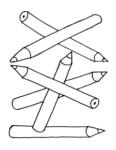
Základní škola a Mateřská škola Nenkovice, okres Hodonín, příspěvková organizace

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ ZŠ NENKOVICE

č.j. ZŠMŠNen 156/2022

ZPRACOVANÝ PODLE RVP ZV

platného od září 2022

1. Identifikační údaje

Název ŠVP: Školní vzdělávací program pro základní

vzdělávání ZŠ Nenkovice

Údaje o škole:

Název školy: Základní škola a Mateřská škola Nenkovice,

okres Hodonín, příspěvková organizace

Adresa školy: Nenkovice 222, 696 37

IZO 102 391 521 IČ 750 23 172

Jméno ředitele: PaedDr. Roman Liebiger

Kontakty: tel. 725 416 634

e-mail: reditel@nenkovice.cz
web: www.zs-nenkovice.cz

Zřizovatel: Obec Nenkovice

Adresa: **Nenkovice 37, 696 37**

Kontakty: Petr Zálešák

tel. 518 622 621

starosta@nenkovice.cz

platnost dokumentu od: 31. 8. 2022

účinnost dokumentu od: 1. 9. 2022

schváleno školskou radou:

razítko školy

podpis ředitele

Obsah školního vzdělávacího programu

1.	Identifikační údaje	1
2.	Charakteristika školy	4
	2.1. Úplnost a velikost školy	4
	2.2. Charakteristika pedagogického sboru	5
	2.3. Dlouhodobé projekty	5
3.	Charakteristika ŠVP	6
	3.1. Zaměření školy	6
	3.2. Výchovné a vzdělávací strategie školy	7
	Klíčové kompetence žáků	10
	3.3. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	12
	3.4. Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných	14
	3.5. Předmět speciálně pedagogická péče	15
	3.6. Začlenění průřezových témat	17
4.	Učební plán pro 1. stupeň ZŠ	24
	4. 1. Učební osnovy pro 1. stupeň	25
	Český jazyk a literatura	25
	Cizí jazyk	32
	Matematika	37
	Informatika	43
	Prvouka (Člověk a jeho svět)	47
	Vlastivěda	51
	Přírodověda	56
	Hudební výchova (Umění a kultura)	61
	Výtvarná výchova	61
	Tělesná výchova	67
	Pracovní činnosti (Člověk a svět práce)	71
	Čtenářská gramotnost	73
5.	Učební plán pro 2. stupeň ZŠ	78
	5. 1. Učební osnovy pro 2. stupeň ZŠ	79
	Český jazyk a literatura	80
	Cizí jazyk	86
	Další cizí jazyk	91
	Matematika	95
	Informatika	101

Dějepis (Člověka a společnost)	106
Výchova k občanství a ke zdraví	112
Fyzika (Člověk a příroda)	121
Chemie	
Zeměpis	
Přírodopis	136
Umění a kultura	143
Tělesná výchova	149
Pracovní činnosti (Člověk a svět práce)	
Volba povolání (Člověk a svět práce)	159
Technické práce (šk. rok 2013/14)	
6. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků	
7. Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	
9. Školní družina	170

2. Charakteristika školy

2.1. Úplnost a velikost školy

Základní škola a Mateřská škola v Nenkovicích je úplná základní škola s prvním až devátým ročníkem. Ročníky na 1. stupni jsou v rámci optimalizace spojeny do tří tříd. Součástí právního subjektu je školní družina a dvě mateřské školy – jedna společně v základní škole, druhá v samostatném objektu v Želeticích. Ředitelství sídlí v budově Základní školy v Nenkovicích.

Základní škola leží na klidném okraji obce v těsné blízkosti sportovního areálu. Spádově patří čtyřem obcím a vzdělává asi 100 žáků.

V budově školy je osm tříd, které jsou pro výuku dostatečně prostorné, v každé třídě je k dispozici vyučujícímu počítač a dataprojektor. Samostatně je také třída školní družiny.

K pohybovým aktivitám žáci využívají tělocvičnu a sportovní areál v blízkosti školy.

Ve škole je zřízena počítačová učebna. Počítačová síť obsahuje dvacet počítačů, které žáci využívají nejen při výuce, ale i během volných hodin. Také tato učebna je vybavena data projektorem.

V budově školy je dílna pro výuku pracovních činností, cvičná kuchyňka pro výuku vaření a keramická dílna.

Ve škole je školní kuchyň s jídelnou, ve které se připravují obědy i pro obě mateřské školy. Hygienické prostory odpovídají příslušným normám.

Všichni vyučující mají volný přístup na internet, používají tiskárnu i kopírku a společně se schází ve sborovně.

Školní budova je nově opravená, rekonstrukcí v roce 2015 – 2016 se podařilo vyměnit okna a nové je i zateplení a fasáda školy.

Škola je vybavena učebnícemi, učebními pomůckami a výukovými programy, které jsou aktuálně doplňovány.

Vytváříme podnětné prostředí zdravého učení a otevřené partnerství mezi žáky a učiteli, mezi učiteli a vedením školy. Respektujeme individuality žáků, hodnotíme v souladu s individuálními možnostmi žáků. Snažíme se o příznivé sociální klima, úctu, toleranci, empatii, spolupráci a pomoc druhému. Žáky vedeme k spoluúčasti na vzdělávání a životě školy.

Rodiče jsou o průběhu vzdělávání informováni průběžně, mimo jiné na třídních schůzkách nebo konzultacích jednotlivých vyučujících.

Při škole pracuje Školská rada, prostřednictvím zástupců školy je informována o činnosti školy, o výsledcích vzdělávání a dalších záměrech školy.

Škola velmi dobře spolupracuje s řadou institucí - Obecními úřady, Pedagogicko – psychologickými poradnami, Policií ČR, místními spolky.

Pokračujeme ve spolupráci se Základní školou v partnerské obci Hradiště pod Vrátnom na Slovensku. Každoročně se uskutečňuje setkávání žáků obou škol.

2.2. Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor má devět učitelů a čtyři asistenty. Je složen z mladých i zkušených pedagogů. Většina pedagogických pracovníků je plně kvalifikovaných. Ve škole pracuje poradce pro volbu povolání, metodik prevence sociálně patologických jevů, ICT koordinátor a koordinátor ŠVP. Všichni učitelé se průběžně účastní DVPP.

2.3. Dlouhodobé projekty

Pedagogové vzájemně spolupracují na různých školních akcích. Pořádáme tvořivé dílny a různé odpolední programy pro děti a rodiče, kulturní program ke Dni matek, programy ke Dni Země, Dni dětí, lyžařské kurzy, různé třídní exkurze a školní výlety.

3. Charakteristika ŠVP

3.1. Zaměření školy

Škola je veřejná instituce, je otevřeným systémem, který musí přijímat podněty ze strany široké veřejnosti.

Na co klademe v naší škole důraz, kam směřujeme:

- respektujeme individualitu žáků, jejich práva, pocit bezpečí
- zaměřit se na základní informace (všeobecný přehled)
- k otevřenosti v jednání, schopnosti komunikace
- preferujeme skupinovou práci, střídání různých metod práce
- integrujeme zdravotně postižené děti mezi zdravou populaci
- snažíme se učit žáky říct svůj názor v kolektivu, obhájit si ho, umět přijmout názor druhého
- učíme žáky vést dialog
- snažíme se učit žáky aplikovat získané vědomosti a dovednosti v praxi, aby si uměli poradit: vyhledat sami informace (internet, encyklopedie)
- vedeme žáky k samostatnému myšlení
- vytváříme pozitivní vztah k pohybovým aktivitám (sportovní soutěže, pobyt venku)
- aplikujeme mezipředmětové vztahy
- snažíme se, aby byla dodržována pravidla vytvořená třídními kolektivy
- nabízíme kulturní programy (divadla, kina, exkurze, výstavy)
- pro potřeby žáků je k dispozici školní knihovna
- pokoušíme se o větší zapojení rodiny do dění školy
- dochází k propojování a spolupráci mezi prvním a druhým stupněm, spolupráce s jinými školami
- spolupracujeme s odborníky (psycholog, logoped ...)
- pokoušíme se zlepšit podmínky pro výuku TV, dle finančních možností
- rozšiřuje se počítačová vybavenost
- rádi bychom modernizaci školy, vytvořit příjemné a pěkné prostředí

3.2. Výchovné a vzdělávací strategie školy

Dlouhodobý záměr rozvoje ZŠ a MŠ Nenkovice vychází z následujících dokumentů:

- 1. Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR, zpracovaný podle školského zákona.
- 2. Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Jihomoravského kraje

Na základě uvedených dokumentů a potřeb regionálního školství byly stanoveny oblasti rozvoje ZŠ a MŠ Nenkovice:

- Zajišťování kvality a hodnocení vzdělávání
- Zajišťování rovných příležitostí ke vzdělávání
- Zvyšování profesionality pedagogických pracovníků
- Zájmové a volnočasové aktivity
- Financování rozvoje vzdělávání

Kvalita vzdělávání: 1. Postupné zavádění ŠVP

- 2. Zkvalitňování výuky cizích jazyků
- 3. Zkvalitňování informační, čtenářské a a finanční gramotnosti žáků
- 4. Enviromentální vzdělávání
- 5. Zkvalitňování výchovy ke zdravému životnímu stylu

Hodnocení kvality vzdělávání:

Monitorování kvality vzdělávání pomocí CERMAT, SCIO, dotazníky

Zajišťování rovných příležitostí ke vzdělávání:

- 1. Integrace žáků s SPU do běžných tříd
- 2. Integrace žáků s LMR do běžných tříd
- 3. Integrace žáků se sociálním znevýhodněním
- 4. Péče o žáky s mimořádným nadáním
- 5. Prevence sociálně patologických jevů

6. Posilování principů tolerance, sociální soudržnosti a demokracie

Zřízení předmětových komisí a činnost metodického sdružení

- na pravidelných schůzkách sledují úspěšnost žáků
- plánují účast na soutěžích a olympiádách
- učitelé si vyměňují zkušenosti o žácích s individuálním vzdělávacím plánem, o žácích se speciálními vzdělávacími problémy, o nadaných žácích

Účast žáků na srovnávacím testování SCIO

- analýza výsledků testování v předmětových komisích

Sledování úspěšnosti přijímacího řízení na střední školy a odborná učiliště

Pedagogická rada

- sleduje míru úspěšnosti žáků po celou dobu školní docházky
- probírá příčiny školního neprospěchu
- přijímá opatření ke zlepšení stavu (zřízení dyslektického kroužku, doučování z matematiky a českého jazyka)

Další vzdělávání pedagogických pracovníků

zaměřit na semináře s problematikou úspěšnosti žáků ve výchovně-vzdělávacím
 Procesu

Zvyšování profesionality pedagogických pracovníků:

- 1. Studium zaměřené na metody a formy aktivního učení
- 2. Studium zaměřené na hodnocení žáků
- 3. Studium zaměřené na management a řízení
- 4. Studium zaměřené na péči o děti se zdravotním a sociálním znevýhodněním
- 5. Studium zaměřené na autoevaluaci
- 6. Zlepšování pracovních podmínek pedagogických pracovníků

7. ICT vzdělávání pedagogických pracovníků

Zájmové vzdělávání:

- 1. Rozšiřování nabídky zájmových útvarů
- 2. Zkvalitňování náplně zájmových kroužků
- 3. Zkvalitňování náplně školní družiny

Financování rozvoje:

- 1. Zajišťování estetizace prostředí školy
- 2. Zajišťování finančních prostředků na provoz
- 3. Ekonomické hospodaření s finančními prostředky MŠMT

Kvalitní práce výchovného poradce (vychází z Plánu práce VP, který je součástí celoročního plánu práce ZŠ)

- řádné vedení dokumentace integrovaných žáků a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- vypracování individuálních vzdělávacích plánů
- pravidelné vyhodnocování individuálních vzdělávacích plánů na pedagogických radách a v předmětových komisích
- kvalitní zabezpečení kariérového poradenství (návštěva veletrhu vzdělávání; návštěva úřadu práce: testy pro volbu povolání)

Důsledné dodržování IVP vyučujícími;

- nutnost přihlížet k diagnostikovanému postižení žáka
- dodržovat kritéria, která si vyučující u daného žáka na začátku školního roku stanovil

Klíčové kompetence žáků

Klíčové kompetence představují soubor vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti. Základní vzdělání má žákům pomoci utvářet a postupně rozvíjet klíčové kompetence a poskytnout základ všeobecného vzdělání orientovaného zejména na situace ze života a na praktické jednání. V etapě základního vzdělávání jsou za klíčové kompetence považovány: kompetence k učení, kompetence k řešení problémů, kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální, kompetence občanské, kompetence pracovní a kompetence digitální. Kompetence nestojí vedle sebe izolovaně, prolínají se a lze je získat jen jako výsledek celkového procesu vzdělávání. Proto k jejich utváření musí směřovat celý vzdělávací obsah, aktivity a činnosti, které ve škole probíhají. V RVP ZV je podrobně vypsáno jakým způsobem žák na konci základního vzdělávání využívá získaných schopností a dovedností na úrovni klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

- klást důraz na čtení s porozuměním, na vyhledávání informací, na práci s textem, na třídění informací a rozlišování podstatného od nepodstatného
- vést žáky k sebehodnocení
- využívat samostatné práce a organizování akcí s využitím nápadů a tvořivosti žáků
- zapojení žáků do projektů, soutěží a olympiád
- zadávat motivační domácí práce (s možností výběru)
- zajistit vhodné podmínky pro učení (klid, literatura, internet)
- snažit se vytvářet takové situace, při kterých žáci zažijí úspěch
- vést žáky ke správnému výběru vhodných metod učení

Kompetence k řešení problému

- naučit žáky pojmenovat problém
- poznat příčiny problému
- vytváření problémových úloh ze života a jejich praktické řešení
- využívat různých zdrojů při vyhledávání informací pro řešení problémů
- zapojovat celý kolektiv při řešení problému
- vést žáky k přípravě různých aktivit pro mladší spolužáky (den napříč třídami,

sportovní soutěže, školní akademie ....)

- zapojovat žáky do soutěží

Kompetence komunikativní

- učit žáky obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat
- vyslechnout názory druhých
- vést žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, učiteli a ostatními
- podpora přátelských vztahů mezi třídami a jinými školami (sportovní soutěže)
- spolupráce prvního stupně a mateřských škol, spolupráce prvního a druhého stupně
- podporovat a vést žáky k vlastní četbě
- seznámit s pravidly komunikace
- nebát se komunikovat v cizím jazyce
- umět se domluvit i neverbálně

_

Kompetence sociální a personální

- používat skupinovou práci žáků
- střídání rolí ve skupině
- naučit stanovit pravidla chování a respektovat je (chování k sobě navzájem, k dospělým)
- vzájemně si pomáhat
- učit žáky vyjádřit odmítavý postoj ke všemu co narušuje dobré vztahy
- rozvíjet v dětech zdravé sebevědomí
- vést žáky k zodpovědnému chování ke starším a nemocným
- vést žáky k toleranci (rasové, náboženské rozdíly, handicapovaní a sociálně slabší lidé)

Kompetence občanské

- stanovit pravidla chování v třídním kolektivu
- učit žáky orientovat se ve společenském dění
- vést žáky k zodpovědnosti, samostatnosti
- seznámit s prací zastupitelských orgánů (návštěva obecního úřadu, úřadu práce)
- třídění odpadů
- ekologický přístup k životnímu prostředí
- posilovat vzájemnou důvěru

- vést žáky k toleranci, k různým kulturám, národům, rasám

Kompetence pracovní

- vést žáky k samostatnosti (plánování a organizace práce, příprava pomůcek, dokončení práce, úklid pracovního místa)
- výchova k bezpečnosti, hygieně, zručnosti
- klást důraz na dělbu práce v kolektivu
- vést žáky k objektivnímu sebehodnocení při profesní orientaci
- využití praktických exkurzí
- prezentace projektů
- využití názorných ukázek, tvorby pomůcek
- vhodná motivace k práci

Kompetence digitální

- pomáhat žákům orientovat se v digitálním prostředí
- vést žáky k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému užívání digitálních technologií při práci, při učení
- vést žáky k vhodnému využití digitálních technologií ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života
- využívat digitální technologie k zefektivnění práce
- zařazovat skupinovou práci žáků
- klást důraz na negativní vliv digitálních technologií

3.3. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními: Do této kategorie řadíme žáky s mentálními, tělesnými, zrakovými, sluchovými poruchami, dále žáky s více vadami, autismem.

Na naší škole se vzdělávání těchto žáků uskutečňuje formou individuální integrace do běžných tříd na základě písemné žádosti rodičů řediteli školy. Žákům vytváříme podmínky pro jejich úspěšné vzdělávání.

Plán pedagogické podpory sestaví třídní učitel za pomoci výchovného poradce. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobu kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný

poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV. Náš ŠVP také obsahuje minimální doporučené výstupy. Při tvorbě IVP bude využíváno metodické podpory školního poradenského pracoviště. IVP má písemnou podobu a uvádí se v něm závěry a doporučení z vyšetření v PPP, konkrétní úkoly a metody práce jednotlivých předmětech, pomůcky, které se budou při nápravě používat, způsob hodnocení a klasifikace, jména učitelů, kteří budou s dítětem pracovat. Dětem zajišťují individuální péči učitelé na prvním a druhém stupni podle doporučení z PPP. Při klasifikaci těchto dětí přihlížíme k jejich vývojovým poruchám a na vysvědčení mohou být hodnoceni slovně (na žádost rodičů a při doporučení poradenského zařízení).

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole využívána podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory zejména: a) v oblasti metod výuky:

- respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků
- respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů
- vytváření podnětného a vstřícného prostředí
- důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu
- metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi
- používání různých pracovních sešitů, pomůcek (gymnastické míče, gumy, velké štětce pro obtahování a psaní velkých uvolňovacích tvarů na tabuli, bzučák, počítačové programy, didaktické hry)

Speciální a kompenzační pomůcky jsou hrazeny z finančních prostředků ONIV, které jsou pořizovány dle doporučení PPP nebo SPC.

- b) v oblasti organizace výuky:
- střídání forem a činností během výuky
- u mladších žáků využívání skupinové výuky
- diferencovaný přístup k těmto žákům, nechybí individuální přístup při zadané samostatné práci

- při písemných činnostech zadávány kratší písemné celky, je upřednostněn mluvený projev
- kladení menších nároků než na ostatní žáky, např. místo diktátů jsou těmto žákům zadávána doplňovací cvičení a opisy cvičení. V jejich zadávání je vytvořen systém diferenciace podle schopností a typu poruch jednotlivých žáků.

Naším cílem je také s maximálním úsilím rozvíjet jejich osobnost, sebehodnocení, sebedůvěru, reálné posouzení svých schopností a možností. Žáci jsou zapojování do všech aktivit, jak sportovních, tak kulturních. O úspěšnosti jejich zapojení do společnosti nerozhoduje pouze úroveň jejich rozumových schopností, možností a kvalita jejich vědomostí, ale především také jejich vztah k ostatním lidem, jejich schopnost komunikovat s postiženými vrstevníky, spolužáky a veřejností. Jejich psychické zvláštnosti, jako je emocionalita, velká citová vnímavost, citlivá reakce na chování jiných lidí je využívána v jejich prospěch. Škola vede žáky ke společenskému chování tak, aby soužití s nimi nekladlo nadměrné národy na jejich okolí, k příjemnému vystupování, aby ostatním lidem nebylo obtížné s nimi komunikovat. A také k dobrému přátelskému vztahu k ostatním spoluobčanům a k potřebě být svému okolí užitečný.

3.4. Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za mimořádně nadaného žáka se v souladu s vyhláškou č.27/2016 Sb. považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Práce s nadanými žáky

Tak jako věnujeme velkou pozornost žákům se specifickými vzdělávacími potřebami nebo zdravotně či sociálně znevýhodněným, snažíme se věnovat pozornosti i žákům mimořádně nadaným. Mít takového žáka ve třídě znamená pro učitele náročnější přípravu na vyučování, zvláště v těch předmětech, které prezentují nadání žáka. Nedílnou součástí je také důležitá otevřenost pedagogického sboru novým metodám a formám výuky. Nadaní žáci

mohou mít problém se sociálním přizpůsobením, i na tyto problém by měl být učitel připraven. Škola je povinna vytvářet ve svém školním vzdělávacím programu a při jeho realizaci podmínky k co největšímu využití potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí i pro vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných.

Výuka žáků by měla probíhat takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu, včetně různých druhů nadání tak, aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno uplatnit a dále rozvíjet. Snažíme se volit takový styl výuky, který umožňuje každému žákovi rozvíjet se podle svých schopností a možností.

Zabezpečení výuky mimořádně nadaných žáků probíhá také formou individuálních plánů v předmětech, ve kterých dosahuje žák nadprůměrných výsledků. Je respektování jejich osobní tempo a individuální postupy při řešení úloh a situací

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči žáka. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku. Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn.

Pro nadaného žáka učitel připravuje a zadává školní práci, která odpovídá a rozvíjí úroveň jeho dovedností v oblasti jeho nadání. Žákům jsou zadávány náročnější samostatné a problémové úlohy, individuálně pracují s naučnou literaturou apod. Tito žáci se zapojují do olympiád a soutěží a reprezentují tak školu. Je jim umožněna rozšířená výuka na PC-výukové programy, specifické úkoly. Žáci mohou být pověřováni jako vedoucí pracovních skupin.

3.5. Předmět speciálně pedagogická péče

Tento předmět vznikl jako předmět speciálně pedagogické péče a slouží k náhradě jiných vzdělávacích oblastí na základě doporučení školského poradenského zařízení. Jedná se o jedno z podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět nemá stanovenou pevnou časovou dotaci, slouží jako náhrada jiných vzdělávacích oblastí, např. cizí jazyk, další cizí jazyk apod.

Na prvním stupni je kraden důraz především na rozvoj jemné motoriky, oromotoriky, grafomotoriky, sluchové analýzy a syntézy, zrakového vnímání, rozvoji čtenářských, matematických a dalších dovedností.

Na druhém stupni se zaměřuje převážně na reedukace a nápravu u žáků s potížemi v českém jazyku, matematice a cizím jazyku. Je zde kladen důraz na zautomatizování učiva, na čtení s porozuměním, používání kompenzačních pomůcek, relaxaci.

Vzdělávací obsah toho předmětu přizpůsobujeme na míru konkrétnímu žákovi a jeho potřebám a předpokladům.

Cílem je:

- rozvoj dovedností v oblasti českého jazyka a čtení, matematiky, anglického jazyka (2. stupeň)
- rozvoj jemné motoriky
- posilování vytrvalosti při osvojování učiva
- automatizování gramatických, matematických pravidel při práci
- rozvoj čtenářských dovedností

Mezipředmětové vztahy:

V rámci mezipředmětových vztahů má tento předmět vazby s těmito předměty: Český jazyk, Anglický jazyk, Matematika, Informatika

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

- žák využívá vhodné naučené metody, strategie učení včetně mnemotechnických pomůcek a jiné pomocné techniky

Kompetence k řešení problémů

- žák vnímá problémové situace, rozpozná problémy a hledá nejvhodnější způsob řešení
- učitel zařazuje takové metody, při kterých žáci dokážou samostatně volit vhodné postupy a kompenzační pomůcky
- žák se nenechá při řešení problémů odradit nezdarem, učí se pracovat s chybou
- učitel sleduje úspěšnost jednotlivých žáků a oceňuje jejich pokrok

Kompetence komunikativní

- žák se srozumitelně vyjadřuje v ústním projevu a umí vést dialog
- žák rozumí obsahu sdělení, přiměřeně na něj reaguje

- učitel klade otevřené otázky, zadává problémové úlohy či úlohy rozvíjející tvořivost, samostatnost a slovní zásobu
- učitel seznamuje žáka se správnou technikou psaní a čtení, ukazuje mu možnost využití těchto dovedností v praktickém životě pro komunikaci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

- žák navazuje a udržuje vztahy s vrstevníky, respektuje druhé lidi a snaží se upevňovat dobré mezilidské vztahy
- učitel povzbuzuje žáky ke vzájemnému respektování individuálních schopností a umožňuje diferencované výkony jednotlivých žáků

Kompetence pracovní

- žák zvládá základní pracovní dovednosti, operace a postupy, rozšiřuje své komunikační schopnosti při kolektivní práci
- žák dodržuje zásady bezpečnosti, ochrany zdraví, hygieny práce, ochrany životního prostřední
- učitel vede žáka k podílení se na vhodné úpravě pracovního prostoru a vede je k dodržování hygienických pravidel při psaní a čtení

Kompetence digitální

- učitel vede žáky k využívání digitálních technologií při nejrůznějších činnostech
- žák umí používat digitální zařízení a různé aplikace
- učitel vede žáky k bezpečnému, sebejistému a tvořivému využívání digitálních technologií

3.6. Začlenění průřezových témat

Průřezová témata reprezentují ve vzdělávacím programu okruhy aktuálních problémů současného světa a jsou nedílnou součástí základního vzdělávání.

Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích oborů. Průřezová témata integrujeme do jiných vyučovacích předmětů.

Zařazení jednotlivých tematických okruhů průřezových témat je vždy součástí charakteristiky vzdělávací oblasti a jednotlivá témata jsou uvedena v tabulkách vyučovacích předmětů. Uvádíme ještě celkový přehled všech průřezových témat a jejich tematických okruhů.

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopností poznávání

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Český jazyk a literatura (1. až 9. roč.), Matematika (1. až 9. roč.), Čtenářská gramotnost (5. a 6. roč.), Prvouka (1. až 3. roč.), Informatika (5. -7. roč.), Fyzika (6. až 9. roč.), Chemie (8. a 9. roč.), Hudební výchova (6. až 9. roč.), Výtvarná výchova (6. až 9. roč.), Volba povolání (8. roč.)

Sebepoznání a sebepojetí

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Prvouka (1. až 3. roč.), Přírodověda (5. roč.), Výchova k občanství a ke zdraví (6. až 9. roč.), Tělesná výchova (6. až 9. roč.), Volba povolání (8. roč.)

Seberegulace a sebeorganizace

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Tělesná výchova (1. až 9. roč.), Výchova k občanství a ke zdraví (6. až 9. roč.)

Psychohygiena

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Tělesná výchova (1. až 9. roč.), Hudební výchova (4. až 5. roč.), Výtvarná výchova (4. až 5. roč.)

Kreativita

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Matematika (1. až 9. roč.), Čtenářská gramotnost (5. – 6. roč.), Pracovní činnosti (1. - 5.roč.), Hudební výchova (4. - 9. roč.), Výtvarná výchova (1. - 9.roč.), Tělesná výchova (1. - 5.roč.), Český jazyk (6. - 9. roč.)

Sociální rozvoj

Poznávání lidí

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Prvouka (1. až 3. roč.), Matematika (4. až 9. roč.), Vlastivěda (4. a 5. roč.), Přírodověda (5. roč.)

Mezilidské vztahy

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Český jazyk (1. až 9. roč.), Prvouka (1. až 3. roč.), Tělesná výchova (1. až 9. roč.), Výchova k občanství a ke zdraví (6. až 9. roč.)

Komunikace

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Hudební výchova (1. až 9. roč.), Český jazyk (1. až 9. roč.), Tělesná výchova (1. až 9. roč.), Prvouka (1. až 3. roč.), Informatika (5. roč.), Čtenářská gramotnost (5. a 6. roč.), Anglický jazyk (1. až 9. roč.), Výchova k občanství a ke zdraví (6. až 9. roč.), Výtvarná výchova (6. až 9. roč.), Německý jazyk (7. až 9. roč.)

Kooperace a kompetice

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Pracovní činnosti (4. až 5. roč.), Přírodověda (4. roč.), Vlastivěda (4. a 5. roč.), Tělesná výchova (4. a 5. roč.), Matematika (6. až 9. roč.), Výchova k občanství a ke zdraví (6. až 9. roč.)

Morální rozvoj

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Matematika (1. až 9. roč.), Prvouka (1. až 3. roč.), Tělesná výchova (1. až 5. roč.), Pracovní činnosti (4. až 7. roč.), Fyzika (6. až 9. roč.), Informatika (5. až 7. roč.)

Hodnoty, postoje, praktická etika

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Tělesná výchova (1. až 9. roč.), Výtvarná výchova (1. až 3. roč.), Fyzika (9. roč.).

Výchova demokratického občana

Občanská společnost a škola

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Prvouka (1. až 3. roč.), Vlastivěda (4. až 5. roč.), Výchova k občanství a ke zdraví (6. roč.)

Občan, občanská společnost a stát

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Vlastivěda (4. a 5. roč.), Dějepis (8. až 9. roč.), Volba povolání (8. roč.), Výchova k občanství a ke zdraví (6. roč.)

Formy participace občanů v politickém životě

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Vlastivěda (4. až 5. roč.), Dějepis (6. až 9. roč.), Výchova k občanství a ke zdraví (6. až 9. roč.)

Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Dějepis (6. až 9. roč.), Výchova k občanství a ke zdraví (6. a 7. roč.)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Evropa a svět nás zajímá

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Vlastivěda (4. až 5. roč.), Český jazyk (6. až 9. roč.), Anglický jazyk (4. až 9. roč.), Zeměpis (9. roč.), Hudební výchova (8. až 9. roč.), Německý jazyk (7. až 9. roč.), Informatika (6. až 7. roč.), Čtenářská gramotnost (6. roč.)

Objevujeme Evropu a svět

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Anglický jazyk (4. a 5. roč.), Německý jazyk (7. a 9. roč.), Zeměpis (7. a 9. roč.), Hudební výchova (8. až 9. roč.), Výchova k občanství a ke zdraví (6. až 9. roč.)

Jsme Evropané

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Dějepis (7. a 9. roč.), Zeměpis (7. a 9. roč.), Výchova k občanství a ke zdraví (6. až 9. roč.)

Multikulturní výchova

Kulturní diference

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Dějepis (6. roč.), Zeměpis (8. roč.), Hudební výchova (6. až 9. roč.), Výtvarná výchova (6. až 9. roč.), Výchova k občanství a ke zdraví (6. až 9. roč.)

Lidské vztahy

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Výtvarná výchova (1. až 5. roč.), Prvouka (1. až 3. roč.), Vlastivěda (4. a 5. roč.), Přírodověda (5. roč.), Tělesná výchova (4. a 9. roč.), Výchova k občanství a ke zdraví (6. a 9. roč.), Zeměpis (8. roč.)

Etnický původ

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Vlastivěda (4. a 5. roč.), Dějepis (8. a 9. roč.), Zeměpis (8. roč.), Přírodopis (8. roč.)

Multikulturalita

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Anglický jazyk (1. až 9. roč.), Zeměpis (8. roč.), Německý jazyk (7. a 9. roč.), Výchova k občanství a ke zdraví (6. až 9. roč.)

Princip sociálního smíru a solidarity

Tematický okruh je integrován do vyučovacího předmětu Výchova k občanství a ke zdraví (6. až 9. roč.)

Environmentální výchova

Ekosystémy

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Prvouka (3. roč.), Přírodověda (4. a 5. roč.), Výtvarná výchova (4. a 5. roč.), Chemie (8. roč.), Zeměpis (6. až 9. roč.), Přírodopis (6. až 9. roč.)

Základní podmínky života

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Prvouka (3. roč.), Přírodověda (4. a 5. roč.), Fyzika (8. a 9. roč.), Chemie (8. a 9. roč.), Zeměpis (6. až 9. roč.), Přírodopis (6. až 9. roč.)

Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Vlastivěda (4. a 5. roč.), Výchova k občanství a ke zdraví (6. až 9. roč.), Chemie (8. až 9. roč.), Přírodopis (6. až 9. roč.), Pracovní činnosti (6. a 7. roč.)

Vztah člověka k prostředí

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Tělesná výchova (4. až 9. roč.), Prvouka (2. a 3. roč.), Přírodověda (4. roč.), Vlastivěda (4. a 5. roč.), Chemie (8. až 9. roč.), Zeměpis (6. až 9. roč.), Přírodopis (6. až 9. roč.), Fyzika (9. roč.) Pracovní činnosti (6. a 7. roč.), Výchova k občanství a ke zdraví (7. až 9. roč.)

Mediální výchova

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Český jazyk (4. a 9. roč.), Čtenářská gramotnost (6. roč.), Volba povolání (8. roč.)

Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

Tematický okruh je integrován do vyučovacího předmětu Český jazyk (6. až 9. roč.), Informatika (5. až 7. roč.), Volba povolání (8. roč.)

Stavba mediálních sdělení

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Český jazyk (6. až 9. roč.), Čtenářská gramotnost (6. roč.), Výtvarná výchova (6. až 9. roč.)

Vnímání autora mediálních sdělení

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Český jazyk (8. - 9. roč.), Čtenářská gramotnost (5. – 6. roč.), Hudební výchova (6. až 9. roč.), Výtvarná výchova (6. až 9. roč.)

Fungování a vliv médií ve společnosti

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Informatika (5. roč.), Český jazyk (8. a 9. roč.), Výchova k občanství a ke zdraví (6. až 9. roč.), Volba povolání (8. roč.)

Tvorba mediálního sdělení

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Český jazyk (4. a 9. roč.), Čtenářská gramotnost (5. a 6. roč.), Informatika (5. až 7. roč.)

Práce v realizačním týmu

Tematický okruh je realizován při společných akcích nebo při projektech.

4. Učební plán pro 1. stupeň ZŠ

Vzdělávací oblasti	Předmět (zkratka)	1.roč.	2.roč.	3.roč.	4.roč.	5.roč.	celkem
Jazyk a jazyk. komunikace	Český jazyk (ČJ)	7+1	7+1	7	6+1	6+1	33+4
	Anglický jazyk (AJ)	+1	+1	3	3	3	9+2
Matematika a její aplikace	Matematika (M)	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	20+5
Informatika	Informatika (IT)	0	0	0	1	1	2
Člověk a jeho svět	Prvouka (PRV) Přírodověda (Př) Vlastivěda (Vl)	2 0	2 0	2 0	0 2+2	0 3+1	11+3
Umění a kultura	Hudební výchova (Hv)	1	1	1	1	1	5
	Výtvarná výchova (Vv)	1	2	2	1	1	7
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti (Pč)	1	1	1	1	1	5
Člověk a zdraví	Tělesná výchova (Tv)	2	2	2	2	2	10
	Čtenářská gramotnost (ČG)	0	0	+1	0	+1	+2
Disponibilní časová dotace	16 hodin						
Celkem		21	22	24	25	26	118

Poznámky: Celková povinná časová dotace pro 1. stupeň je 118 hodin. Disponibilní hodiny jsou označeny +1. Při sestavování učebního plánu jsme vycházeli ze zkušeností školy, zájmu rodičů a žáků, složení pedagogického sboru. Na prvním stupni jsme posílili matematiku a český jazyk, v 1. a 2. ročníku jsme zařadili anglický jazyk. Vytvořili jsme také samostatný předmět, čtenářská gramotnost, protože klademe důraz na čtení s porozuměním. Zařazení rozšiřujících témat z RVP (ochrana člověka, armáda, finanční gramotnost aj.) si vyžádalo posílení oblasti Člověk a jeho svět.

4. 1. Učební osnovy pro 1. stupeň

Zpracování učebních osnov patří k nejrozsáhlejší a zároveň nejdůležitější části Školního vzdělávacího programu. Učební osnovy naší školy obsahují vždy stručnou charakteristiku předmětu nebo skupiny předmětů, které spolu souvisejí, dále postupy rozvíjení a naplňování klíčových kompetencí žáků a na závěr vlastní učební osnovy pro jednotlivé předměty.

Charakteristika předmětů například vystihuje stručně, na co je daný předmět zaměřen, jaké metody a formy práce učitel v hodinách používá a jaká průřezová témata příslušným předmětem prolínají.

Klíčové kompetence a jejich naplňování navazují v jednotlivých předmětech nebo skupině předmětů na klíčové kompetence uvedené v charakteristice ŠVP, jen mají konkrétnější podobu.

Ve vlastních učebních osnovách jednotlivých předmětů jsou uvedeny očekávané výstupy žáka (ty jsou pevně dány Rámcově vzdělávacím programem pro základní školy), příslušné učivo, které vede k danému očekávanému výstupu, ročník a průřezové téma, které souvisí s příslušným očekávaným výstupem. Pro přehlednost jsou tyto údaje uvedeny v tabulce.

<u>Český jazyk a literatura</u>

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Český jazyk a literatura je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literatury. Ve výuce se vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná. Na 1. stupni se předmět *Český jazyk a literatura* vyučuje v 1. ročníku 8 hodin týdně, ve 2. ročníku 9 hodin týdně, ve 3. ročníku 8 hodin týdně, ve 4. ročníku 8 hodin týdně a v 5. ročníku 7 hodin týdně.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Český jazyk a literatura je zaměřeno na:

- rozvíjení kultivovaného písemného i ústního projevu
- vyjádření reakcí a pocitů žáků
- pochopení role v různých komunikačních situacích
- orientaci při vnímání okolního světa i sebe sama
- porozumění různým druhům psaných i mluvených jazykových projevů
- vnímání literatury jako specifického zdroje poznání a prožitků

využívání různých zdrojů informací (slovníky, encyklopedie, bibliografie, internet) pro rozšiřování znalostí a dovedností potřebných k dalšímu vzdělávání a sebevzdělávání

Formy a metody práce v předmětu *Český jazyk a literatura* jsou zaměřeny především na frontální vyučování, které se prolíná se skupinovou a samostatnou prací s ohledem na diferenciaci žáků s SPU.

Předmětem prolínají průřezová témata *Osobnostní a sociální výchova* (komunikace a mezilidské vztahy, rozvoj schopností poznávání), *Mediální výchova* (tvorba mediálního sdělení, kritické čtení a vnímání mediálních sdělení)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vést žáky ke čtení s porozuměním, práci s textem, k vyhledávání a třídění informací,
   k rozlišování podstatného a nepodstatného
- pracovat se slovníkem spisovné češtiny a pravidly Čj
- vést žáky k užívání správné terminologie
- vést žáky k sebehodnocení
- vytvářet takové situace, při kterých žáci zažijí úspěch (ocenění, motivace k další práci)
- zapojovat žáky do akcí školy (akademie, vystoupení ke Dni matek...)
- zohledňovat rozdíly ve znalostech a pracovním tempu jednotlivých žáků
- zajistit vhodné podmínky pro učení (klid, literatura, internet)

Kompetence k řešení problémů

- naučit žáky pojmenovat problém (možno využít situační hry, poznat příčinu problému)
- vytváření problémových úloh z praktického života a jejich praktické řešení (sloh)
- využívat různých zdrojů při vyhledávání informací pro řešení problému (knihovna, praxe, moderní technika), tzn. vědět, kde najít pomoc při řešení konkrétních problémů
- zapojovat celý kolektiv při řešení problému
- zadávat úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

Kompetence komunikativní

- vést žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky a učiteli
- zadávat úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat

- podporovat a vést žáky k vlastní četbě (rozvoj slovní zásoby, spolupráce s místní knihovnou)
- kultivovaně se vyjadřovat ústně i písemně

Kompetence sociální a personální

- používat skupinovou práci žáků (vést žáky k vzájemné toleranci, vstřícnosti, schopnosti komunikovat, empatie, naslouchat druhému, řešit problémy, konflikty...), střídání rolí ve skupině
- vyžadovat dodržování pravidel slušného chování
- učit žáky vyjádřit odmítavý postoj ke všemu, co narušuje dobré vztahy
- dodávat žákům sebedůvěru (rozvíjet zdravé sebevědomí)
- vést žáky k toleranci (rasové, náboženské, k handicapovaným a sociálně slabším)

Kompetence občanské

- vést žáky k tomu, aby si sami stanovovali pravidla chování v třídním kolektivu
- vést žáky ke sledování společenského dění (nové knihy, filmy, regionální kultura, tisk)
- učit žáky zodpovědnosti, samostatnosti, být flexibilní
- klást důraz na posilování vzájemné důvěry v kolektivu
- vést žáky k toleranci k různým kulturám, národům, rasám
- učit vytvářet pozitivní postoj k uměleckým dílům, odlišovat pozitivní od negativního, např. texty ve čtení, sloh

Kompetence pracovní

- vést žáky k samostatnosti (plánování a organizace práce, příprava pomůcek, dokončení práce, úklid pracovního místa)
- vychovávat k hygieně slovního projevu
- vychovávat žáky k bezpečnosti, hygieně, zručnosti, sebeobslužnosti
- klást důraz na dělbu práce v kolektivu
- umožnit žákům vlastní výrobu pomůcek
- vhodně motivovat k práci (smysl práce, pocit z dobře vykonané práce)
- využívat svých znalostí z běžné praxe

Kompetence digitální

- vést žáky k využívání digitálních technologií při tvorbě vlastního sdělení
- vést žáky k četbě i z elektronických zdrojů

- vyhledávat základní informace v doporučených digitálních zdrojích, porovnávat informace z různých zdrojů
- využívat vybrané formy elektronické komunikace, respektovat pravidla bezpečného zdraví neohrožujícího chování při elektronické komunikaci

Vzdělávací obsah předmětu Český jazyk

Komunikační a slohová výchova

Očekávané výstupy _{žák:}	Učivo	Ročník	Průřezová témata
- plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	- praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé)	1 3.	
- porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	- praktické naslouchání, věcné naslouchání (pozorné, soustředěné- zaznamenat slyšené)	1 3.	
- respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	- komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, zdvořilé vystupování	1 3.	OSV (komunikace mezilidské vztahy)
- pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	- základní technika mluveného projevu, správná výslovnost	1 3.	
 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči 	- základní technika mluveného projevu- dýchání, tvoření hlasu	1 3.	
 volí správné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích 	- dialog, jednoduchý vzkaz, dialog na základě obrazového materiálu, střídání rolí mluvčího a posluchače, mimojazykové prostředky (mimika, gesta)	1 3.	OSV (komunikace)
 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev 	- vypravování, popis	1 3.	
- zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	- správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku	1 3.	
 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena a slabiky, kontroluje vlastní písemný projev 	- technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev)	1 3.	
 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení 	- žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin	1 3.	
- seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	- vypravování (obrázková osnova)	1 3.	
- čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	 věcné čtení, čtení jako zdroj informací, výběr nadpisu, pravdivost – nepravdivost textu hlavní myšlenka 	4 5.	

Očekávané výstupy _{žák:}	Učivo	Ročník	Průřezová témata
- rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	 vyhledávání informací v učebnicích, encyklopediích a médiích čtení vyhledávací, klíčová slova podstatné a nepodstatné informace, vypisování 	4 5.	
- posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	 vyjadřování závislé na komunikační situaci (vzkaz, zpráva, adresa, oznámení, pozvánka) sestavení příběhu, sdělení, na základě časové a příčinné souvislosti 	4 5.	OSV (komunikace)
- reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	- věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní), jednoduchý výpis z textu, reakce otázkami - reprodukce další osobě	4 5.	
 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku 	 základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu), zdvořilé vystupování, střídání rolí mluvčího a posluchače úplnost x neúplnost vzkazu 	4 5.	OSV (mezilidské vztahy)
- rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	- vytváření modelových situací, napomáhat uvědomění si svobodného vyjádření, vlastních postojů (informace o roli reklamy v médiích) - výběr ovlivňující reklamy	4 5.	MeV (tvorba mediálního sdělení)
- volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	 vyjadřování závislé na komunikační situaci (intonace, přízvuk, pauza, tempo mluveného projevu) vhodné představení se 	4 5.	OSV (komunikace) MeV (tvorba med.sdělení)
- rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	 vytváření modelových situací, seznámení s nářečím rozlišení spisovné a nespisovné výslovnosti 	4 5.	
- píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	 omluvenka, zpráva, inzerát, oznámení, pozvánka, vzkaz, jednoduché tiskopisy (přihláška, dotazník) jednoduchý soukromý dopis (doplnění chybějících částí dopisu) popis předmětu, zvířete, osoby, jednoduchý pracovní postup 	4 5.	OSV (komunikace)
- sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti	 vytvoření osnovy nejméně o 3 bodech zařazení nabízeného textu do ukázky 	4 5.	

Jazyková výchova

Očekávané výstupy _{žák:}	Učivo	Ročník	Průřezová témata
 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky 	- sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, rozlišení hlásek, souhláskových skupin	1 3.	
 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná 	- slova jedno a mnohovýznamová, opačný a stejný význam slov, slova nadřazená, podřazená, souřadná	1 3.	
- porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	- zobecněný význam slov	1 3.	
- rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	- slovní druhy (pods.jm., slovesa, předložky, spojky), seznámení s ostatními slovními druhy	13.	
 užívá v mluveném slovu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves 	- skloňování (pods.jm., příd. jm.), časování (sloves), mluvnické kategorie u podstatných jmen a sloves, infinitiv	1 3.	
 spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy 	- věta jednoduchá a souvětí	1 3.	
 rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky 	- věty oznamovací, rozkazovací, tázací a přací	1 3.	
 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě-mimo morfologický šev velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování 	- lexikální pravopis (tvrdé, měkké souhlásky, vyjmenovaná slova, skupiny s ě, psaní ú/ů, velká písmena na zač. věty, vlastní jména)	1 3.	OSV (rozvoj schopností poznávání)
 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová 	- slova opačného a stejného významu, jedno a mnohovýznamová slova -výběr slov nejblíže zadanému - citově zabarvená, nespisovná	4 5.	
- rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	 slova příbuzná x tvary téhož slova stavba slova (kořen, předpona, přípona, koncovka) příklady slov příbuzných 	4 5.	
- určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	-výběr slov podle slovního druhu - rod, číslo, pád a vzor podstat. jmen - slovní druhy (ohebná, neohebná) - přídavná jména měkká, tvrdá- určení rodu, čísla a pádu - slovesa – osoba, číslo, způsob - výběr gramaticky správných vět	4 5.	

Očekávané výstupy _{žák:}	Učivo	Ročník	Průřezová témata
- rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	 vyhledávání nespisovných tvarů, nahrazování spisovnými doplnění správného tvaru slova vytváření modelových situací, nářečí, užití správných koncovek, skloňování a časování slov ve správných tvarech 	4 5.	
 vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty 	 základní skladební dvojice, podmět vyjádřený, nevyjádřený a několikanásobný vyhledávání skladebních dvojic ve větě 	4 5.	
- odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	 rozlišování věty jednoduché a souvětí, spojování vět v souvětí, spojovací výrazy, větné vzorce 	4 5.	
 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje 	- spojování vět v souvětí spojovacími výrazy, jejich nahrazování - vyjadřovat se pomocí souvětí	4 5.	
- píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	- vyjmenovaná a příbuzná slova, koncovky podst. jmen (vzory), koncovky příd. jmen podle druhu	4 5.	
- zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	- shoda přísudku s podmětem - správné příčestí minulé - doplňování čárek do textu (oslovení, několikanásobný větný člen)	4 5.	

Literární výchova

Očekávané výstupy _{žák:}	Učivo	Ročník	Průřezová témata
 - čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku 	- přednes vhodných literárních textů	1 3.	
- vyjadřuje své pocity z přečteného textu	 zážitkové čtení a naslouchání, vlastní výtvarný doprovod 	1 3.	
- rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	- základní literární pojmy-rozpočitadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, pověst, autor, ilustrátor	1 3.	
 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností 	- tvoření veršů, reprodukce a dramatizace textu	1 3.	
 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je 	- zážitkové čtení, vedení čtenářského deníku, krátký referát, prezentace spolužákům	4 5.	MeV (kritické čtení a vnímání med. sdělení)
 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma 	 tvoření vlastního textu reprodukce textu, vlastní tvorba, (pohádka, povídka, báseň) 	4 5.	
- rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	- srovnání na konkrétních příkladech (úryvek z poezie, komiksu, návod k použití, encyklopedie, pohádka aj.)	4 5.	
- při jednoduchém rozboru literárních textů používá jednoduché literární pojmy	 rozlišení poezie, prózy, žánry (bajka, povídka, pověst) spisovatel, básník, kniha, čtenář, divadelní představení, herec, režisér, verš, rým, přirovnání 	4 5.	

Cizí jazyk

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět *Anglický jazyk* se vyučuje na 1. stupni jako samostatný předmět od 1. do 5. roč. s časovou dotací v 1. a 2. ročníku 1 hodinu týdně a ve 3. – 5. ročníku 3 hodiny týdně. *Anglický jazyk* je zaměřen na:

- získávání zájmu o studium cizího jazyka a vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- osvojení potřebných jazykových znalostí a dovedností a aktivnímu využití účinné komunikace v cizím jazyce
- získání schopnosti číst s porozuměním přiměřené texty v daném cizím jazyce
- poznání kultury zemí příslušné jazykové oblasti, vyhledávání nejdůležitějších informací o zemích studovaného jazyka a práce s nimi
- získávání základů pro další vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti

Metody a formy práce v tomto předmětu jsou frontální výuka (jen okrajově), práce ve dvojicích (dialogy), četba, reprodukce textu (písemná, ústní), samostatná práce (vyhledávání informací, práce se slovníkem a s autentickými materiály), hry, imitace, soutěže, recitace, dramatizace, zpěv, výukové programy na PC a práce zaměřené na tvořivou činnost.

Tímto předmětem prolínají průřezová témata *Osobnostní a sociální výchova* (komunikace), *Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech* (objevujeme Evropu a svět, Evropa a svět nás zajímá), *Multikulturní výchova* (multikulturalita).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- klást důraz na čtení s porozuměním, vyhledávání informací, práci s textem, třídění informací a rozlišování podstatného a nepodstatného
- vést žáky k sebehodnocení
- využívat samostatné práce a organizování akcí s využitím nápadů a tvořivosti žáků
- zapojovat žáky do projektů, soutěží a olympiád (každý podle svých schopností)
- zadávat zajímavé domácí práce
- zajistit vhodné podmínky pro učení (klid, pomůcky, literatura, internet..)
- snažit se vytvářet takové situace, při kterých žáci zažijí úspěch (ocenění úspěchů, pochvala, motivace k další práci)

Kompetence k řešení problému

- učit starší žáky pojmenovat problém (např. s ústním nebo písemným vyjadřováním)
- vytvářet problémové situace z praktického života a snažit se o jejich praktické řešení (situační hry)
- využívat různých zdrojů při vyhledávání informací pro řešení problému (knihovna, moderní technika...), tzn. vědět, kde najít pomoc při řešení konkrétních problémů
- zapojovat celý kolektiv při řešení problému (skupinová práce, vysvětlení problému spolužákům)

Kompetence komunikativní

- vést žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, učiteli a ostatními
- podpora přátelských vztahů mezi třídami, spolupráce 1. a 2. stupně
- podporovat a vést žáky k vlastní četbě (rozšíření slovní zásoby)
- seznámit s pravidly komunikace, navozovat a procvičovat konkrétní životní situace
- nebát se komunikovat v cizím jazyce, umět se domluvit i neverbálně
- využívat ke komunikaci internet

Kompetence sociální a personální

- používat skupinovou práci žáků (vést žáky k vzájemné toleranci, vstřícnosti, schopnosti komunikovat, naslouchat druhému, řešit problémy, konflikty...)

- naučit si stanovit pravidla chování a respektovat je (chování k sobě navzájem i k dospělým, vzájemně si pomáhat), střídání rolí ve skupině
- učit žáky vhodným způsobem vyjádřit odmítavý postoj ke všemu, co narušuje dobré vztahy ve skupině
- rozvíjet v dětech zdravé sebevědomí (mít rád sám sebe)
- vést žáky k zodpovědnému chování ke svým povinnostem (domácí úkoly)

Kompetence občanské

- žáci si sami stanovují pravidla chování v třídním kolektivu
- učit žáky orientovat se ve společenském dění (sledovat tisk, média...)
- učit žáky zodpovědnosti, samostatnosti, být flexibilní
- vést žáky k toleranci k různým kulturám, národům, rasám

Kompetence pracovní

- vést žáky k samostatnosti (plánování a organizace práce, příprava pomůcek, dokončení práce, úklid pracovního místa...), výchova k bezpečnosti, hygieně, zručnosti, sebeobslužnosti, klást důraz na dělbu práce v kolektivu
- posouzení reálných možností při profesní orientaci
- využití názorných ukázek, tvorby pomůcek
- vhodná motivace k práci (smysl práce, pocit z dobře vykonané práce)

Kompetence digitální

- motivujeme žáky k využívání programů, aplikací a webových stránek pro osvojování slovní zásoby a správné výslovnosti
- vést žáky k využívání online aplikací pro seznámení s reáliemi
- vést žáky k dodržování zásad bezpečnosti při práci s online aplikacemi a zásad ochrany osobních údajů

Vzdělávací obsah předmětu Cizí jazyk

Očekávané výstupy _{žák:}	Učivo	Ročník	Průřez.témata
ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně verbálně i neverbálně	- osvojení a používání základní slovní zásoby v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů	1 3.	MuV (multikulturalita)
 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal 	- základní výslovnostní návyky	1 3.	
- rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu	- osvojení a používání základní slovní zásoby v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů	1. – 3.	
- rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	- osvojení a používání základní slovní zásoby v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů	1 3.	
- přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	- zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně)	2 3.	
- píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	- základní gramatické struktury a typy vět	2 3.	
POSLECH S POROZUMĚNÍM - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	- osvojení a používání základní slovní zásoby v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů - jednoduché a krátké otázky - vybere, přiřadí, seřadí, ukáže znak nebo obrázek, doplnění odpovědi	4 5.	
- rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	- osvojení a používání základní slovní zásoby v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů - rozpoznání známých slov a slovních spojení (předměty, osoby, zvířata, číselné a časové údaje)	4. – 5.	MuV (multikulturalita)
- rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	- osvojení a používání základní slovní zásoby v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem - zachycení konkrétní informace o předmětech, osobách, zvířatech	4 5.	
MLUVENÍ - zapojí se do jednoduchých rozhovorů	 základní výslovnostní návyky základní pravopisné struktury a typy vět základní zdvořilostní obraty – oslovení, pozdrav, rozloučení poděkování 	4 5.	MuV (multikulturalita) OSV (komunikace)

Očekávané výstupy _{žák:}	Učivo	Ročník	Průřez.témata
- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	 představení se, udání věku, bydliště, zájmy, co dělá, vlastní, umí, má rád, nerad členové rodiny, kamarádi a spolužáci (jméno, věk) popis běžných skutečností – předměty, zvířata, činnosti 	4. – 5.	OSV (komunikace)
 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá 	- reakce pomocí slov a jednoduchých vět - odpovědi a informace např. o předmětech, zvířatech, činnostech, nebo číselných a časových údajích - otázky na konkrétní informace	4. – 5.	OSV (komunikace) VEGS (Evropa a svět nás zajímá)
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM - vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	 vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov práce se slovníkem vyhledávání konkrétních informací 	4 5.	MuV (multikulturalita)
- rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	- známá slova a slovní spojení v krátkém textu - porozumění významu slov a krátkých vět (vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek, text) - porozumět krátkému textu podpořeného obrázkem	4. – 5.	VEGS (objevujeme Evropu a svět)
PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	 osvojení a používání základní slovní zásoby v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů základní výslovnostní návyky zákl. pravopisné struktury a typy vět 	4. – 5.	MuV (multikulturalita) OSV (komunikace)
PSANÍ -napíše krátký text, s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	 - jednoduchá slovní spojení a věty o sobě a o členech své rodiny, kamarádech a spolužácích (jméno, věk, bydliště, co dělá, vlastní, umí, má rád, nerad) - sestavení krátkého pozdravu, dotazu, vzkazu - základní zdvořilostní obraty 	4. – 5.	
- vyplní osobní údaje do formuláře	 - číselné i nečíselné údaje – číslice, slovní spojení -základní pravopisné struktury a typy vět 	4. – 5.	

TEMATICKÉ OKRUHY: domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda a počasí

Matematika

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět Matematika se vyučuje na 1. stupni jako samostatný předmět od 1. do 5. roč., s časovou dotací 4 hodiny týdně v 1. ročníku a 5 hodin týdně v 2. – 5. ročníku.

Vyučovací předmět *Matematika* je především zaměřen na:

- osvojení si početních výkonů
- provádění odhadů výsledků řešení
- provádění zaokrouhlování
- řešení metrických geometrických úloh
- orientaci v rovině a prostoru
- osvojení matematických pojmů, symbolů a postupů
- užití matematických dovedností v praktickém životě
- schopnost řešit problémy
- rozvoj logického myšlení, představivosti a odhadu
- práci s grafy, tabulkami, kalkulačkou
- vedení žáků k systematičnosti a přesnosti
- získání základů pro další vzdělávání

V předmětu Matematika se kromě frontální výuky používá i práce ve skupinách zaměřená především na samostatnou práci žáků, sebekontrolu, rozvoj dovedností pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů.

Vyučovacím předmětem Matematika prolíná průřezové téma Osobnostní a sociální výchova (rozvoj schopností poznávání, kreativita, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, poznávání lidí)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vést žáky k osvojování základních matematických pojmů a vztahů
- zařazovat metody, při kterých docházejí k řešením a závěrům žáci sami
- vést žáky k plánování postupů a úkolů s možností volby různých postupů
- vést žáky k aplikaci matematických znalostí v reálném životě i v ostatních předmětech
- vést žáky ke čtení s porozuměním a rozlišením podstatného a nepodstatného
- vést žáky k posouzení vlastního pokroku

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k ověřování výsledků
- pracovat s chybou žáka jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- zavádět problémové úkoly ze života
- vést žáky k rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků
- vést žáky k vyhledávání informací a k využívání vědomostí k řešení problému

Kompetence komunikativní

- vést žáky ke zdůvodňování matematických postupů
- vést žáky k využívání různých zdrojů při hledání informací (ICT, banky, úřady, tisk...)
- vést žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- učit žáky komunikovat ve třídě a ve skupině při řešení problémů a společných úloh

Kompetence sociální a personální

- zadávat úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat (práce ve skupině, tolerance k druhým, utváření příjemné atmosféry v týmu, rozdělování úkolů...)
- učit žáky vhodně argumentovat při obhajování své práce
- vést žáky k vytváření pravidel týmové práce
- vést žáky k sebedůvěře

Kompetence občanské

- vést žáky k zodpovědnosti za své rozhodnutí podle dané situace
- umožňovat žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili svou činnost nebo výsledky

- vést žáky k tomu, aby brali ohled na druhé a respektovali názory a zkušenosti ostatních
- vést žáky k poskytování účinné pomoci dle svých možností

Kompetence pracovní

- požadovat dodržování dohodnutého termínu odevzdání práce
- naučit žáky bezpečně používat matematické pomůcky a udržovat je v pořádku tak, aby byla zajištěna jejich funkčnost
- vést žáky k efektivitě při organizování vlastní práce

Kompetence digitální

- učíme žáky rozlišování obrazných symbolů, porozumění jejich významu (např. značky, piktogramy, šipky),
- vést žáky k posouzení úplnosti dat s ohledem na řešený problém
- vést žáky k dohledávání chybějících informací potřebných k řešení úloh
- motivujeme žáky k využívání digitálních technologií v situacích, kdy jim jejich použití usnadní činnost
- klademe důraz na používání kalkulačky

Vzdělávací obsah předmětu Matematika

Očekávané výstupy _{žák:}	Učivo	Ročník	Průřezová témata
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE - používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	-obor přirozených čísel do 20 -obor přirozených čísel do 100 -obor přirozených čísel do 1000	1. 2. 3.	
- čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	-zápis čísel v desítkové soustavě -porovnávání čísel	1. – 3.	
- užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose	-znázornění čísla na číselné ose	1. – 3.	
- provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	-algoritmy početních operací a jejich vlastnosti -násobilka, kontrola výsledků -zaokrouhlování -písemné algoritmy početních operací	1 3. 2 3.	OSV (rozvoj schopností poznávání)
- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	-slovní úlohy	1 3.	OSV (kreativita, řešení problémů a rozhodovací dovednosti)
- využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	 pamětné sčítání a odčítání do 100 násobení a dělení v oboru malé násobilky vlastnosti početních operací s čísly, odhady výsledků 	3 5.	
- provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	 přechod mezi číselnými řády algoritmy písemného sčítání, odčítání, násobení a dělení, dodržování pravidel pro pořadí operací správné sepisování pod sebou 	4 5.	
- zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	 znalosti číselných řádů desítkové soustavy, zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění odhady výsledků, kontrola početních operací, zaokrouhlování porovnávání čísel do milionu orientace na číselné ose (teploměr, model) 	4 5.	
 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel 	-slovní úlohy, rozlišení důležitých informací, formulace odpovědi	4 5.	OSV (kreativita, řešení problémů)

Očekávané výstupy _{žák:}	Učivo	Ročník	Průřez.témata
-modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	-celek a jeho část, názorné obrázky (polovina, třetina, čtvrtina, pětina, desetina) -části celku vyjádřené zlomkem na příkladech z běžného života	4 5.	
-porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem (jmenovatelem) v oboru kladných čísel	- porovnávání zlomků se stejným jmenovatelem -modelace pomocí obrázků, názorných pomůcek (čtvercová síť, kruhový diagram, číselná osa) -sčítání a odčítání zlomků se stejným jmenovatelem	4. – 5.	
-přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty	-části celku vyjádřené desetinným číslem na příkladech z běžného života -desetinné číslo, porovnávání (desetiny, setiny)	4. – 5.	
-porozumí významu znaku "-" pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	-číselná osa kladná i záporná část (- 100 až +100), porovnávání -měření teploty, vyjádření dlužné částky	4. – 5.	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY - orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	-jednotky času (sek., min., hod.) -poznávání hodin	3. 1 3.	
- popisuje jednoduché závislosti z praktického života	-slovní úlohy o více, o méně	1 3.	OSV (řešení problémů)
 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel 	-práce s tabulkou	2 3.	OSV (poznávání lidí)
- vyhledává, sbírá a třídí data	 zápis jednoduchých pozorování grafy porovnání dat podle kritéria 	5.	
- čte a sestavuje jednoduché ta- bulky a diagramy	-jízdní řád, jednoduché převody jednotek času -závislosti krát více, krát méně -tabulky, diagramy – jejich tvoření, doplňování, vyhledávání v nich	5. 4 5. 4 5.	OSV (poznávání lidí, řešení problémů)
GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU - rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	-trojúhelník, obdélník, čtverec, kruh -čára, úsečka, přímka -polopřímka -tělesa	1 3. 2 3. 3. 2 3.	
- porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	-porovnávání velikosti útvarů -měření a odhad délky úsečky -jednotky délky (cm, m)	1 3. 4 5.	OSV (rozvoj schopností poznávání)
- rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	-modelování	2 3.	
- narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnici) -užívá jednoduché konstrukce	 - základní rovinné útvary a jejich rýsování (čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnice s daným polom.) - základní pojmy a značky v geometrii (čáry, bod, úsečka, polopřímka, přímka, rovnoběžky, kolmice) 	4 5.	

Očekávané výstupy _{žák:}	Učivo	Ročník	Průřez.témata
 sčítá a odčítá graficky úsečky určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran 	- obvod a obsah útvaru (trojúhelník, čtyřúhelník, mnohoúhelník) - délka úsečky, lomené čáry, obvod mnohoúhelníku, grafický součet a rozdíl úseček, porovnání úseček - převody jednotek délky	4 5.	
- sestrojí rovnoběžky a kolmice	-rovnoběžky, kolmice, vzájemná poloha dvou přímek	4 5.	OSV (rozvoj schopností poznávání)
- určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	-pozná základní útvary v prostoru (kvádr, krychle, jehlan, koule válec, kužel) -jednotky obsahu (cm2, m2, km2) - další jednotky obsahu (a, ha) -čtvercová síť – porovnávání obrazců pomocí čtvercové sítě	4 5. 5. 4 5.	
- rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	-osa souměrnosti -osově souměrné útvary - osa pomocí překládání papíru	4 5.	
NESTANDARTNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY - řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	-slovní úlohy – vyhledávání potřebných údajů a vztahů, vhodné postupy pro řešení -číselné a obrázkové řady -magické čtverce -prostorová představivost	4 5.	OSV (poznávání lidí)

Informatika

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět *Informatika* je začleněn do učebního plánu pro 1. stupeň do 4. a 5. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně.

Ve 4. a 5. ročníku si žáci osvojí základní znalosti a dovednosti nutné k plnohodnotné práci s počítačem. Pomocí nejrůznějších aktivit si vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat.

Výuka předmětu *Informatika* je založena hlavně na samostatné práci žáků, příp. spolupráci ve skupinách při tvorbě krátkodobých i dlouhodobých projektů.

V předmětu jsou integrována průřezová témata *Osobnostní a sociální výchova* (řešení problémů a rozhodovací dovednosti, rozvoj schopností poznávání, komunikace), *Mediální výchova* (fungování a vliv médií ve společnosti, tvorba mediálního sdělení, interpretace vztahu mediálního sdělení a reality), *Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech* (Evropa a svět nás zajímá).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vést žáky k využití aplikačního i výukového softwaru ke zvýšení efektivnosti své učební činnosti a racionálnější organizaci práce
- vhodně zadávanými úkoly vést žáky k samostatnému objevování možností využití ICT
   v praktickém životě
- učit žáky schopnosti algoritmizace, dovednosti rozdělit si řešení na dílčí kroky

Kompetence k řešení problémů

- při řešení úkolů a projektů vést žáky k tomu, aby dokázali správně zvolit nejvhodnější a nejefektivnější řešení z mnoha možných
- vést žáky k tomu, aby byli schopni formulovat svůj požadavek

- vést žáky k využití zpětné vazby, k ověření, zda navrhované řešení splňuje podmínky zadání
- vést žáky k porovnávání informací a poznatků z různých informačních zdrojů a tím k získání větší věrohodnosti vyhledaných informací

Kompetence komunikativní

- vést žáky k využívání prostředků elektronické komunikace (e-mail, on-line komunikace, diskusní skupiny, konference)
- při zadávání projektů vést žáky ke vzájemné komunikaci jako prostředku k
   zefektivnění řešení problému
- vést žáky k využívání softwarových a hardwarových prostředků pro prezentaci výsledků své práce
- učit žáky dodržovat při komunikaci (ať už verbální nebo elektronické) vžité konvence a pravidla (zásady diskuse, etiketa apod.)
- vést žáky ke zdůvodňování navrhovaných řešení

Kompetence sociální a personální

- zadávat úkoly a projekty, které vyžadují spolupráci, práci v týmu; při plnění těchto úkolů učit žáky rozdělit a naplánovat si práci
- zapojovat žáky do hodnocení úkolů ať už svých nebo svých spolužáků

Kompetence občanské

- vést žáky k respektování práv k duševnímu vlastnictví (nelegální software, porušování autorských práv)
- učit žáky respektovat soukromí ostatních (čtení cizí pošty, prohlížení dokumentů jiných žáků apod.)
- seznamovat žáky se zásadami zabezpečení (přihlašovací jména a hesla, osobní účty,
   zabezpečení PC firewallem, chat, zveřejňování osobních údajů)
- vést žáky k toleranci, respektování názorů a postojů ostatních

Kompetence pracovní

- vést žáky k dodržování pracovního řádu učebny výpočetní techniky a základních bezpečnostních a hygienických pravidel
- učit žáky organizovat si práci

Kompetence digitální

- vede žáky k systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- žáci nachází různá řešení a výběr toho nejvhodnějšího pro danou situaci
- vede žáky ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce
- rozhodování se na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, jeho obhajování pomocí věcných argumentů
- posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech
- učí žáky k otevřenosti novým cestám, nástrojům a snaze postupně se zlepšovat

Vzdělávací obsah předmětu Informatika

Očekávané výstupy _{žák:}	Učivo	Ročník	Průřezová témata
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ - uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat	- data a informace: sběr a záznam dat s využitím testu, čísla, barvy, tvaru, obrazu a zvuku - hodnocení získaných dat - vyvozování závěrů	4 5.	
- popíše konkrétní situace, určí, co k ní již ví, a znázorní ji	-kódování a přenos dat: využití značek, piktogramů, symbolů a kódů pro záznam, sdílení, přenos a ochranu informace	4 5.	
- vyčte informace z daného modelu	-modelování: model jako zjednodušené znázornění skutečnosti -využití obrazových modelů (myšlenkové mapy, tabulky) ke zkoumání - porovnávání a vysvětlování jevů kolem žáka	4 5.	MeV (fungování a vliv médií ve společnosti)
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ - sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů	- řešení problému krokováním: postup, jeho jednotlivé kroky, vstupy a výstupy a různé formy zápisu pomocí obrázků, značek, symbolů či textu	4 5.	
-popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky k jeho řešení	- příklady situací využívajících opakovaně použitelné postupy -přečtení porozumění a úprava kroků v postupu, algoritmu -sestavení funkčního postupu řešícího konkrétní jednoduchou situaci	4 5.	OSV (komunikace)
 v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program rozpozná opakující se vzory, používá 	- programování: experimentování a objevování v blokově orientovaném programovacím prostředí - události, sekvence opakování,	4 5.	

opakování a připravené podprogramy	podprogramy		
-ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	- kontrola řešení: porovnání postupu s jiným a diskuse o nich -ověřování funkčnosti programu a jeho částí opakovaných spouštěním -nalezení chyby a oprava kódu	4 5.	OSV (řešení problémů a rozhodovací dovednosti)
INFORMAČNÍ SYSTÉMY - v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi - pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data	- systémy: skupiny objektů a vztahy mezi nimi, vzájemné působení -příklady systému z přírody, školy a blízkého okolí žáka -práce se strukturovanými daty: shodné a odlišné vlastnosti objektů -řazení prvků do řad, číslovaný a nečíslovaný seznam, víceúrovňový seznam -tabulka a její struktura -záznam doplnění a úprava záznamu.	4 5.	OSV (rozvoj schopností poznávání)
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE -najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu	-hardware a software: digitální zařízení a jejich účel -prvky v uživatelském rozhraní -spouštění, přepínání a ovládání aplikací, uložení dat, otevírání souborů	4 5.	
-propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí -dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	-počítačové sítě: propojení technologií, (bez)drátové připojení -internet, práce ve sdíleném prostředí, sdílení dat -bezpečnost:pravidla bezpečné práce s digitálním zařízením -uživatelské účty, hesla	4 5.	MeV (interpretace vztahu med. sdělení a reality, tvorba med. sdělení)

Prvouka (Člověk a jeho svět)

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Prvouka se na naší škole vyučuje v 1. – 3. ročníku jako samostatný předmět. Časová dotace jsou 2 hodiny týdně v každém ročníku.

Výuka je realizována v kmenové třídě (formou skupinové a frontální práce), v terénu okolí školy. Potřebné vědomosti a dovednosti získávají žáci především pozorováním názorných pomůcek, přírody a činností lidí, hrají určené role, řeší modelové situace.

Svým obsahem i výchovným zaměřením otevírá *Prvouka* cestu k utváření základních, životních a hodnotových postojů žáka.

Vyučování je zaměřeno na osvojení schopností:

- vnímavě sledovat život kolem sebe a orientovat se v něm
- chápat ho jako určité uspořádání reálných skutečností
- vyjadřovat vlastní názory a respektovat názory druhých
- získat základní vědomosti o sobě, jiných lidech, rodině a životě ve společnosti, o nejbližším okolí, o škole, živočišné a rostlinné říši, o činnostech a výtvorech lidí, ochraně životního prostředí, péče o zdraví.
- učit se dodržovat pravidla silničního provozu a ověřovat své znalosti v běžném životě
- získat dovednosti správně reagovat v krizových situacích, poznávání a
  upevňování preventivního chování a rozhodování v různých situacích ohrožení
  zdraví a bezpečnosti, včetně chování při mimořádných událostech
- základní orientace v problematice peněz a cen

Do vzdělávacího předmětu *Prvouka* jsou začleněna průřezová témata *Environmentální* výchova (vztah člověka k prostředí, ekosystémy, základní podmínky života), *Osobnostní a sociální výchova* (mezilidské vztahy, rozvoj schopností poznávání, sebepoznání, řešení problémů, komunikace, poznávání lidí), *Multikulturní výchova* (lidské vztahy), *Výchova demokratického občana* (občanská společnost a škola)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vést žáky k vyhledávání a třídění informací a propojení do širších významných celků a souvislostí
- vést žáky ke kritickému hodnocení výsledků svého učení a diskusi o nich
- umožnit žákům samostatně pozorovat a experimentovat

Kompetence k řešení problémů

- učit žáky využívat získaných vědomostí a dovedností k objevování různých variant řešení
- vést žáky k uvážlivému rozhodování a praktickému ověřování správnosti řešení problémů

Kompetence komunikativní

- učit žáky formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu a výstižně a kultivovaně se vyjadřovat ústně i písemně
- vést žáky k naslouchání promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagovat
- účinně žáky zapojovat do diskuse a učit je vhodně obhajovat své názory
- umožnit žákům využívat informačních a komunikačních prostředků (časopisy, TV, média, knihy)

Kompetence sociální a personální

- umožnit žákům účinnou spolupráci ve skupině a podílet se na vytváření příjemné atmosféry v týmu
- vést žáky k upevňování si mezilidských vztahů na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi a úcty k lidským hodnotám
- podporovat jejich sebedůvěru, vést žáky k ovládání a řízení svého jednání a chování → sebeúcta

Kompetence občanské

- vést žáky k respektování názorů druhých lidí a vhodné argumentaci
- vést žáky k poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení

- vést žáky k ochraně zdraví, ekologie, tradic, kulturního a historického dědictví
- respektování požadavků na kvalitní životní prostředí, odmítat bezpráví

Kompetence pracovní

- vést žáky k dodržování hygieny práce a pravidla bezpečnosti
- učit žáky bezpečně používat materiály
- flexibilita

Kompetence digitální

- klademe důraz na vytvářených společných pravidel chování ve třídě, včetně pravidel při práci s technologiemi
- vedeme žáky ke zdravému používání online technologií
- motivujeme žáky ke zkoumání přírody s využitím online aplikací a vhodnému využívání digitálních map a navigací

Vzdělávací obsah předmětu Prvouka

Očekávané výstupy:	Učivo	Ročník	Průřez. tém.
MÍSTO, KDE ŽIJEME - vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	Domov – prostředí, orientace v místě bydliště Škola – prostředí, okolí, cesta, činnosti ve škole - riziková místa a situace	1 3.	VDO (občanská společnost a škola)
- začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	Obec, místní krajina - její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), budovy, dopravní síť Okolní krajina - zemský povrch a jeho tvary, vodstvo, rozlišení půd, oblastní rostlinstvo a živočichové, vzájemné působení lidí a krajiny, orientační body, světové strany	2 3.	EV (vztah člověka k prostředí)
LIDÉ KOLEM NÁS - rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi -projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	- rodina, členové rodiny, postavení jedince v rodině, příbuzenské vztahy, život a funkce rodiny - pravidla slušného chování, vlastnosti lidí, práva a povinnosti žáků školy -etické zásady, ohleduplnost -rizik. situace, předcházení konfliktům	1 3.	OSV (osobnostní rozvoj – sebepoznání, rozvoj schop. poznávání) MuV (lidské vztahy)

Očekávané výstupy _{žák:}	Učivo	Ročník	Průřezová témata
LIDÉ A ČAS - využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	Orientace v čase a čas -řád, určování času, kalendář, letopočet (datum narození), denní režim, roční období	1. – 3.	OSV (morální rozvoj – řešení problémů
- pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu,	Regionální památky (péče a ochrana), - báje, mýty, pověsti - historie kraje – domov, vlast, rodný kraj - péče o památky	3.	VDO (občanská spol. a škola)
 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, a o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí, na příkladech porovnání minulost a současnost 	 současnost a minulost v našem životě bydlení předměty denní potřeby průběh lidského života 	1. – 3.	OSV (osobnostní rozvoj – sebepoznání)
ROZMANITOST PŘÍRODY - pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	 roční období změny v přírodě rostliny, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy 	1. – 3.	
- roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	- látky a jejich vlastnosti – třídění, skupenství - voda a vzduch, - nerosty a horniny, půda - rostliny, houby, živočichové	3.	EV (ekosystémy, základní podmínky života)
- provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	- porovnávání vlastností vody, vzduchu a přírodnin	3.	
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ - uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle, projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	- lidské tělo- stavba těla - základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly - péče o zdraví, zdravý životní styl, správná výživa - denní a pitný režim	1. – 3.	
- rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času - uplatňuje zákl. pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	 nemoc, úraz, poranění (prevence) 1. Pomoc osobní bezpečí bezpečné chování v silničním provozu (chodec, cyklista) dopravní značky 	1 3.	OSV (morální rozvoj – řešení problému)
- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která mu je nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné - ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	- vhodná a nevhodná místa pro hru - bezpečné chování v rizik. prostředí - krizové situace (šikana, týrání) – přivolání pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku	1 3.	OSV (komunikace)
- reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	- situace hromadného ohrožení, evakuace, varovný signál	1. – 3.	

Vlastivěda

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět Vlastivěda se vyučuje jako samostatný předmět na 1. stupni ve 4. a 5. ročníku s časovou dotací 2 hodiny. Navazuje na předmět Prvouka, který se vyučuje v 1. – 3. ročníku.

Vyučovací předmět je zaměřen na:

- poznávání místní krajiny, regionu a vytváření kladného vztahu k místu bydliště
- vytváření počáteční ucelené představy o ČR, postupné rozvíjení národního cítění a
   vztahu k naší zemi
- utváření představy o přírodě, kultuře, historii a o životě lidí naší vlasti
- vytváření základní představy o způsobu života svých předků v různých historických obdobích
- výuka orientace v terénu, práci s mapou, používání vědomostí v praktických situacích
- vytváření odpovědného vztahu ke kulturnímu prostředí a historickým památkám
- poznávání kontinentů, evropských států, vytváření představy o způsobu života lidí v sousedních zemích

Formy a metody práce jsou kombinací frontální výuky s demonstračními pomůckami, skupinová práce, práce s textem, četba, exkurze a vlastivědné vycházky s pozorováním. Hodiny jsou doplňovány referáty, soutěžemi, křížovkami, kvízy.

Předmětem prolínají průřezová témata Osobnostní a sociální výchova (poznávání lidí, kooperace a kompetice), Výchova demokratického občana (občan, občanská společnost a škola, občan, občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě), Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Evropa a svět nás zajímá), Environmentální výchova (lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí), Multikulturní výchova (etnický původ, lidské vztahy).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- klást důraz na čtení s porozuměním, vyhledávání informací, práce s textem, třídění informací a rozlišování podstatného a nepodstatného
- vést žáky k sebehodnocení
- využívat samostatné práce s využitím nápadů a tvořivosti žáků
- zadávat zajímavé domácí úkoly
- zajistit vhodné podmínky pro učení
- snažit se vytvářet takové situace, při kterých žáci zažijí úspěch

Kompetence k řešení problému

- vytvářet problémových úloh z praktického života a jejich praktické řešení
- využívat různých zdrojů při vyhledávání informací pro řešení problému (knihovna, praxe, moderní technika..)
- zapojovat celý kolektiv při řešení problému
- vést žáky k uvážlivému rozhodování

Kompetence komunikativní

- učit žáky obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat, ale i vyslechnout názory druhých
- vést žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, učiteli a ostatními
- podporovat a vést žáky k vlastní četbě
- vést žáky k poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, k tolerantnímu chování a jednání

Kompetence sociální a personální

- používat skupinovou práci
- učit žáky pravidla chování a jejich respektování
- učit žáky vyjádřit odmítavý postoj ke všemu, co narušuje dobré vztahy
- rozvíjet v dětech zdravé sebevědomí, vést žáky k samostatnému a k sebevědomému vystupování
- vést žáky k rasové toleranci, vnímat náboženské rozdíly, učit je poznávat a chápat

rozdíly mezi lidmi

Kompetence občanské

- vést žáky k tomu, aby si sami stanovovali pravidla chování v třídním kolektivu
- učit žáky orientovat se ve společenském dění
- učit žáky zodpovědnosti, samostatnosti, být flexibilní
- seznámit žáky s prací zastupitelských orgánů výkonné a soudní moci
- klást důraz na hry zaměřené ke stmelování kolektivu
- učit chránit naše tradice, kulturní a historické dědictví
- vést žáky k orientaci v problematice peněz a cen a odpovědnému spravování osobního rozpočtu

Kompetence pracovní

- vést žáky k samostatnosti (příprava pomůcek...) i k týmové činnosti
- využívat názorných ukázek
- vhodně motivovat k práci

Kompetence digitální

- vést žáky k dodržování pravidel chování při interakci v digitálním prostředí, k ochraně osobních údajů a k uvědomění si, které údaje je vhodné, a naopak nevhodné o sobě zveřejňovat a proč
- vedeme žáky ke zdravému používání online technologií
- motivujeme žáky ke vhodnému využívání digitálních map a navigací

Vzdělávací obsah předmětu Vlastivěda

Očekávané výstupy _{žák:}	Učivo	Ročník	Průřezová témata
MÍSTO, KDE ŽIJEME - určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	- místní krajina, okolní krajina seznámení s mapou místní oblasti, domov, prostředí domova	45.	
 určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě 	 světové strany, orientační body pozorování, orientace a cvičení v terénu místní krajiny kresba jednoduchých plánků 	4 5.	
- rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map -vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky a Evropy	- činnosti s rozmanitými druhy map (zeměpisné a tematické), čtení map – obsah, grafika, vysvětlivky - orientace na plánech obcí, měst, na mapách regionů, na mapách ČR a na mapě Evropy a světa – kontinenty, evropské státy, EU, cestování - mapy obecně zeměpisné a tematické - zemský povrch, vodstvo, půdy - životní prostředí	4 5.	VEGS (Evropa a svět nás zajímá)
 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury jednoduchým způsobem posoudí jejich význam 	 návštěva regionálních muzeí, galerií, výstav vycházky do okolí besedy s představiteli společenského a kulturního života obce, regionu regiony ČR – Praha a vybrané oblasti 	4 5.	
- porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	 přírodní a společenské atraktivity cestovního ruchu a rekreace v jednotlivých oblastech ČR cestování v Evropě, evrop. státy, EU 	4 5.	VEGS (Evropa a svět nás zajímá)
- rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	 - česká státnost, státní symboly, státní instituce, základní státoprávní pojmy - naše vlast (domov, krajina, národ) 	4 5.	VDO (občan, občanská společnost a stát; formy participace občanů v politickém životě)
LIDÉ KOLEM NÁS - vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi - vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (ve městě)	- soužití lidí- mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie - rodina (členové rodiny, mezigenerační vztahy) - chování lidí (vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, principy demokracie)	4 5.	MuV (lidské vztahy, etnický původ)
- rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou principy	- právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy	4 5.	VDO (občanská společnost a škola)
-orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	- vlastnictví- soukromé, veřejné, osobní, společné a jeho ochrana -rozpočet a výdaje domácností -hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení -banka jako správce peněz -úspory, půjčky - nárok na reklamaci	4. – 5.	

Očekávané výstupy _{žák:}	Učivo	Ročník	Průřezová témata
LIDÉ A ČAS - pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	- orientace v čase a časový řád – určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, letopočet, generace, režim dne, roční období	4 5.	
využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti	- regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost - nejstarší osídlení naší vlasti - báje mýty, pověsti	4 5.	OSV (poznávání lidí; kooperace a kompetice)
- srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	- současnost a minulost v našem životě (proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny)	4 5.	OSV (poznávání lidí; kooperace a kompetice)

Přírodověda

Obsahové, organizační a časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět *Přírodověda* se vyučuje ve 4. a 5. ročníku. Navazuje svým vzdělávacím obsahem na předmět *Prvouka* 1.-3. ročníku. Je vyučován jako samostatný předmět na 1. stupni ve 4. a 5. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně.

Předmět *Přírodověda* je zaměřen na:

- rozvoj dovedností a znalostí z oblasti přírody
- objasnění vzájemných vztahů v přírodě
- seznámení s různými podmínkami života na Zemi
- seznámení se základními poznatky o člověku a lidském těle
- získávání vědomostí o Zemi a vesmíru
- poznávání jednoduchých strojů a jejich uplatnění v praxi
- vedení k odpovědnosti za zdraví a bezpečnost člověka
- utváření kladného vztahu k ochraně přírody a přírodních zdrojů

Metody a formy práce se v tomto předmětu užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání. Jsou kombinací:

- frontální výuky
- samostatné práce s učebnicemi, pracovními sešity a pracovními listy
- skupinové práce s využitím pomůcek, přístrojů, encyklopedií, atlasů apod.
- projektové práce
- exkurze
- výukových filmů (video, DVD)
- vycházek do okolí školy

Hodiny jsou doplňovány referáty žáků, soutěžemi, křížovkami a vyprávěním žáků s vlastním prožitkem.

Předmětem *Přírodověda* prolinají průřezová témata *Enviromentální výchova* (základní podmínky života, vztah člověka k prostředí, ekosystémy), *Osobnostní a sociální výchova*

(poznávání lidí, kooperace a kompetice, sebepoznání a sebepojetí), *Multikulturní výchova* (lidské vztahy).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- na základě pochopení vést žáky k vyhledávání a třídění informací, využívat prostředků výpočetní techniky
- učit žáky kriticky hodnotit sebe i ostatní
- umožnit žákům zapojit se aktivně do výuky a projektu
- vést žáky k plánování, organizování a řízení vlastního učení i v týmové práci

Kompetence k řešení problémů

- učit žáky využívat získaných vědomostí a dovedností k objevování různých variant řešení
- vést žáky k uvážlivému rozhodování, samostatnému řešení problémů a volby vhodného způsobu řešení
- zadávat problémové úlohy ze života
- využívat různé zdroje pro vyhledávání informací (knihovny, počítače...) vhodných k řešení problémů

Kompetence komunikativní

- učit žáky vyslechnout názory druhých a své vlastní obhajovat a vhodně komunikovat se spolužáky, učiteli a ostatními
- podporovat využívání informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

- umožnit žákům spolupracovat ve skupině, podílet se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- vést žáky k věcné argumentaci
- učit žáky nebát se vyjádřit odmítavý postoj ke všemu, co narušuje dobré vztahy
- vést žáky k toleranci (rasové, náboženské, handicapovaní lidé...) a ohleduplnému chování ke starším, nemocným a nemohoucím lidem

Kompetence občanské

- umožnit žákům si stanovit sami pravidla při práci v kolektivu a snažit se je dodržovat
- pomáhat žákům orientovat se ve společenském dění (doma i ve světě)
- seznamovat žáky s tříděním odpadů a ekologickým přístupem k životnímu prostředí

Kompetence pracovní

- seznamovat žáky s pravidly bezpečnosti a ochrany zdraví
- učit žáky využívat svých znalostí přiměřených k věku v běžné praxi

Kompetence digitální

- klademe důraz na vytvářených společných pravidel chování ve třídě, včetně pravidel při práci s technologiemi
- vést žáky k dodržování pravidel chování při interakci v digitálním prostředí, k ochraně osobních údajů a k uvědomění si, které údaje je vhodné, a naopak nevhodné o sobě zveřejňovat a proč
- vedeme žáky ke zdravému používání online technologií
- motivujeme žáky ke zkoumání přírody s využitím online aplikací
- dáváme žákům prostor k plánování a realizaci pozobání a pokusů s účelným využitím technologií

Vzdělávací obsah předmětu Přírodověda

Očekávané výstupy _{žák:}	Učivo	Ročník	Průřezová témata
ROZMANITOST PŘÍRODY - objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody - nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	- životní podmínky - rozmanitost podmínek života - význam ovzduší, vodstva, půd - podnebí, počasí - voda, vzduch - oběh vody v přírodě - proudění vzduchu, význam pro život	4 5.	EV (základní podmínky života)

Očekávané výstupy _{žák:}	Učivo	Ročník	Průřezová témata
 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období 	vesmír a Země sluneční soustava den a noc roční období	5.	
- zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi	rovnováha v přírodě -vzájemné vztahy mezi organismy - základní společenstva -nerosty a horniny, půda, některé hospodářsky významné horniny a nerosty -zvětrávání - vznik půdy a její význam	4.	EV (vztah člověka k prostředí; ekosystémy)
- porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	rostliny, houby, živočichové -znaky života, životní potřeby a projevy -průběh a způsob života - stavba těla nejznámějších druhů	4 5.	EV (ekosystémy)
-zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat, nebo poškozovat	-rozmanitost podmínek života na Zemi - význam ovzduší, vodstva, půd - podnebí a počasí - rovnováha v přírodě, vzájemné vztahy mezi organismy - ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy	4. – 5.	
 založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu 	-látky a jejich vlastnosti - třídění látek - pozorování látek a měření veličin	4.	OSV (kooperace a kompetice)
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ - využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života	lidské tělo - základní stavba, funkce a projevy, životní potřeby - pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou	5.	OSV (poznávání lidí)
- rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	-základy lidské reprodukce - vývoj jedince - partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy	5.	MuV (lidské vztahy)
- účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	péče o zdraví, zdravá výživa -denní, pitný a pohybový režim - zdravá strava	5.	OSV (sebepoznání a sebepojetí)
- uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích, simulujících mimořádné události -vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	-nemoc - drobné úrazy a poranění - první pomoc - situace hromadného ohrožení - bezpečné chování v silničním provozu dopravní značky, bezpečnostní prvky	5.	

Očekávané výstupy _{žák:}	Učivo	Ročník	Průřezová témata
- předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	návykové látky a zdraví -odmítání návykových látek -hrací automaty a počítače, závislost, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií	5.	OSV (sebepoznání a sebepojetí)
- uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	osobní bezpečí -bezpečné chování v rizikovém prostředí - krizové situace (šikana, týrání) - postup v případě ohrožení – varovný signál, evakuace, zkouška sirén - integrovaný záchranný systém	4 5.	
- rozpozná život ohrožující zranění -ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	péče o zdraví – první pomoc - přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví - čísla tísňového volání - správný způsob volání na tísňovou linku - HIV/ AIDS	4. – 5.	

Hudební výchova (Umění a kultura)

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu Hudební výchova

Předmět *Hudební výchova* se vyučuje na 1. stupni jako samostatný předmět od 1. do 5. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně.

Tento předmět vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a schopnosti komunikace v této oblasti. Dle možností jsou využity ukázky nástrojové hry žáků navštěvujících ZUŠ.

Formy a metody práce v předmětu *Hudební výchova* se užívají podle charakteru učiva:

- skupinová práce
- samostatná práce
- kolektivní práce

Předmětem *Hudební výchova* prolínají průřezová témata *Osobnostní a sociální výchova* (psychohygiena, kreativita, komunikace).

Výtvarná výchova

Obsahové, organizační a časové vymezení předmětu Výtvarná výchova

Předmět *Výtvarná výchova* se vyučuje na 1. stupni od 1.do 5. ročníku.

Časová dotace na 1. stupni je v 1., 4. a 5. ročníku 1 hodina týdně a v 2. a 3. ročníku po 2 hodinách týdně.

Výtvarná výchova je zaměřena na:

- rozvíjení a uplatnění vlastního vnímání, myšlení, prožívání a fantazie žáka
- užívání různých uměleckých prostředků
- chápání umění a kultury jako neoddělitelné součásti lidské existence

V předmětu *Výtvarná výchova* se upřednostňuje samostatná práce žáků, příležitostně práce ve skupině.

Předmětem *Výtvarná výchova* prolínají průřezová témata *Osobnostní a sociální výchova* (kreativita, psychohygiena, hodnoty, postoje, praktická etika), *Multikulturní výchova* (lidské vztahy), *Environmentální výchova* (ekosystémy)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- číst s porozuměním, práce s literaturou ilustrátorů a malířů, skladatelů, historie, atd., třídění informací, rozlišení podstatné a nepodstatné informace
- vést žáky k sebehodnocení, obhajoba své práce
- využívat samostatné práce a organizování akcí s využitím nápadů a tvořivosti žáků (dle schopností a talentu v estetické oblasti)
- zapojení žáků do soutěží, projektů, výstav školních a mimoškolních prezentací
- zajistit vhodné podmínky pro učení
- snažit se vytvářet takové situace, při kterých žáci zažijí úspěch (ocenění úspěchů, motivace k další práci)
- vést žáky k osvojování základních výtvarných a hudebních pojmů, získání teoretických i praktických poznatků o malbě, kresbě, grafických technikách, užitém umění, o práci s různými materiály, o modelování a prostorovém vytváření, o hudbě
- vést žáky prostřednictvím vlastní tvorby k vnímání jedinečnosti okamžiku, k prožití práce a vytvoření světa představ a fantazie

Kompetence k řešení problémů

- naučit žáky pojmenovat problém řešení situace: zhodnocení výhod a nevýhod, porovnání (psychologický význam barev, hra s barvou, s tóny atd.)
- naučit žáky rozhodnout se a vést je k zodpovědnosti
- vést žáky k organizaci postupu práce
- vyhledávání informací pro řešení problému (knihovna, praxe, media, příroda ....)
- zapojovat celý kolektiv při řešení problému (1.st.)

- využít experiment, představu a intuici v tvůrčí práci
- využívají získaných vědomostí a dovedností k objevování různých variant řešení

Kompetence komunikativní

- učit žáky obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat, ale i vyslechnout názory druhých a vhodně na ně reagovat
- vést žáky k výstižnému vyjadřování myšlenek (prožitek z uměleckého díla)
- vést žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, učiteli i ostatními
- spolupráce 1.stupně s knihovnou, návštěvy a besedy
- podporovat přátelské vztahy mezi třídami, společné akce a výstavy
- pochopení umění jako specifický způsob poznání a užívání jazyka jako prostředku komunikace
- chápání umění a kultury ve vzájemné provázanosti, umět vyjádřit, jak na člověka umělecké dílo působí

Kompetence sociální a personální

- používat skupinovou práci žáků (vést žáky k vzájemné toleranci, vstřícnosti, schopnosti komunikovat)
- učit žáky stanovit pravidla chování a respektovat je (chování k sobě navzájem i k dospělým, vzájemně si pomáhat)
- učit žáky vyjádřit odmítavý postoj ke všemu, co narušuje dobré vztahy
- rozvíjet v dětech zdravé sebevědomí (mít rád sám sebe)
- vést žáky k toleranci nadání ale i rasové, náboženské rozdíly, handicapovaní a sociálně slabší lidé
- rozvoj kreativního jedince se smyslem pro originalitu a vlastní výraz

Kompetence občanské

- učit žáky zodpovědnosti, samostatnosti, být flexibilní
- učit žáky orientovat se ve společenském dění (estetika, design)
- vést ke schopnosti nalézat a vnímat krásu a estetické hodnoty v přírodě i ve světě vytvořeném lidmi, uvědomovat si jejich význam pro plnohodnotný život člověka
- zapojit žáky do kulturního dění (koncerty, výstavy) a vytvářet pozitivní postoj k uměleckým dílům (hudebním, výtvarným)

Kompetence pracovní

- vést žáky k samostatnosti (plánování a organizace práce, příprava pomůcek, dokončení práce, úklid pracovního místa)
- prakticky i teoreticky se seznámit s výtvarnými technikami a prostředky
- výchova k bezpečnosti, hygieně, zručnosti, sebeobslužnosti
- klást důraz na dělbu práce v kolektivu
- spoluvytvářet vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu
- využití praktických exkurzí (např. příroda, výstavy, koncerty)
- využití názorných pomůcek
- vhodná motivace k práci (smysl práce, pocit z dobře vykonané práce)

Kompetence digitální

- motivujeme žáky k užívání různorodých vizuálně obrazných prostředků, včetně digitálních technologií při vlastní tvorbě
- poskytujeme žákům prostor ke sdílení a prezentaci tvůrčího záměru
- vedeme žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorovi
- vést žáky k aktivnímu a smysluplnému využívání elektronických hudebních nástrojů a digitálních aplikací
- motivovat žáky k zaznamenávání, snímání a přenosu i prezentaci hudby a hudebních zvukových projektů prostřednictvím digitálních technologií
- vést žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství

Vzdělávací obsah předmětu Hudební výchova

Očekávané výstupy _{žák:}	Učivo	Ročník	Průřezová témata
- zpívá v jednohlase	- pěvecké dovednosti - dýchání, výslovnost, nasazování a tvorba tónu, hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu, písně ve 2/4,3/4,4/4 taktu	1. – 3.	
- rytmizuje a melodizuje jednoduché texty	- jednoduché grafické vyjádření melodie písně a rytmu textu, nota jako grafický znak pro tón	1. – 3.	
 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře 	- doprovod písní a jednoduchých skladeb pomocí nástrojů a Orffova instrumentáře	1. – 3.	OSV (komunikace)
- reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	- pohybová improvizace s využitím tanečních kroků, taktování (2/4,3/4,4/4), taneční hry se zpěvem	1. – 3.	
 rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby 	- kvalita tónů- délka, síla, barva, výška, pohyb melodie (vzestupná, sestupná), vztahy mezi tóny – souzvuk, akord	1. – 3.	
- rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	- hudba vokální (lidský hlas), instrumentální (hudební nástroje), vokálně instrumentální (lidský hlas + hudební nástroje), hudební styl-taneční, pochod, ukolébavka	1 3.	
 orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje 	- orientace v grafickém zápise písně, realizace jednoduchých skladeb (zpěv, Orffův instrumentář + flétny)	4. – 5.	
 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní 	- využití Orffova instrumentáře k doprovodné hře k jednoduchým skladbám a písním (flétny-výběrově)	4 5.	OSV (komunikace)
- rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	- hudební formy: malá písňová forma, rondo	4. – 5.	
 vytváří jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace 	- hudební improvizace- tvorba předehry, mezihry, dohry - hudební hry - hudební improvizace	4. – 5.	OSV (kreativita)
 rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků 	- v proudu hudby rozezná zřetelné rytmické, tempové, dynamické a harmonické změny	4. – 5.	
- ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	- jednoduché taneční kroky a tance, pohybové hry, orientace v prostoru	4. – 5.	OSV (psychohygiena)

Vzdělávací obsah předmětu Výtvarná výchova

Očekávané výstupy _{žák:}	Učivo	Ročník	Průřezová témata
- rozpoznává (linie, tvary, objemy, barvy, objekty), porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ	- pojmenovává prvky vizuálně obr. vyjádření (linie, tvary, objemy), textury- jejich vztahy (podobnost, kontrast, rytmus)	13.	
 v tvorbě projevuje své vlastní zkušeností, uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace 	- uplatňuje v ploše a prostoru prvky vizuálně obr. vyjádření (linie, tvary, objemy), textury-jejich vztahy (podobnost, kontrast, rytmus)	13.	
- vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje	- reflexe a vztahy zrak.vnímání k vnímání ostatními smysly (podněty hmatové, sluchové, pohybové, čichové a chuťové)	13.	
 interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření, odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností 	- smyslové účinky vizuálně obr.vyjádření (um. výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, média a reklama)	13.	OSV (hodnoty, postoje, praktická etika)
 na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil 	 komunikační obsah vizuálně obr. vyjádření, komunikace se spolužáky i rodiči a v rámci skupin vysvětlování výtvarné tvorby dle vlastních schopností a zaměření 	13.	OSV (kreativita) MuV (lidské vztahy)
 při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné) 	 prvky vizuálně obr.vyjádření (světlostín a barevné kontrasty, jejich jednoduché vztahy v ploše, objemu a prostoru) uspořádání objektů do celků (na základě výraznosti, velikosti, vzájemné postavení), seznámit se s proporcemi těla 	45.	
- při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních	 výtvarné vyjádření vjemů a postojů ke skutečnosti na základě vlastního prožitku nebo vyprávění, četby, filmu, pozorování přírody, rozvoj představivosti, vztahy a prostředí 	45.	EV (ekosystémy)
- nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání dalšími smysly, uplatňuje je v plošné, objemové a prostorové tvorbě	- uvědoměle zachází s prostředky a materiály, ovládá základní technické dovednosti s výtvarnými výrazovými prostředky: s kresbou, různými grafickými materiály a technikami, malbou temperovými a krycími vodovými barvami, pastelem, křídou, akvarelem, koláží, mozaikou, textilní aplikací, užívá důležité pojmy vyvozené na základě vlastních výtvarných činností, umí organizovat vlastní výtvarnou práci	45.	OSV (kreativita)
- osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření, pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky a	- proměny komunikačního obsahu-záměry tvorby a proměny obsahu vlastních děl i děl výtvarného umění, pocitová a prožitková tvorba	45.	OSV (psychohygiena)
- porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	- typy vizuálně obrazných vyjádření-jejich rozlišení, výběr a uplatnění-hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba,	45.	

	skulptura, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama		
- nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	- osobní postoj v komunikaci-jeho utváření a zdůvodňování, odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených nebo přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací	45.	MuV (lidské vztahy)

Tělesná výchova

Obsahové, organizační a časové vymezení předmětu

Předmět *Tělesná výchova* je vyučován jako samostatný vyučovací předmět na 1. stupni s časovou dotací 2 hodiny týdně. Na 1. stupni probíhá povinná plavecká výuka podle možností školy s časovou dotací 20 hodin ročně, výuku zabezpečuje *Plavecká škola Bzenec*. Výuka TV probíhá ve školní tělocvičně, na hřišti a v přírodě v okolí školy.

Předmět TV je zaměřen na:

- Vytváření elementárních pohybových dovedností
- Rozvoj pohybových dovedností
- Uplatnění obratnostních a rychlostních předpokladů
- Probuzení zájmu o další pohybové aktivity
- Vytváření základních zdravotně pohybových a hygienických návyků
- Překonávání zábran
- Zvykání si na rozličné sociální role
- Bezpečnost a míru odpovědnosti za zdraví své i svých spolužáků
- Účast na sportovních soutěžích, turnajích a olympiádách

V předmětu *Tělesná výchova* se uplatňují metody práce převážně v hravém pojetí s důrazem na prožitek. K dosažení cílů se využívá skupinové či frontální práce a individuální přístup učitele.

Předmětem prolínají průřezová témata *Environmentální výchovy* (vztah člověka k prostředí), *Osobnostní a sociální výchovy* (seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, kreativita, mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetice, řešení problémů a

rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje, praktická etika) a *Multikulturní výchova* (lidské vztahy).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- organizovat akce s využitím nápadů a tvořivosti žáků
- zajistit vhodné pracovní podmínky
- snažit se vytvářet takové situace, při kterých žáci zažijí úspěch
- zohledňovat rozdíly v možnostech a pracovním tempu jednotlivých žáků
- kriticky hodnotit své výsledky i výsledky druhých

Kompetence k řešení problému

- naučit žáky pojmenovávat problém (prostřednictvím situačních her)
- zapojovat celý kolektiv při řešení problému
- uvážlivě rozhodovat
- vést žáky k přípravě různých aktivit (sportovní soutěže,...)
- zapojovat žáky do sportovních soutěží

Kompetence komunikativní

- učit žáky obhajovat svůj názor vhodnými argumenty, ale i vyslechnout názory druhých
- vést žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, učiteli i ostatními
- podporovat přátelské vztahy mezi třídami i jinými školami

Kompetence sociální a personální

- využívat týmové práce
- stanovit si pravidla chování a respektovat je
- učit žáky vyjádřit odmítavý postoj ke všemu, co narušuje dobré vztahy
- rozvíjet v dětech zdravé sebevědomí
- podílet se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- vést žáky k toleranci (rasové, handicapovaní..)

Kompetence občanské

- učit žáky zodpovědnosti, samostatnosti

- využívat hry zaměřené na stmelení kolektivu
- posilovat vzájemnou důvěru

Kompetence pracovní

- vést žáky k samostatnosti (příprava, používání a úklid pomůcek)
- klást důraz na bezpečnost, hygienu, sebeobslužnost
- učit žáky dělbu práce v kolektivu
- vhodně motivovat žáky (prožitek z dobře vykonané práce, z výsledků ...)

Kompetence digitální

- seznamovat žáky s různými možnostmi získávání poznatků a s tím, jaký význam pro zdraví má intenzita pohybového zatížení a doba trvání pohybových aktivit
- motivujeme žáky k aktivnímu rozvoji a zlepšování zdravotně orientované zdatnosti pomocí dlouhodobého sledování a zaznamenávání různými digitálními přístroji
- motivovat žáky k získávání informací v digitálním prostředí o pohybových aktivitách ve škole i v místě bydliště
- klademe důraz na provádění kompenzačních cvičení, která snižují zdravotní rizika spojená s používáním digitálních technologií

Vzdělávací obsah předmětu Tělesná výchova

Očekávané výstupy žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
 spojuje pravidelnou každodenní pohybová činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti 	 význam pohybu pro zdraví rytmické a kondiční cvičení 	1 3.	OSV (psychohygiena)
 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině usiluje o jejich zlepšení 	 rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, koordinace pohybu pohybové hry základy gymnastiky základy atletiky 	1 3.	OSV (seberegulace a sebeorganizace)
- spolupracuje při jednoduchých týmových pohyb. činnostech a soutěžích	- základy sportovních her - pohybové hry - průpravné úpoly - pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností	1 5.	OSV (hodnoty, postoje, praktická etika)

Očekávané výstupy _{žák:}	Učivo	Ročník	Průřezová témata
 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy 	- hygiena při TV - bezpečnost při pohybových činnostech - příprava organizmu na TV činnost	1 3. 1 5.	OSV (psychohygiena)
- reaguje na základní pokyny a povely k osvojení činnosti a její organizaci	- komunikace v TV - organizace při TV - pohybové hry	1 5.	OSV (komunikace)
 podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu uplatňuje kondičně zaměřené činnosti, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti 	- význam pohybu pro zdraví - příprava organizmu - rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu - základy gymnastiky - základy atletiky	1 5.	OSV (seberegulace a sebeorganizace)
 zařazuje do pohyb. režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením 	-zdravotně zaměřené činnosti -příprava organizmu	15.	
 uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka 	-hygiena při TV -bezpečnost při pohybových činnostech -plavání, bruslení	15.	OSV (řešení problémů)
 jednoduše zhodnotí kvalitu pohyb. činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohyb. činností 	-měření a posuzování pohybových dovedností	15.	OSV (kreativita)
 jedná v duchu fair-play, dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví 	-zásady jednání a chování fair-play -pohybové hry -základy sportovních her	15. 45.	OSV (mezilidské vztahy, hodnoty, postoje, praktická etika)
 -užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví, cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení 	-komunikace v TV- základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály	45.	
- zorganizuje nenáročné pohyb. činnosti a soutěže na úrovni třídy	-základy sportovních her -pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností -turistika a pobyt v přírodě	45.	EV (vztah člověka k prostředí) OSV (kooperace a kompetice)
 změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky 	-měření a posuzování pohybových dovedností -pohybové testy -základy atletiky	45.	
 orientuje se v informačních zdrojích o pohyb. aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště, samostatně získá potřebné informace 	-zdroje informací o pohybových činnostech	45.	MuV (lidské vztahy)
-adaptuje se na vodní prostředí -dodržuje hygienu plavání	- plavecká výuka	15.	

-zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti			
-zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti	- plavecká výuka	1. – 5.	

Pracovní činnosti (Člověk a svět práce)

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět *Pracovní činnosti* je součástí vzdělávací oblasti *Člověk a svět práce* a je vyučován na 1. stupni naší školy jako samostatný předmět s časovou dotací 1 hodinu týdně v každém ročníku.

Nedílnou součástí výuky jsou exkurze s přímými ukázkami lidových zvyků, tradic a řemesel, návštěvy muzeí.

Předmět *Pracovní činnosti* svými formami výuky a obsahem učiva využívá znalostí získaných v jiných oblastech vzdělávání i zkušeností nabytých v běžném životě. Umožňuje žákům získání dovedností v různých oborech lidské činnosti.

Vyučovací proces směřuje k tomu, aby žáci:

- získali základní praktické dovednosti a návyky
- poznali vybrané materiály a jejich užitné vlastnosti, suroviny a plodiny
- byli seznámeni se zásadami stolování a přípravou jednoduchých pokrmů
- uměli používat vhodné nástroje
- dodržovali zásady hygieny a bezpečnosti práce
- získali orientaci v různých oborech lidské činnosti a vytvářeli si pozitivní vztah k práci
- zvládli základy organizace a plánování práce

Do vzdělávacího předmětu *Pracovní činnosti* je zařazeno průřezové téma *Osobnostní a sociální výchova* (kooperace a kompetice, kreativita, řešení problémů a rozhodovací dovednosti).

Vzdělávací obsah předmětu Pracovní činnosti

Očekávané výstupy _{žák:}	Učivo	Ročník	Průřezová témata
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁL vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	- jednoduché pracovní operace a postupy	1 3.	
- pracuje podle slovního návodu a předlohy	- jednoduché pracovní postupy	1 3.	
 vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu 	- vlastnosti materiálu	1 5.	OSV (kreativita)
 využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic 	- lidové zvyky, tradice a řemesla	1 5.	
 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu 	- jednoduché pracovní operace, postupy	4 5.	OSV (řešení problémů a rozhodovací dovednosti)
- udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce - poskytne první pomoc při úrazu	- organizace práce	1 5.	
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI - zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	- stavebnice (prostorová, plošná)	1 3.	
- provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	- sestavování modelů	4 5.	
- pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu	- práce s návodem, předlohou a jednoduchým náčrtem	4 5.	
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	- organizace práce	1 5.	
PĚSTITELSKÉ PRÁCE - provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	- základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin	1 3.	
- pečuje o nenáročné rostliny	- pokojové rostliny	1 3.	
- provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování	- pozorování a pokusy, pěstování rostlin ze semen v místnosti	4 5.	OSV (kooperace a kompetice)

Očekávané výstupy _{žák:}	Učivo	Ročník	Průřezová témata
- ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové a jiné rostliny	- pokojové rostliny - ošetřování, pěstování	4 5.	
 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní 	- nástroje a náčiní	4 5.	
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	- rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie	1 5.	
PŘÍPRAVA POKRMŮ - připraví tabuli pro jednoduché stolování	- jednoduchá úprava stolu	1 5.	
- chová se vhodně při stolování	- pravidla správného stolování	1 5.	
-orientuje se v základním vybavení kuchyně	-technika v kuchyni – historie, význam	1. – 5.	
- připraví samostatně jednoduchý pokrm	- výběr, nákup a skladování potravin	4 5.	
- dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování	- pravidla správného chování	4 5.	
- udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	- organizace práce	4 5.	

Čtenářská gramotnost

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Čtenářská gramotnost se na 1. a 2. stupni vyučuje ve 3. – 6. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Čtenářská gramotnost je zaměřeno na:

- vyjádření reakcí a pocitů žáků
- pochopení role v různých komunikačních situacích
- orientaci při vnímání okolního světa i sebe sama
- porozumění různým druhům psaných i mluvených jazykových projevů
- vnímání literatury jako specifického zdroje poznání a prožitků

Formy a metody práce v předmětu jsou zaměřeny především na frontální vyučování, které se prolíná se skupinovou a samostatnou prací s ohledem na diferenciaci žáků s SPU.

Předmětem prolínají průřezová témata *Osobnostní a sociální výchova* (komunikace a mezilidské vztahy, rozvoj schopností poznávání, kreativita a komunikace), *Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech* (Evropa a svět nás zajímá), *Mediální výchova* (kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, stavba mediálních sdělení, vnímání autora mediálních sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti, tvorba mediálního sdělení).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vést žáky ke čtení s porozuměním (žák si umí plánovat činnost), práci s textem, k vyhledávání a třídění informací, k rozlišování podstatného a nepodstatného
- vést žáky k sebehodnocení
- vytvářet takové situace, při kterých žáci zažijí úspěch (ocenění, motivace k další práci)
- zajistit vhodné podmínky pro učení (klid, literatura, internet)

Kompetence k řešení problémů

- naučit žáky pojmenovat problém (možno využít situační hry, poznat příčinu problému prostřednictvím prožitkové pedagogiky)
- vytváření problémových úloh z praktického života a jejich praktické řešení (sloh)
- využívat různých zdrojů při vyhledávání informací pro řešení problému (knihovna,
   praxe, moderní technika), tzn. vědět, kde najít pomoc při řešení konkrétních problémů
- zapojovat celý kolektiv při řešení problému
- zadávat úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

Kompetence komunikativní

- vést žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky a učiteli
- zadávat úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- podporovat a vést žáky k vlastní četbě (rozvoj slovní zásoby, spolupráce s místní knihovnou)

Kompetence sociální a personální

- používat skupinovou práci žáků (vést žáky k vzájemné toleranci, vstřícnosti, schopnosti komunikovat, empatie, naslouchat druhému, řešit problémy, konflikty...), střídání rolí ve skupině
- vyžadovat dodržování pravidel slušného chování
- učit žáky vyjádřit odmítavý postoj ke všemu, co narušuje dobré vztahy
- dodávat žákům sebedůvěru (rozvíjet zdravé sebevědomí);
- vést žáky k toleranci (rasové, náboženské, k handicapovaným a sociálně slabším)

Kompetence občanské

- vést žáky k tomu, aby si sami stanovovali pravidla chování v třídním kolektivu
- vést žáky ke sledování společenského dění (nové knihy, filmy, regionální kultura, tisk)
- učit žáky zodpovědnosti, samostatnosti, být flexibilní
- klást důraz na posilování vzájemné důvěry v kolektivu
- vést žáky k toleranci k různým kulturám, národům, rasám
- učit vytvářet pozitivní postoj k uměleckým dílům, odlišovat pozitivní od negativního, např. texty ve čtení, sloh

Kompetence pracovní

- vést žáky k samostatnosti (plánování a organizace práce, příprava pomůcek, dokončení práce, úklid pracovního místa)
- vychovávat k hygieně slovního projevu
- klást důraz na dělbu práce v kolektivu
- vhodně motivovat k práci (smysl práce, pocit z dobře vykonané práce)
- využívat svých znalostí z běžné praxe

- seznámit žáky s výhovami využívání videonávodů při tvorbě vlastních výrobků
- podporovat žáky při vytvoření vidonávodu vlastního výrobku nebo pokrmu
- vést žáky k vyhledávání pravotního postupu a návodu v doporučených online zdrojích
- motivujeme žáky k zaznamenávání výsledků pozorování přírody a pěstitelských pokusů s využitím digitálních technologií

Vzdělávací obsah předmětu Čtenářská gramotnost

Očekávané výstupy _{žák:}	Učivo	Ročník	Průřezová témata
- spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	- zásady spisovné výslovnosti	5. – 6.	
 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech 	- obohacování slovní zásoby, způsoby tvoření slov	5. – 6.	OSV (kreativita)
 -využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace 	kultura jazyka a řeči jazykové příručky základy vývoje ČJ	5. – 6.	OSV (komunikace)
 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití 	- jazyk národní, mateřský - rozvrstvení národního jazyka - skupiny jazyků (slovanské, menšin.)	6.	VEGS (Evropa a svět nás zajímá)
 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji 	- praktické, věcné, kritické čtení - prožitkové naslouchání	6.	MeV (kritické čtení a vnímání mediálních sdělení)
 vyjadřuje své pocity z přečteného textu 	 zážitkové čtení a naslouchání, vlastní výtvarný doprovod 	3 5.	
 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění 	- základní literární pojmy- rozpočitadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, pověst, autor, ilustrátor	3 5.	
 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností 	- tvoření veršů, reprodukce a dramatizace textu	3 5.	
- vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	- zážitkové čtení, vedení čtenářského deníku	4 5.	MeV (kritické čtení a vnímání med.sdělení
 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma 	- reprodukce textu, vlastní tvorba (pohádka, povídka, báseň)	3 5.	
- rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	- srovnání na konkrétních příkladech	3 5.	
- při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	- bajka, povídka, spisovatel, básník, kniha, čtenář, divadelní představení, herec, režisér, verš, rým, přirovnání	4 5.	
-rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	- přednes vhodných literárních textů	5 6.	
- uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	- tvořivé činnosti s literárním textem - struktura literárního díla - jazyk literárního díla	5 6.	OSV (rozvoj schopností pozn., kreativita, komunikace) MeV (kritické čtení)

Očekávané výstupy _{žák:}	Učivo	Ročník	Průřezová témata
- formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	- vhodná reprodukce slyšeného, přečteného, viděného	5 6.	OSV (rozvoj schopností poznávání, kreativita komunikace)
-tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	- vytváření vlastních textů - dramatizace textů	5 6.	OSV (komun., kreativita) MeV (tvorba a stavba media.sděl.)
 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele 	 hlavní vývojová období literatury typické žánry a jejich představitelé 	5 6.	MeV (vnímání autora a mediálních sdělení)
 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování 	- práce s textem	6.	
 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči 	- zásady kultivovaného projevu	6.	OSV (komunikace)
- zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	- zásady dorozumívání - komunikační žánr: diskuse	6.	
 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování 	- vlastní tvořivé psaní	6.	MeV (stavba mediálních sdělení; tvorba mediálního sdělení)

5. Učební plán pro 2. stupeň ZŠ

Vzdělávací oblasti	Předmět (zkratka)	6.roč.	7.roč.	8.roč.	9.roč.	celkem
Oolasti	Český jazyk (ČJ)	3+1	4+1	4	4+1	15+3
Jazyk a jazyk. komunikace	Anglický jazyk (AJ)	3	3	3	3	12
Další cizí jazyk	Německý jazyk (NJ)	_	2	2	2	6
	Čtenářská gramotnost (ČG)	+1	-	-	-	+1
Matematika a její aplikace	Matematika (M)	3 +2	4+1	4+1	4+1	15+5
Informační a komunikační technologie	Informatika (IT)	1	1	1	1	4
Y	Dějepis (D)	2	2	2	2	
Člověk a společnost	Výchova k občanství a zdraví (VOZ)	1	1	1	1	*12
	Fyzika (F)	2	2	1+1	1+1	
Člověk	Chemie (Ch)	_	-	1+1	1+1	
a příroda	Přírodopis (Př)	2	2	1+1	1+1	20+8
	Zeměpis (Z)	2	2	1+1	1+1	
Umění	Hudební výchova (Hv)	1	1	1	1	
a kultura	Výtvarná výchova (Vv)	1	1	2	1+1	9+1
Člověk a zdraví	Tělesná výchova (Tv)	2	2	2	2	* 8
Člověk a svět	Pracovní činnosti (Pč)	1	1	-	-	
práce	Volba povolání (Vp)	-	_	1	-	3
Disponibilní časová dotace	18 hodin					
počet hodin v ročníku		28	30	32	32	122

Poznámky: Školní učební plán vychází ze zkušeností školy, zájmu rodičů a žáků a ze složení pedagogického sboru. Disponibilní časová dotace je označena +1. Na druhém stupni jsme posílili jazykovou oblast – český jazyk – v rámci zachování a prohlubování čtenářské gramotnosti, 6 disponibilních hodin je na druhý cizí jazyk – Německý jazyk. Vyučovat jsme se rozhodli 2 hodiny týdně od 7. ročníku. V rámci finanční gramotnosti jsme posílili také výuku matematiky a informatiky. Výchova k občanství a výchova ke zdraví je sloučena do jednoho

předmětu VOZ, časová dotace je vypočtena z dotací daných RVP ZV obou oblastí. Nejvíce jsme posílili vzdělávací oblast Člověk a příroda.

5. 1. Učební osnovy pro 2. stupeň ZŠ

Zpracování učebních osnov patří k nejrozsáhlejší a zároveň nejdůležitější části Školního vzdělávacího programu. Učební osnovy naší školy obsahují vždy stručnou charakteristiku předmětu nebo skupiny předmětů, které spolu souvisejí, dále postupy rozvíjení a naplňování klíčových kompetencí žáků a na závěr vlastní učební osnovy pro jednotlivé předměty.

Charakteristika předmětů například vystihuje stručně, na co je daný předmět zaměřen, jaké metody a formy práce učitel v hodinách používá a jaká průřezová témata příslušným předmětem prolínají.

Klíčové kompetence a jejich naplňování navazují v jednotlivých předmětech nebo skupině předmětů na klíčové kompetence uvedené v charakteristice ŠVP, jen mají konkrétnější podobu.

Ve vlastních učebních osnovách jednotlivých předmětů jsou uvedeny očekávané výstupy žáka (ty jsou pevně dány Rámcově vzdělávacím programem pro základní školy), příslušné učivo, které vede k danému očekávanému výstupu, ročník a průřezové téma, které souvisí s příslušným očekávaným výstupem. Pro přehlednost jsou tyto údaje uvedeny v tabulce.

Český jazyk a literatura

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Český jazyk a literatura je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literatury. Ve výuce se vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

Na 2. stupni se předmět *Český jazyk a literatura* vyučuje v 6. a 9. ročníku 4 hodiny týdně, v 7. A 8. ročníku 5 hodin týdně. (od 2015/16 v 6. roč. 4 hodiny, v 7. - 9. roč. 5 hodin týdně)

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Český jazyk a literatura je zaměřeno na:

- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení kultivovaného písemného i ústního projevu
- vyjádření reakcí a pocitů žáků
- pochopení role v různých komunikačních situací
- orientaci při vnímání okolního světa i sebe sama
- porozumění různým druhům psaných i mluvených jazykových projevů, poznání záměrů autora, hlavní myšlenky
- vnímání literatury jako specifického zdroje poznání a prožitků
- využívání různých zdrojů informací (slovníky, encyklopedie, internet) pro rozšiřování znalostí a dovedností potřebných k dalšímu vzdělávání a sebevzdělávání

Formy a metody práce v předmětu *Český jazyk a literatura* jsou zaměřeny především na frontální vyučování, které se prolíná se skupinovou a samostatnou prací s ohledem na diferenciaci žáků s SPU.

Předmětem prolínají průřezová témata *Osobnostní a sociální výchova* (rozvoj schopností poznávání, kreativita a komunikace), *Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech* (Evropa a svět nás zajímá), *Mediální výchova* (kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, stavba mediálních sdělení, vnímání autora mediálních sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti, tvorba mediálního sdělení).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vést žáky ke čtení s porozuměním (žák si umí plánovat činnost), práci s textem,
   k vyhledávání a třídění informací, k rozlišování podstatného a nepodstatného
- pracovat se slovníkem spisovné češtiny a pravidly Čj
- vést žáky k užívání správné terminologie
- vést žáky k sebehodnocení
- vytvářet takové situace, při kterých žáci zažijí úspěch (ocenění, motivace k další práci)
- zapojovat žáky do olympiád a akcí školy (vystoupení ke Dni matek...)
- zohledňovat rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků
- zajistit vhodné podmínky pro učení (klid, literatura, internet)

Kompetence k řešení problémů

- naučit žáky pojmenovat problém (možno využít situační hry, poznat příčinu problému prostřednictvím prožitkové pedagogiky)
- vytváření problémových úloh z praktického života a jejich praktické řešení (sloh)
- využívat různých zdrojů při vyhledávání informací pro řešení problému (knihovna,
   praxe, moderní technika), tzn. vědět, kde najít pomoc při řešení konkrétních problémů
- zapojovat celý kolektiv při řešení problému
- zadávat úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

Kompetence komunikativní

- vést žáky k výstižné argumentaci a vhodné komunikaci se spolužáky a učiteli
- zadávat úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- podporovat a vést žáky k vlastní četbě (rozvoj slovní zásoby, spolupráce s místní knihovnou)
- kultivovaně se vyjadřovat ústně i písemně

Kompetence sociální a personální

- používat skupinovou práci žáků (vést žáky k vzájemné toleranci, vstřícnosti, schopnosti komunikovat, empatie, naslouchat druhému, řešit problémy, konflikty...), střídání rolí ve skupině
- vyžadovat dodržování pravidel slušného chování
- učit žáky vyjádřit odmítavý postoj ke všemu, co narušuje dobré vztahy
- dodávat žákům sebedůvěru (rozvíjet zdravé sebevědomí)

vést žáky k toleranci (rasové, náboženské, k handicapovaným a sociálně slabším)

Kompetence občanské

- vést žáky k tomu, aby si sami stanovovali pravidla chování v třídním kolektivu
- vést žáky ke sledování společenského dění (nové knihy, filmy, regionální kultura, tisk)
- učit žáky zodpovědnosti, samostatnosti, být flexibilní
- klást důraz na posilování vzájemné důvěry v kolektivu
- vést žáky k toleranci k různým kulturám, národům, rasám
- učit žáky vytvářet pozitivní postoj k uměleckým dílům, odlišovat pozitivní od negativního, např. texty ve čtení, sloh

Kompetence pracovní

- vést žáky k samostatnosti (plánování a organizace práce, příprava pomůcek, dokončení práce, úklid pracovního místa)
- vychovávat k hygieně slovního projevu
- vychovávat žáky k bezpečnosti, hygieně, zručnosti, sebeobslužnosti
- klást důraz na dělbu práce v kolektivu
- vhodně motivovat k práci (smysl práce, pocit z dobře vykonané práce)
- využívat svých znalostí z běžné praxe

- umožnit žákům využívání online slovníků
- vést žáky k samostatnému a skupinovému kritickému posuzování spolehlivosti informačních zdrojů
- vést žáky k dodržování zásad duševního vlastnictví
- vést žáky ke slušnému chování a respektu k ostatním
- navozujeme různé modelové komunikační situace a tímto způsobem vytváříme příležitost, aby žáci rozvíjeli komunikační strategie a techniky s ohledem na komunikační situaci a záměr
- vést žáky k praktickému využívání nových technologií a aplikací podle jejich aktuální vzdělávací a komunikační potřeby

Vzdělávací obsah předmětu Český jazyk

Komunikační a slohová výchova

Očekávané výstupy _{žák:}	Učivo	Ročník	Průřezová témata
 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji 	 praktické, věcné, kritické čtení prožitkové naslouchání výběr z nabízených možností, posoudit názor pisatele 	6. – 9.	MeV (kritické čtení a vnímání mediálních sdělení)
- rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	 zásady kultivovaného projevu odlišení názoru autora či postavy od faktů motivy, jazykové prostředky 	6. – 9.	MeV (interpretace vztahu mediálních sdělení a reality)
- rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	- posouzení nestrannosti pozorovatele - vyvození závěru - vyhledávání manipulativních prvků - kritika manipulace - zpráva, oznámení - reportáž, fejeton	6., 7. 8., 9.	MeV (stavba med. sděl., fungování a vliv médií)
- dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	- zásady dorozumívání - zásady kultivovaného projevu	6. – 9.	OSV (komunikace)
- odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	 - vyhledávání nevhodného slova - posouzení vhodnosti/nevhodnosti textu - výběr spisovného textu 	6. – 9.	OSV (komunikace)
-v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	 zásady kultivovaného projevu zpětné hodnocení – tempo, frázování, intonace, zřetelnost krátké sdělení pro ostatní rozdíl soukromé mluvy a mluvy na veřejnosti 	6. – 9.	
- zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	- dramatizace epizody ve vhodném textu - zapojení se do diskuze bez konfliktů a podstatných nedorozumění	6. – 9. 9.	
- využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu -samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	 klíčová slova, hlavní myšlenky tvoření otázek, poznámek k textu praktické, věcné čtení vlastní písemný projev (výtah, výpisky) referát 	6. 7. 9.	MeV (stavba a tvorba med. sděl.)
- uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	 uspořádání úryvků podle smyslu a návaznosti řazení odpovědí -škála - nejlepší/nejhorší vlastní tvořivé psaní 	6. – 9.	MeV (stavba a tvorba med. sděl.)
 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů 	 hledání chybné formulace, pravopisné chyby přiřazování k funkčnímu stylu vypravování, tiskopisy, dopis, popis charakteristika, líčení, výtah, žádost, životopis, úvaha diskuse, proslov 	6. – 9. 6. 7. 8. 9.	

Jazyková výchova

Očekávané výstupy _{žák:}	Učivo	Ročník	Průřezová témata
 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova 	zásady spisovné výslovnosti výběr z nabídky	6. – 9.	
 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech 	- obohacování slovní zásoby, způsoby tvoření slov - znalost přeneseného pojmenování - doplňování sloves odvozených - vytváření složených slov -nahrazení slov přejatých českými	6. – 9.	OSV (kreativita)
- samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	- jazykové příručky - orientace v odborném textu	6. – 9.	OSV (rozvoj schopností poznávání)
- správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	- slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov, spisovné tvary slov - tvary slov v množném čísle	6. – 9.	OSV (komunikace)
-využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	-kultura jazyka a řeči -spisovný jazyk v projevu písemném i mluveném	6. – 9. 9.	OSV (komunikace)
- rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	- větné členy-určování, rozšíření na několikanásobné (podmět, přísudek, přívlastek, přísl. určení místa, času, způsobu) - souvětí – interpunkční znaménka, spojky, vzorce souvětí - věta jednočlenná, dvojčlenná	6. – 9. 7. – 9.	
 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí 	- pravopis - výběr bezchybné věty	6. – 9.	
- rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	- jazyk národní, mateřský - rozvrstvení národního jazyka, útvary jazyka - skupiny jazyků (slovanské, menšinové) - hledání nespisovných výrazů - užití textu, přiřazení k ukázce	6. 8. – 9. 9.	VEGS (Evropa a svět nás zajímá)

Literární výchova

Očekávané výstupy _{žák:}	Učivo	Ročník	Průřezová témata
- uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	- tvořivé činnosti s literárním textem (hlavní myšlenka) - jazyk a struktura literárního díla - odlišení řeči vypravěče a postav -básnické prostředky (personifikace, metafory, metonymie) -rýmy a rytmy	6. – 9.	OSV (rozvoj schopností poznávání, kreativita komunikace) MeV (kritické čtení)

Očekávané výstupy _{žák:}	Učivo	Ročník	Průřezová témata
 rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora 	 přednes vhodných literárních textů výběr úryvků podle názvů knih seřazení děl podle jejich vzniku 	6. – 9.	
- formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	- vhodná reprodukce slyšeného, přečteného, viděného - popis filmu na základě literárního díla - dojmy ze zhlédnutého představení	6. – 9.	OSV (rozvoj schopností poznávání, kreativita komunikace)
tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	 vytváření vlastních textů (báseň, bajka, pohádka) dramatizace textů 	6. – 9.	OSV (komunikace, kreativita) MeV (tvorba a stavba med. sdělení)
-rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	 literární druhy a žánry v proměnách času zařazení k hodnotné nebo konzumní literatuře 	6. – 9.	
- rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	 hlavní vývojová období literatury typické žánry a jejich představitelé určení textu podle literárního druhu – žánru přiřazování ukázek 	8. – 9.	MeV (vnímání autora a mediálních sdělení)
 uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře 	- hlavní vývojová období literatury - typické žánry a jejich představitelé	8. – 9.	VEGS (Evropa a svět nás zajímá)
 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování 	 práce s textem převedení do divadelního scénáře porovnání filmu s literární předlohou 	6. – 9.	
 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i dalších informačních zdrojích 	- literatura umělecká, věcná - informace o umělcích, dílech	6. – 9.	

Cizí jazyk

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu Anglický jazyk

Předmět *Anglický jazyk* se vyučuje na 2. stupni jako samostatný předmět od 6. do 9. ročníku s časovou dotací 3 hodiny týdně. Výuka *Anglického jazyka* probíhá v kmenových třídách, ve třídě s interaktivní tabulí.

Anglický jazyk je zaměřen na:

- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- získávání zájmu o studium cizího jazyka a vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu
- osvojení potřebných jazykových znalostí a dovedností a aktivnímu využití účinné komunikace v cizím jazyce
- získání schopnosti číst s porozuměním přiměřené texty v daném cizím jazyce
- poznání kultury zemí příslušné jazykové oblasti, vyhledávání nejdůležitějších informací o zemích studovaného jazyka a práce s nimi
- získávání základů pro další vzdělávání

Metody a formy práce v tomto předmětu jsou frontální výuka (jen okrajově), práce ve dvojicích (dialogy), četba, reprodukce textu (písemná, ústní), samostatná práce (vyhledávání informací, práce se slovníkem a s autentickými materiály), hry, imitace, soutěže, recitace, dramatizace, zpěv, výukové programy na PC a krátkodobé projekty zaměřené na tvořivou činnost.

Tímto předmětem prolínají průřezová témata *Osobnostní a sociální výchova* (komunikace), *Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech* (Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět), *Multikulturní výchova* (multikulturalita).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- klást důraz na čtení s porozuměním (žák si umí plánovat činnost), vyhledávání informací, práci s textem, třídění informací a rozlišování podstatného a nepodstatného
- vést žáky k sebehodnocení
- využívat samostatné práce a organizování akcí s využitím nápadů a tvořivosti žáků
- zapojovat žáky do projektů, soutěží a olympiád (každý podle svých schopností)
- zadávat zajímavé domácí práce
- zajistit vhodné podmínky pro učení (klid, pomůcky, literatura, internet..)
- snažit se vytvářet takové situace, při kterých žáci zažijí úspěch (ocenění úspěchů, pochvala, motivace k další práci)

Kompetence k řešení problému

- učit starší žáky pojmenovat problém (např. problém s ústním nebo písemným vyjadřováním)
- vytvářet problémové situace z praktického života a snažit se o jejich praktické řešení (situační hry)
- využívat různých zdrojů při vyhledávání informací pro řešení problému (knihovna, moderní technika), tzn. vědět, kde najít pomoc při řešení konkrétních problémů
- zapojovat celý kolektiv při řešení problému (skupinová práce, vysvětlení problému spolužákům)
- zapojovat žáky do soutěží i netradičních úloh (školní akademie)

Kompetence komunikativní

- vést žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, učiteli a ostatními
- podpora přátelských vztahů mezi třídami i jinými školami (soutěže)
- spolupráce 1. a 2. stupně, příprava aktivit pro mladší spolužáky (akademie)
- podporovat a vést žáky k vlastní četbě (rozšíření slovní zásoby)
- seznámit s pravidly komunikace, navozovat a procvičovat konkrétní životní situace
- nebát se komunikovat v cizím jazyce, umět se domluvit i neverbálně
- využívat ke komunikaci internet

Kompetence sociální a personální

- používat skupinovou práci žáků (vést žáky k vzájemné toleranci, vstřícnosti, schopnosti komunikovat, naslouchat druhému, řešit problémy, konflikty..), střídání rolí ve skupině
- naučit si stanovit pravidla chování a respektovat je (chování k sobě navzájem i k dospělým, vzájemně si pomáhat)
- učit žáky vhodným způsobem vyjádřit odmítavý postoj ke všemu, co narušuje dobré vztahy ve skupině
- rozvíjet v dětech zdravé sebevědomí (mít rád sám sebe)
- vést žáky k zodpovědnému chování ke svým povinnostem (domácí úkoly)
- vést žáky k toleranci (rasové, národnostní, náboženské rozdíly)

Kompetence občanské

- žáci si sami stanovují pravidla chování v třídním kolektivu
- učit žáky orientovat se ve společenském dění (sledovat tisk, média..)
- učit žáky zodpovědnosti, samostatnosti, být flexibilní
- vést žáky k toleranci k různým kulturám, národům, rasám

Kompetence pracovní

- vést žáky k samostatnosti (plánování a organizace práce, příprava pomůcek, dokončení práce, úklid pracovního místa,..)
- výchova k bezpečnosti, hygieně, zručnosti, sebeobslužnosti, klást důraz na dělbu práce v kolektivu
- posouzení reálných možností při profesní orientaci
- prezentace projektů (webové stránky, na veřejnosti)
- využití názorných ukázek, tvorby pomůcek
- vhodná motivace k práci (smysl práce, pocit z dobře vykonané práce)

- vést žáky k vyhledávání a zpracování informací, samostatnému vyhledávání a snaze posoudit důvěryhodnost cizojazyčného informačního zdroje
- vést žáky k dalšímu digitálnímu zpracovávání, ukládání, zálohování a sdílení získaných informací
- vést žáky k práci s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka

- vést žáky k využívání online slovníků

Vzdělávací obsah předmětu Cizí jazyk

Očekávané výstupy _{žák:}	Učivo	Ročník	Průřezová témata
POSLECH S POROZUMĚNÍM - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	- konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o osobách, prostředí, v němž žije, o každodenních činnostech a potřebách, způsobu života)	6 9.	
- rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, která se týká osvojovaných témat	- rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka	6. – 9.	
MLUVENÍ - se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	- slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím - mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - krátký, jasně strukturovaný rozhovor (o žákovi a dalších osobách, pozvání, reakce na pozvání, co dělá, kam půjde, sdělení líbí x nelíbí, přeje x nepřeje)	6 9.	VEGS (Evropa a svět nás zajímá)
- mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	- práce se slovníkem - popis místa i země - domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, reálie zemí příslušných jazykových oblastí - slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím - vyprávění podle osnovy nebo vizuální opory	6 9.	MuV (multikulturalita)

Očekávané výstupy _{žák:}	Učivo	Ročník	Průřezová témata
- vypráví jednoduchý příběh či událost - popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	- popis sebe sama, další osoby, prostředí, v němž žije, každodenní činnosti a potřeby - vyprávění jednoduchého příběhu jako sledu událostí, řazení vět - spojky – a, ale, nebo, protože - příslovce – nejdřív, potom, nakonec - mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení)	6 9.	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	 práce se slovníkem konkrétní informace číselné i nečíselné povahy 	6 9.	
- rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	 práce se slovníkem krátký a jednoduchý text (vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text) odvození významu jednoduchých slov běžná označení a nápisy na veřejných místech – orientace, upozornění, varování, zákazy, časové údaje 	6 9.	MuV (multikulturalita)
PSANÍ -vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	- rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím	6 9.	MuV (multikulturalita)
- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	- sestavení jednoduchého popisu, událostí - psaní jednoduchého textu – dopis, e – mail, poděkování, prosbu, omluvu - psaní jednoduchého příběhu – sled událostí - popis události, svých plánů -práce se slovníkem - rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; - mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	6 9.	
- reaguje na jednoduché písemné sdělení	-písemné odpovědí na krátké sdělení a otázky - práce se slovníkem - mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	6 9.	

Tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, reálie zemí příslušných jazykových oblastí

Další cizí jazyk

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu Německý jazyk

Další cizí jazyk je podle Rámcového vzdělávacího programu zařazen od 7. ročníku. Šk. rok 2013/14 s časovou dotací 2 hodiny týdně v 7. roč., 3 hodiny v 8. roč. a 3 hodiny volitelný Německý jazyk v 9. roč. Šk. rok 2014/15 s časovou dotací 2 hodiny v 7. a 8. roč. a 3 hodiny v 9. ročníku. Šk. rok 2015/16 s časovou dotací 2 hodiny v 7. – 9. ročníku. Výuka probíhá v kmenových třídách nebo ve třídě s interaktivní tabulí.

Předmět *Německý jazyk* předpokládá dosažení úrovně A1. Žák rozumí známým každodenním výrazům a zcela základním frázím, jejichž cílem je vyhovět konkrétním potřebám, a tyto výrazy a fráze používá. Představí sebe a ostatní a klade jednoduché otázky týkající se informací osobního rázu. Jednoduchým způsobem se domluví, mluví-li partner pomalu a jasně a je ochoten mu pomoci. Snažíme se o propojení s ostatními vyučovacími předměty (Výtvarná výchova – projekty, komiksy, Zeměpis a Dějepis – reálie německy mluvících zemí atd.) a volnočasovými aktivitami žáků (referáty žáků – literatura, hudba). Dále mají žáci v hodinách získávat informace o životě v zemích, ve kterých se hovoří německy, snaží se porozumět odlišným kulturním hodnotám jiných národů a pochopit význam znalosti cizích jazyků pro osobní život.

Ve vyučovacích hodinách jsou používány následující metody práce: samostatná práce, práce ve dvojicích a ve skupinách, výklad, práce s učebnicí, pracovním sešitem a doplňkovými materiály, hry, soutěže, zpěv, dramatizace, práce se slovníkem, práce s literárními texty, práce s audio a videokazetami, práce s počítačem.

Tímto předmětem prolínají průřezová témata *Osobnostní a sociální výchova* (komunikace), *Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech* (Objevujeme Evropu a svět, Evropa a svět nás zajímá), *Multikulturní výchova* (multikulturalita; např.

specifické rysy jazyků, význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- klást důraz na čtení s porozuměním (žák si umí plánovat činnost), vyhledávání informací, práci s textem, třídění informací a rozlišování podstatného a nepodstatného
- vést žáky k sebehodnocení
- využívat samostatné práce a organizování akcí s využitím nápadů a tvořivosti žáků
- zapojovat žáky do projektů, soutěží a olympiád (každý podle svých schopností)
- zadávat zajímavé domácí práce
- zajistit vhodné podmínky pro učení (klid, pomůcky, literatura, internet..)
- snažit se vytvářet takové situace, při kterých žáci zažijí úspěch (ocenění úspěchů, pochvala, motivace k další práci)

Kompetence k řešení problému

- učit žáky pojmenovat problém (např. problém s ústním nebo písemným vyjadřováním)
- vytvářet problémové situace z praktického života a snažit se o jejich praktické řešení (situační hry)
- využívat různých zdrojů při vyhledávání informací pro řešení problému (knihovna, moderní technika...), tzn. vědět, kde najít pomoc při řešení konkrétních problémů
- zapojovat celý kolektiv při řešení problému (skupinová práce, vysvětlení problému spolužákům)

Kompetence komunikativní

- vést žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, učiteli a ostatními
- podpora přátelských vztahů mezi třídami i jinými školami
- spolupráce 1. a 2. stupně, příprava aktivit pro mladší spolužáky (akademie)
- podporovat a vést žáky k vlastní četbě (rozšíření slovní zásoby)
- seznámit s pravidly komunikace, navozovat a procvičovat konkrétní životní situace
- nebát se komunikovat v cizím jazyce, umět se domluvit i neverbálně
- využívat ke komunikaci internet

Kompetence sociální a personální

- používat skupinovou práci žáků (vést žáky k vzájemné toleranci, vstřícnosti, schopnosti komunikovat, naslouchat druhému, řešit problémy, konflikty), střídání rolí ve skupině
  - naučit si stanovit pravidla chování a respektovat je (chování k sobě navzájem i k dospělým, vzájemně si pomáhat)
  - učit žáky vhodným způsobem vyjádřit odmítavý postoj ke všemu, co narušuje dobré vztahy ve skupině
  - rozvíjet v dětech zdravé sebevědomí (mít rád sám sebe)
  - vést žáky k zodpovědnému chování ke svým povinnostem (domácí úkoly)
  - vést žáky k toleranci (rasové, národnostní, náboženské rozdíly)

Kompetence občanské

- žáci si sami stanovují pravidla chování v třídním kolektivu
- učit žáky orientovat se ve společenském dění (sledovat tisk, média)
- učit žáky zodpovědnosti, samostatnosti, být flexibilní
- vést žáky k toleranci k různým kulturám, národům, rasám

Kompetence pracovní

- vést žáky k samostatnosti (plánování a organizace práce, příprava pomůcek, dokončení práce, úklid pracovního místa)
- výchova k bezpečnosti, hygieně, zručnosti, sebeobslužnosti, klást důraz na dělbu práce v kolektivu
- posouzení reálných možností při profesní orientaci
- prezentace projektů (webové stránky, na veřejnosti)
- využití názorných ukázek, tvorby pomůcek
- vhodná motivace k práci (smysl práce, pocit z dobře vykonané práce)

- vést žáky k vyhledávání a zpracování informací, samostatnému vyhledávání a snaze posoudit důvěryhodnost cizojazyčného informačního zdroje vést žáky k práci s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka
- vést žáky k využívání online slovníků

vést žáky k práci s klávesnicí pro další cizí jazyky, k formulování písemného vyjádření různými formami

Vzdělávací obsah předmětu Cizí jazyk

Očekávané výstupy _{žák:}	Učivo	Ročník	Průřezová témata
POSLECH S POROZUMĚNÍM - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně	- jednoduché verbální pokyny učitele (při práci s učebnicí, pohybu ve třídě, řešení úkolu) - jednoduché otázky (vybere, přiřadí, seřadí, ukáže znak nebo obrázek, doplní odpověď, vykoná činnost)	7 9.	
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	- rozpoznání známých slov a slovních spojení (předměty, osoby, zvířata, číselné a časové údaje) - osvojení a používání základní slovní zásoby v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů	7 9.	
- rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	- zachycení konkrétních informací o předmětech, osobách, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích	7 9.	
MLUVENÍ - zapojí se do jednoduchých rozhovorů	- základní zdvořilostní obraty – oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování - informace o sobě, dalších osobách zvířatech, předmětech, činnostech	7 9.	
- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	- představení se, věk, co dělá, vlastní umí, kde bydlí, má rád, nerad o sobě, své rodině, kamarádech, spolužácích - popis skutečností – předměty, zvířata, činnosti, se kterými se běžně setkává	7. – 9.	OSV (sociální rozvoj- komunikace)
-odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	- osvojení a používání základní slovní zásoby v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů - základní výslovnostní návyky - zákl. pravopisné struktury a typy vět	7 9.	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM - rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	- nápisy, popisy, instrukce, pokyny, příkazy, zákazy a informační tabule z běžného života	7 9	VEGS (Evropa a svět nás zajímá)
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	 osvojení a používání základní slovní zásoby v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů základní výslovnostní návyky základ. pravopis. struktury a typy vět 	7 9.	VEGS (objevujeme Evropu a svět)
- rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledává v něm požadovanou informaci	- porozumění tématu/obsahu krátkého textu - vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek, nebo text - hledání konkrétních informací	7. – 9.	
PSANÍ -vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	- základní pravopisné struktury a typy vět	7. – 9.	
- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	- slova, jednoduchá slovní spojení a věty o sobě, své rodině, kamarádech (představení se, věk, bydliště, co dělá, vlastní a umí), pozdrav, dotaz, vzkaz	7. – 9.	MuV (multikulturalita)

-stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	- písemné odpovědi na otázky	7. – 9.	
---	------------------------------	---------	--

Matematika

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět Matematika se vyučuje jako samostatný předmět od 1. do 9. ročníku.

Na druhém stupni s časovou dotací 5 hodin týdně v 6., 7. a 9. ročníku a 4 hodin týdně v 8. ročníku. Od školního roku 2014/15 to bude časová dotace 5 hodin týdně v 6. – 9. ročníku.

Vyučovací předmět *Matematika* je především zaměřen na:

- osvojení početních výkonů
- provádění odhadů výsledků řešení
- provádění zaokrouhlování
- řešení metrických geometrických úloh
- orientaci v rovině a prostoru
- osvojení matematických pojmů, symbolů a postupů
- užití matematických poznatků a dovedností v praktickém životě
- schopnost řešit problémy
- rozvoj paměti, logického myšlení, představivosti a odhadu
- práci s grafy, tabulkami, kalkulačkou
- vedení žáků k systematičnosti a přesnosti
- získání základů pro další vzdělávání

V předmětu *Matematika* se kromě frontální výuky používá i práce ve skupinách zaměřená především na samostatnou práci žáků, sebekontrolu, rozvoj dovedností pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů.

Vyučovacím předmětem *Matematika* prolíná průřezové téma *Osobnostní a sociální výchova* (rozvoj schopnosti poznávání, kreativita, poznávání lidí, kooperace a kompetice). Tyto tematické okruhy se dotýkají např. dovednosti potřebné k řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů, analýza a rozhodování v problémových situacích všedního

dne, cvičení pozornosti a soustředění, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech, dovednost odstoupit od vlastního nápadu a dovednost navazovat na druhé a rozvíjet cestu jejich myšlenky...

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vést žáky k osvojování základních matematických pojmů a vztahů
- zařazovat metody, při kterých docházejí k řešením a závěrům žáci sami
- vést žáky k plánování postupů a úkolů s možností volby různých postupů
- vést žáky k aplikaci matematických znalostí v reálném životě i v ostatních předmětech
- vést žáky ke čtení s porozuměním a rozlišením podstatného a nepodstatného
- vést žáky k posouzení vlastního pokroku

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k ověřování výsledků
- pracovat s chybou žáka jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- zavádět problémové úkoly ze života
- vést žáky k rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků
- vést žáky k vyhledávání informací a k využívání vědomostí k řešení problému

Kompetence komunikativní

- vést žáky ke zdůvodňování matematických postupů
- vést žáky k využívání různých zdrojů při hledání informací (ICT, banky, úřady, tisk...)
- vést žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- učit žáky komunikovat ve třídě a ve skupině při řešení problémů a společných úloh

Kompetence sociální a personální

- zadávat úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat (práce ve skupině, tolerance k druhým, utváření příjemné atmosféry v týmu, rozdělování úkolů...)
- učit žáky vhodně argumentovat při obhajování své práce
- vést žáky k vytváření pravidel týmové práce
- vést žáky k sebedůvěře

Kompetence občanské

vést žáky k zodpovědnosti za své rozhodnutí podle dané situace

- umožňovat žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili svou činnost nebo výsledky
- vést žáky k tomu, aby brali ohled na druhé a respektovali názory a zkušenosti ostatních
- vést žáky k poskytování účinné pomoci dle svých možností

Kompetence pracovní

- požadovat dodržování dohodnutého termínu odevzdání práce
- naučit žáky bezpečně používat matematické pomůcky a udržovat je v pořádku tak, aby byla zajištěna jejich funkčnost
- vést žáky k efektivitě při organizování vlastní práce

- vytvářet situace, kdy žákům využití digitálních technologií napomůže k efektivnímu řešení matematického problému
- vést žáky k využívání digitálních technologií pro správu a vyhodnocení dat, prezentaci a interpretaci výsledků

Vzdělávací obsah předmětu Matematika

Očekávané výstupy _{žák:}	Učivo	Ročník	Průřezová témata
ČÍSLO A PROMĚNNÁ - provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel -užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	- rozvinutý zápis přirozeného čísla v desítkové soustavě - racionální čísla (desetinná čísla) - celá čísla (sčítání, odčítání, násobení, dělení) – pravidla početních operací, jejich vlastnosti (komutativnost, asociativnost, distributivnost) - zlomky, základní operace a úpravy (rozšíření, krácení,	6. 7. 7.	OSV (rozvoj schopností poznávání)
	zjednodušení) - mocniny a odmocniny - číselná osa, absolutní hodnota - úpravy výrazů	8., 9.	
 zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností účelně využívá kalkulátor 	 zaokrouhlení s danou přesností využití odhadu pro kontrolu výpočty příkladů s využitím kalkulátoru 	6 9.	
- modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	 dělitelnost přirozených čísel - prvočíslo, číslo složené, násobek, dělitel, nejmenší společný násobek, největší společný dělitel, kritéria dělitelnosti – využití slovní úlohy na využití dělitel. 	6.	
 řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem pracuje s měřítky map a plánů 	- poměr- měřítko, úměra, trojčlenka – odvození a využití v reálných situacích	7.	OSV (řešení problémů, rozhodovací dovednosti, kreativita)
- užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	 vztah desetinného čísla, zlomku procenta, poměr, přirozené číslo převádí různé vyjádření vztahu celek - část 	7.	
- řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	- slovní úlohy s použitím procent - vyhledávání údajů a vztahů k výpočtu v textu - určování počtu procent, procentová část, základ - úlohy z jednoduchého úrokování	7.	OSV (řešení problémů, rozhodovací doved., kreativita)
- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných -určí hodnotu výrazu -sčítá a násobí mnohočleny -provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	-přepis slovních vyjádření do algebraických výrazů, smysluplné slovní úlohy, které lze řešit proměnnými - jednočlen, mnohočlen -využívání sčítání, odčítání, násobení mnohočlenů - hodnota výrazu pro dané hodnoty proměnných - přiřazení rovnice nebo soustavy ke slovní úloze - rozklad na součin pomocí vzorců a vytýkáním	8., 9.	OSV (rozvoj schopností poznávání)

Očekávané výstupy _{žák:}	Učivo	Ročník	Průřezová témata
- formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	- rovnice- lineární rovnice, soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými ze zadání - slovní úlohy na rovnice -řešení pomocí ekvivalentních úprav, zkouška rovnice	8., 9.	OSV (řešení problémů, kreativita, kooperace a kompetice)
- analyzuje a řeší jednoduché problémy - modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	- řešení slovních úloh z praxe - matematický model konkrétní situace v oboru celých a racionálních čísel - využití při řešení konkrétních situací matem. aparátu	6 9.	OSV (řešení problémů, rozhodovací doved., kreativita, kooperace a kompetice)
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU - zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů -využívá potřebnou matematickou symboliku	 využití náčrtů, schémat, modelů početní geometr. úkoly zavedení matematické symboliky využití polohových a metrických vlastností (Pythagorova věta, trojúhelníková nerovnost, vzájemná poloha bodů, přímek; vzdálenost bodu od přímky) 	6 9.	
-charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	- přímka, polopřímka, úsečka, úhel (ostrý, tupý, pravý, přímý), dvojice úhlů - čtyřúhelníky - čtverec, obdélník, - trojúhelník, kružnice, kruh - mnohoúhelníky a jejich typy - vlastnosti rovinných útvarů (úhlopříček, úhlů, souměrnost)	6.	OSV (rozvoj schopností poznávání)
- určuje velikost úhlů měřením a výpočtem	- rýsování úhlů, úhel ostrý, tupý, pravý, přímý pomocí úhloměru - úhly vedlejší a vrcholové (využití vlastností dvojic úhlů, součet úhlů v trojúhelníku) -početní sčítání a odčítání úhlů - půlení úhlu, násobek úhlu	6.	
- odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	- odhady obsahů a obvodů útvarů pomocí čtvercové sítě - výpočty obsahů a obvodů - trojúhelník, čtyřúhelníky, rovnoběžníky - lichoběžník, kruh, kružnice - použití a převádění jednotek délky a obsahu	6. 7. 8.	
- využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	- konstrukční úlohy - množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úsečky, osa úhlu, osa rovinného pásu, Thaletova kružnice)	8.	OSV (kreativita, poznávání lidí, rozhodovací dovednosti)

Očekávané výstupy _{žák:}	Učivo	Ročník	Průřezová témata
- načrtne a sestrojí rovinné útvary	-převedení slovního zadání do grafické podoby – náčrtek - popis jednotlivých kroků konstrukce - sestrojení rovinného útvaru - určení počtu řešení	6. 7. 8.	OSV (kreativita)
 užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků 	- věty o shodnosti trojúhelníků sss, sus, usu - podobnost trojúhelníků	7. 9.	OSV (kreativita)
- načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar	- osová souměrnost - osa rovinných útvarů - středová souměrnost, střed souměrnosti - náčrt a sestrojení obrazu ve středové a osové souměrnosti	6. 7.	
- určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa) -analyzuje jejich vlastnosti	-mnohostěny-krychle, kvádr, jehlan, rotační tělesa – válec, kužel, koule - podstava, hrana, stěna, vrchol, tělesová a stěnová úhlopříčka - využití metrických a polohových vlastností těles -půdorys, nárys těles	6.	OSV (rozvoj schopností poznávání)
- odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	-odhady a výpočty povrchu a objemu mnohostěnů a rotač. těles - převody jednotek objemu	79.	
- načrtne a sestrojí sítě základních těles	-sít' základních tělesa – náčrt a sestrojení - plášť, podstava (krychle, kvádr, kolmý hranol, jehlan, kužel, válec)	7. 8.	OSV (kreativita)
- načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	-náčrt a sestrojení obrazů jednoduchých těles - volné rovnoběžné promítání (krychle, kvádr)	68.	OSV (kreativita)
- analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	- konstrukční úlohy - početní geometrie - vhodné matematické postupy pro řešení	6 9.	OSV (řešení problémů, rozhod. dovednosti, kreativita)
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY - vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	- převádění údajů mezi tabulkou a diagramem, grafem - zpracování dat do tabulek a grafů, čtení z grafů -vyhledávání v tabulce, grafu -intervaly, časová osa	8 9.	OSV (poznávání lidí)
- porovnává soubory dat	- vyhledávání v literatuře, denním tisku, internetu, vyhodnocování jejich reálnosti - kvantitativní vztahy mezi soubory dat	9.	
- určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti	- přímá a nepřímá úměrnost - graf přímé úměrnosti a nepřímé úměrnosti	7.	OSV (poznávání lidí)
- vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem	vytvoření tabulky, grafu, rovnice na základě textu graf lineární funkce	9.	OSV (poznávání lidí)

- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	- čtení z grafu funkcí - určení přímé a nepřímé úměr. - funkční vztahy v textu - shrnutí poznatků o funkcích - jednoduché slovní úlohy s využitím funkčních vztahů	9.	OSV (řešení problémů, rozhodovací doved.)
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY - užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	- slovní úlohy – rozbor, vhodný postup, řešení, diskuze o počtu řešení, kontrola, odpověď - konstrukční úlohy	6 9.	OSV (řešení problémů, rozhodovací doved. kooperace, komp., kreativita)
- řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých matematických a vzdělávacích oblastí	- slovní úlohy s geometrickou tematikou z běžného života - reálná podoba trojrozměrného útvaru, základní vlastnosti trojrozměrného útvaru - obraz v rovině	6	OSV (řešení problémů, rozhod. dovednosti, kooperace, komp.)

Informatika

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět *Informatika* se vyučuje na 2. stupni v 6 - 9. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně.

Vyučovací předmět *Informatika* je především zaměřen na:

- poznání úlohy informací a informačních činností
- využívání moderních informačních a komunikačních technologií
- pochopení funkce výpočetní techniky
- tvořivé využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce
- respektování práv k duševnímu vlastnictví při využívání SW
- zaujetí odpovědného, etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujících se na internetu či jiných médiích a

Výuka předmětu *Informatika* je založena hlavně na samostatné práci žáků, případnou spolupráci ve skupinách při tvorbě krátkodobých i dlouhodobých projektů.

V předmětu jsou integrována průřezová témata *Osobnostní a sociální výchova* (řešení problémů), zahrnuje např. cvičení pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti a

zapamatování, elektronická komunikace, dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů, analýza a rozhodování v problematických situacích všedního dne), Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Evropa a svět nás zajímá), Mediální výchova (tematické okruhy interpretace vztahu mediálního sdělení a reality, tvorba mediálního sdělení).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vést žáky k využití aplikačního i výukového softwaru ke zvýšení efektivnosti své učební činnosti a racionálnější organizaci práce
- vhodně zadávanými úkoly vést žáky k samostatnému objevování možností využití ICT v praktickém životě
- učit žáky schopnosti algoritmizace, dovednosti rozdělit si řešení na dílčí kroky

Kompetence k řešení problémů

- při řešení úkolů a projektů vést žáky k tomu, aby dokázali správně zvolit nejvhodnější a nejefektivnější řešení z mnoha možných
- vést žáky k tomu, aby byli schopni formulovat svůj požadavek
- vést žáky k využití zpětné vazby, k ověření, zda navrhované řešení splňuje podmínky zadání
- vést žáky k porovnávání informací a poznatků z různých informačních zdrojů a tím k získání větší věrohodnosti vyhledaných informací

Kompetence komunikativní

- vést žáky k využívání softwarových a hardwarových prostředků pro prezentaci výsledků své práce, prostředků elektronické komunikace (e-mail, on-line komunikace, diskusní skupiny, konference)
- při zadávání projektů vést žáky ke vzájemné komunikaci jako prostředku k zefektivnění řešení problému
- učit žáky dodržovat při komunikaci (ať už verbální nebo elektronické) vžité konvence a pravidla (zásady diskuse, etiketa apod.)
- vést žáky ke zdůvodňování navrhovaných řešení

Kompetence sociální a personální

- zadávat úkoly a projekty, které vyžadují spolupráci, práci v týmu; při plnění těchto úkolů učit žáky rozdělit a naplánovat si práci
- zapojovat žáky do hodnocení úkolů ať už svých nebo svých spolužáků

Kompetence občanské

- vést žáky k respektování práv k duševnímu vlastnictví (nelegál. software, autor. práva)
- učit žáky respektovat soukromí ostatních (čtení cizí pošty, prohlížení dokumentů aj.)
- seznamovat žáky se zásadami zabezpečení (přihlašovací jména a hesla, osobní účty, zabezpečení PC firewallem, chat, zveřejňování osobních údajů)
- vést žáky k toleranci, respektování názorů a postojů ostatních

Kompetence pracovní

- vést žáky k dodržování pracovního řádu učebny výpočetní techniky a základních bezpečnostních a hygienických pravidel
- učit žáky organizovat si práci

- vede žáky k systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- žáci nachází různá řešení a výběr toho nejvhodnějšího pro danou situaci
- vede žáky ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce
- rozhodování se na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, jeho obhajování
   pomocí věcných argumentů
- posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech
- učí žáky k otevřenosti novým cestám, nástrojům a snaze postupně se zlepšovat

Vzdělávací obsah předmětu Informatika

Očekávané výstupy _{žák:}	Učivo	Ročník	Průřezová témata
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ - získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat	-data, informace: získávání, vyhledávání a ukládání dat obecně v počítači	6. – 9.	OSV (rozvoj schopností poznávání)
 navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu 	- proces komunikace, kompletnost dat, časté chyby při interpretaci dat	6 9.	MeV (interpretace vztahu mediálního sdělení a reality)
 vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní 	-kódování a přenos dat: různé možnosti kódování čísel, znaků, barev, obrázků, zvuků a jejich vlastnosti	6 9.	OSV (řešení problémů a rozhodovací dovednosti)
 zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji 	- standardizované kódy; bit; bajt, násobné jednotky	6. – 9.	
 používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji 	- jednoduché šifry a jejich limity	6. – 9.	
 zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě 	- modelování: schéma, myšlenková mapa, vývojový diagram, ohodnocený a orientovaný graf; základní grafové úlohy	6 9.	MeV (tvorba mediálního sdělení)
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ -po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen -rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení	-algoritmizace:dekompozice úlohy, problému; tvorba, zápis a přizpůsobení algoritmu	6 9.	
-vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problémů	-kontrola:ověření algoritmu, programu (např. změnou vstupů, kontrolou výstupů, opakovaným spouštěním); nalezení chyby, úprava algoritmu a programu	6 9.	
-v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování větvení programu proměnné -ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	-programování: nástroje programovacích prostředí, blokově orientovaný programovací jazyk, cykly, větvení, proměnné -tvorba digitálního obsahu: tvorba programů (např. příběhy, hry, simulace, roboti); potřeby uživatelů, uživatelského rozhraní; autorství a licence programu; etika programování	6 9.	_
INFORMAČNÍ SYSTÉMY -vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i	-informační systémy: informační systém ve škole; uživatelé, činnosti, práva, struktura dat; ochrana dat a uživatelů, účel informačních systémů a jejich role ve společnosti	6 9.	MeV (interpretace vztahu mediálního sdělení a reality)

užívání informačních systémů			
-nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat -vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat	-návrh a tvorba evidence dat: formulace požadavků; struktura tabulky, typy dat, práce se záznamy, pravidla a omezení; kontrola správnosti a použitelnosti struktury, nastavení pravidel; úprava požadavků, tabulky či pravidel	6 9.	MeV (tvorba mediálního sdělení)
-sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu	-hromadné zpracování dat: velké soubory dat; funkce a vzorce, práce s řetězci; řazení, filtrování, vizualizace dat; odhad závislostí	6 9.	
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE -popíše, jak funguje počítač pro stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě	-hardware a software: pojmy hardware a software, součásti počítače a principy jejich společného fungování; operační systémy; datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému, správa souborů, instalace aplikací; fungování nových technologií kolem žáka	6 9.	VEGS (Evropa a svět nás zajímají)
-ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos -vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky	-počítačové sítě: typy, služby a významy počítačových sítí, fungování sítě – klient, server, switch, IP adresa; sutura a principy internetu; web – webová stránka, webový server, prohlížeč, URL; princip cloudových aplikací	6 9.	MeV (tvorba mediálního sdělení)
-poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače -dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	-řešení technických problémů: postup při řešení problémů s digitálním zařízením -bezpečnost: útoky – cíle a metody útočníků, nebezpečné aplikace a systémy; zabezpečení digitálních zařízení a dat -digitální identita: digitální stopa – sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, cookies, sledování komunikace, informace v souboru, fungování a algoritmy sociálních sítí.	6 9.	

Dějepis (Člověka a společnost)

Obsahové, organizační a časové vymezení předmětu

Předmět *Dějepis* je vyučován jako samostatný předmět na 2. stupni s časovou dotací 2 hodiny týdně v 6. - 9. ročníku.

Předmět *Dějepis* je zaměřen na:

- chápání a objevování skutečnosti
- orientace v historickém čase
- rozvoj vlastního historického vědomí
- orientace na časové ose a v historické mapě
- pochopení jednotlivých totalitních systémů, nacionalismu, antisemitismu a rasismu
- příčiny a důsledky bipolárního světa
- lepší orientace v problémech současného světa
- utváření pozitivního hodnotného systému
- lepší pochopení souvislostí dějinných událostí a procesů

Formy a metody práce jsou v tomto předmětu kombinací skupinového vyučování, četby, práce s textem a frontální výuky. Hodiny jsou doplňovány referáty žáků, soutěžemi, křížovkami. Žáci se zúčastňují exkurzí a výstav.

Předmětem *Dějepis* prolínají průřezová témata *Výchova demokratického člověka* (občan, občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování), *Multikulturní výchova* (kulturní diference, etnický původ), *Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech* (Jsme Evropané)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vést žáky k užívání správné symboliky a terminologie
- klást důraz na čtení s porozuměním

- učit je uvádět věci do souvislostí
- vést žáky k tomu, aby spojovali do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytvářeli komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy
- vést žáky k rozlišení základního a rozšiřujícího učiva
- osvojení základních pojmů a termínů
- utváření vlastního systému vědomostí, dovedností a hodnot
- utváření názoru na historické události

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k tomu, aby sami docházeli k závěrům a řešením
- učit je využívat různých zdrojů při řešení problémů (knihovna, moderní technika, muzea, výstavy)
- snaha o zapojení celého kolektivu do řešení problému
- žák se učí vyhledávat potřebné informace pro řešení úkolů v učebnici
- žák se učí argumentovat a obhajovat svůj názor

Kompetence komunikativní

- učit žáky diskutovat
- vést žáky k přesnému a výstižnému vyjadřování a věcnému argumentování
- učit je obhajovat svůj názor, ale vyslechnout i názory jiných
- vést žáky k formulování a vyjadřování svých myšlenek a názorů v logickém sledu,
   k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu (ústně i písemně)

Kompetence sociální a personální

- vést žáky k toleranci (náboženské, rasové)
- zvykat je pracovat ve skupině (vést je ke schopnosti komunikovat, empatii, naslouchat druhému)
- snažit se o rozvíjení zdravého sebevědomí žáků
- učit je vzájemně si pomáhat

Kompetence občanské

- učit žáky orientaci ve společenském dění (sledovat tisk, média)
- vést je k samostatnému stanovování pravidel v třídním kolektivu
- klást důraz na to, aby byli schopni odmítat útlak a hrubé zacházení, uvědomovat si

- povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- učit je chápat základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy
- vést žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- učit je respektovat, chránit a oceňovat naše tradice a historické dědictví
- vést je k projevům pozitivního postoje k uměleckým dílům, smyslu pro kulturu a tvořivost
- vést žáky k toleranci k jiným kulturám, národům a rasám

Kompetence pracovní

- klást důraz na dělbu práce v kolektivu, vzájemnou pomoc
- vést žáky k využívání znalostí v běžné praxi
- učit je nebát se prezentovat své práce
- vést je k samostatnosti (plánování a organizace práce, příprava pomůcek, úklid pracovního místa, dokončení práce)
- trvat na dodržování vymezených pravidel, plnění povinností a závazků, na dodržení dohodnuté kvality práce

Kompetence digitální

- vést žáky k volbě a účelnému využívání vhodných digitálních technologií při plánování, realizaci a hodnocení činností s digitálními historickými zdroji, prameny a programy
- seznamovat žáky s různými možnostmi, jak komunikovat činnosti a výsledky práce s digitalizovanými historickými reáliemi
- klást důraz na bezpečnou a efektivní komunikaci žáků
- učit žáky odpovědnému chování a jednání v digitálním prostředí

Vzdělávací obsah předmětu *Dějeni*s

Očekávané výstupy _{žák:}	Učivo	Ročník	Průřezová témata
ČLOVĚK V DĚJINÁCH - uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků -uvede příklady zdrojů informací o minulosti, pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány (zdroje pramenů) - orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	 význam zkoumání dějin získávání informací o dějinách: historické prameny historický čas a prostor 	6.	
POČÁTKY LID. SPOLEČNOSTI - charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu - objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost	- člověk a lidská společnost v pravěku - doba kamenná, bronzová a železná	6.	
NEJTARŠÍ CIVILIZCE. KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY - rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací - uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví - demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury - porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie	- nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz (Sumer, Egypt, Indie, Čína) - antické Řecko a Řím - střední Evropa a její styky s antickým Středomořím	6.	MuV (kulturní diferenciace) VDO (formy participace občanů v pol. životě, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování)
KŘESŤANTVÍ a středověká Evropa - popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států - objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech - vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí - ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury	- stěhování národů - nový etnický obraz Evropy - utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj - Franská říše, Sámova říše, arabská říše - Islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci) - Byzantská říše, Kyjevská Rus - Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě - křesťanství, papežství, křížové výpravy - předhusitská a husitská reformace a revoluce - struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev - kultura stř. společnosti - románské a gotické umění a vzdělanost	7.	VDO (formy participace občanů v pol. životě, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování)

Očekávané výstupy _{žák:}	Učivo	Ročník	Průřezová témata
OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY - vysvětlí znovuobjevení ant. ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve - vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život - popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky	-renesance, humanismus, husitství, reformace a jejich šíření Evropou -zámořské objevy a počátky dobývání světa		
- objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie - objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky - rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek	-český stát a velmoci v 15. – 18. století	7.	VEGS (jsme Evropané)
	-barokní kultura a osvícenství		
- vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti - objasní souvislosti mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbití starých společenských struktur v Evropě - porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti a národními hnutími vybraných evropských národů - vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla, charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií	- Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět - vznik USA - rozvoj věd, změny ve společnosti - předpoklady přechodu k průmyslové společnosti - industrializace a její důsledky pro společnost, sociální otázka - národní hnutí velkých a malých národů, utváření novodobého českého národa - revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů - politické proudy (konzervatismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva - kulturní rozrůzněnost doby - svět a české země na přelomu 19. a 20. stol konflikty mezi velmocemi,	8.	

Očekávané výstupy _{žák:}	Učivo	Ročník	Průřezová témata
MODERNÍ DOBA - na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky - rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů - charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět - rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu - rozpozná totalitní systém od systému demokratického - na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv - zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	 první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě vznik Československa, jeho hospodářsko – politický vývoj, sociální a národnostní problémy mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacionalismus – důsledky pro Československo a svět druhá světová válka, holocaust, situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj, politické, mocenské a ekonomické důsledky války 	8 9.	VDO (principy demokracie občan, občanská společnost a stát) MuV (etnický původ)
ROZDĚLENÝ A INTEGRUJÍCÍ SVĚT - vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa, uvede příklady střetávání obou bloků - vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce - posoudí postavení rozvojových zemí - prokáže základní orientaci v problémech současného světa	- studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi - politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření - vnitřní situace v zemích východního bloku (na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou západ. zemí) - rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět - vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989, vznik České republiky - problémy současnosti - věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje, sport a zábava	9.	VEGS (jsme Evropané) VDO (formy participace občanů v politickém životě)

Výchova k občanství a ke zdraví

Obsahové, organizační a časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Výchova k občanství a ke zdraví je integrovaným předmětem určeným pro 6. − 9. ročník s časovou dotací 2 hodiny týdně v 6. ročníku a 1 hodina týdně v 7. – 9. ročníku. Předmět rozšiřuje a prohlubuje dosavadní vědomosti a dovednosti žáků ze společenskovědní oblasti. Vyučující bere v úvahu úroveň poznávacích schopností žáků a jejich dosavadní životní zkušenost, učivo vybírá s přihlédnutím ke konkrétním místním podmínkám.

Výstupy rovnoměrně zahrnují poznávací a dovednostní složku. Individuálně se přistupuje k žákům nadaným a k žákům se specifickými poruchami učení. Jednotlivé tematické celky jsou integrovány s ostatními předměty (VZ, D, Z, Č, Př, Pv, M, Vv, Hv).

Tímto předmětem prolínají průřezová témata Výchova demokratického občana, Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

Metody a formy práce v tomto předmětu jsou besedy, video, dokumenty, tisk, časopisy, internet, literatura, TV, knihovna, referáty, modelové situace, rozhovory, diskuse, dramatizace, ankety, dotazníky, výstavy, problémové a skupinové vyučování, práce ve dvojicích, soutěže, aktivizační formy práce, projektové vyučování, atd...

Učivo je průběžně aktualizováno. Vhodným způsobem jsou zařazovány aktuality.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- předkládat žákům dostatek spolehlivých informačních zdrojů
- nabízet žákům řadu aktivačních metod (vycházky, exkurze, besedy, soutěže, hry, aj.)
- vést žáky k posouzení vlastního pokroku a kritickému hodnocení svých výsledků

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k využívání získaných vědomostí, k řešení problémů
- učit žáky kriticky myslet, činit uvážlivá rozhodnutí a svá rozhodnutí obhájit

Kompetence komunikativní

- umožnit žákům při diskusích formulovat a vyjadřovat své myšlenky
- učit vyjadřovat se výstižně
- vést žáky i k využívání neverbální komunikace
- pomocí skupinové práce a projektové výuky vést žáky ke komunikaci ve skupině

Kompetence sociální a personální

- navozovat dostatek situací, které umožní žákům účinně spolupracovat ve skupině a ovlivňovat kvalitu společné práce
- přispívat k upevňování mezilidských vztahů

Kompetence pracovní

- učit žáky správným pracovním návykům

Kompetence občanské

- učit žáky respektovat, chránit a ocenit naše tradice a kulturní a historické dědictví
- vést žáky k aktivnímu zapojování do kulturního dění ve městě
- rozvíjet u žáků chápání základních principů zákonů a společenských norem a chování se podle nich

Kompetence digitální

- vést žáky k zapojování se do společnosti a do občanského života prostřednictvím digitálních technologií
- vést žáky k rozvíjení a uplatňování odpovědného chování a jednání v digitálním světě
- podporovat utváření a rozvíjení etického a právního povědomí pro situace v digitálním světě.

Vzdělávací obsah předmětu Výchova k občanství a ke zdraví

Očekávané výstupy _{žák:}	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Výchova k občanství			002110000
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI -objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání	- státní symboly ČR - státní svátky - významné dny	6.	VDO (občanská společnost a škola, občan, občanská společnost a stát)
-rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu	-naše vlast – pojem vlasti a vlastenectví, zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti. naše obec, region, kraj-důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice, ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku -občanský život – život v obci -kultura jiných národů, lidská práva, tolerance	6 9.	OSV (sociální rozvoj – mezilidské vztahy) VEGS (jsme Evropané, objevujeme Evropu a svět)
	- naše obec - majetek a jeho ochrana	6 7.	MuV (lidské vztahy, princip sociálního smíru)
	- naše obec – kulturní instituce - kulturní život - rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, tradice, instituce, masová kultura.	7.	·
- kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	- prostředky komunikace	7 8.	
	- rozdíly mezi lidmi, základní lidská práva - zásady první pomoci - rodina, škola, sociální skupina - ochrana za mimořádných událostí	6 7.	VDO (princip demokracie, formy participace občanů v politickém životě)
 uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích 	 pravidla slušného chování, komunikace mezi lidmi řešení konfliktů 	6 9.	
- objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám	- lidská práva, kulturní odlišnosti - světová náboženství Lidská setkání- přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen, lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti	6 9.	MuV (multikulturalita, kulturní diference)

Očekávané výstupy _{žák:}	Učivo	Ročník	Průřezová témata
- rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	- lidská práva, kulturní odlišnosti - světová náboženství Vztahy mezi lidmi - osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace, konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti	6 8.	
	- rodina, škola - život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy, společenská prav. a normy, vklad vzdělání pro život - obec - zásady lidského soužití, morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování - Evropská unie	6 9.	
ČLOVĚK JAKO JEDINEC - objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života	- vnitřní svět člověka - podobnost a odlišnost lidí – projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání, osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter, vrozené předpoklady, osobní potenciál - psychické procesy a stavy, sebepoznání	8.	MuV (lidské vztahy, princip soc. smíru, multikulturalita, kulturní diference)
- posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek	 učební styly osobní vlastnosti a rozvoj, životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna, význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji, vůle 	6., 8., 9.	
- kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání	- komunikace, charakter, sebepoznání a seberegulace - vnitřní svět člověka, vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení, stereotypy v posuzování druhých lidí	7., 8.	
 popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru 	- seberegulace, sebevědomí	8.	
ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ - rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, způsoby jejich ochrany, uvede příklady	- majetek, vlastnictví - formy vlastnictví, hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana, hospodaření s penězi	7., 9.	EV (vztah člověka k prostředí)
- sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti,	 hospodaření s penězi a majetkem rodinný rozpočet, příjmy a výdaje úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing 	6., 7., 9.	OSV (sociální rozvoj – kooperace a kompetice, komunikace) VDO (občan, občanská společnost a stát, formy participace, principy demokracie)

Očekávané výstupy _{žák:}	Učivo	Ročník	Průřezová témata
 na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení 	- peníze, formy placení.	6., 9.	
 vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít 	- banky a jejich služby, aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění.	9.	
 uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu 	- produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků.	9.	
 na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz 	- principy tržního hospodářství - nabídka, poptávka, trh - tvorba ceny, inflace, podstata fungování trhu	9.	
 rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků 	- rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti	9.	
ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO - rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky	 znaky demokracie právní základ státu, znaky státu, typy a formy státu, státní občanství ČR 	6., 7., 9.	
 rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu 	 moc zákonodárná, výkonodárná, soudní obecní správa státní správa a samospráva., orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly 	6 9.	
- objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů	-principy demokracie, znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu, politický pluralismus,	9.	VDO (občan, občanská společnost a stát, princip demokracie)
 vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů 	 volební systém, význam a formy voleb do zastupitelstva politické strany 	7., 8., 9.	
- přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod	 základní lidská práva a svobody práva dítěte, jejich ochrana, úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech, poškozování lidských práv, šikana, diskriminace listina základních práv a svobod ústava ĆR, složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu 	6 9.	

Očekávané výstupy _{žák:}	Učivo	Ročník	Průřezová témata
-objasní význam právní úpravy důležitých vztahů (vlastnictví, pracovní poměr, manželství)	 právní vztah, právo a morálka právo v každodenním životě, význam právních vztahů, důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající 	8., 9.	
 uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy (osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci) 	-základní práva spotřebitele, styk s úřady, občanskoprávní vztahy, smluvní vztahy - právní řád České republiky, význam a funkce právního řádu	8., 9.	
- dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování	- pravidla ve společnosti - právní normy - občanskoprávní vztahy	6., 8., 9.	
-rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů	- orgány právní ochrany občanů, soustava soudů, právní norma, předpis, publikování právních předpisů.	8., 9.	
-rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady	- protiprávní jednání, druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postižitelnost, porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví	9.	
- diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání	- korupce, trestní postižitelnost	9.	
MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT - popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování	 Evropská unie a ČR Evropská integrace, podstata, význam, výhody globalizace, projevy, významné globální problémy 	7. – 9.	VEGS (jsme Evropané, Evropa a svět nás zajímá)
- uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva	- porušování lidských práv - netolerance, xenofobie	6 9.	MeV (fungování a vliv médií ve společnosti)
- objasní souvislosti globálních a lokálních problémů	 významné globální problémy a jejich řešení životní prostředí, ekologie 	6., 7., 9.	
Výchova ke zdraví			
-respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě	- vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity - rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek - mezilidské vztahy, komunikace a kooperace - respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie, chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování	6., 7., 9.	OSV (sociální rozvoj, osobnostní rozvoj)

Očekávané výstupy _{žák:}	Učivo	Ročník	Průřezová témata
-vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	- vztahy ve dvojici, kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství	6., 7.	
-vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím, vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví	- dětství, puberta, dospívání - tělesné, duševní a společenské změny - celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci - složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie	6., 7., 9.	OSV (sebepoznání a sebepojetí)
-posoudí různé způsoby chování z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví a zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví	- tělesná a duševní hygiena, denní režim - zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vytváření pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim	6. – 9.	EV (lidské aktivity a problémy životního prostředí)
-usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví	- podpora zdraví a její formy - prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví	6 9.	OSV (seberegulace a sebeorganizace)
 vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí 	- vliv vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví - kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota	6.	
 dává do souvislostí složení stravy a způsoby stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky 	- výživa a zdraví - zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví, poruchy příjmu potravy	6. – 9.	
- uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami, svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc	- ochrana před přenosnými chorobami, základní cesty přenosu nákazy a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty - ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami a před úrazy - prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění, preventivní a léčebná péče, odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů - úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě, základy první pomoci	6. – 9.	
- projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu, dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce	- sebepoznání a sebepojetí - vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem, zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity	6. – 9.	

Očekávané výstupy _{žák:}	Učivo	Ročník	Průřezová témata
- respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví	- sexuální dospívání a reprodukční zdraví, zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti	6., 7.	
- samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím	- stres a jeho vztah ke zdraví - kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti - seberegulace a sebeorganizace činností a chování - cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací, stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení, zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností při řešení problémů v mezilidských vztazích, pomáhající a prosociální chování - psychohygiena v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech	6. – 9.	
- respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli, chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování	- zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita, problémy těhotenství a rodičovství mladistvých, poruchy pohlavní identity	7. – 9.	
- uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka, uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni, v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě i druhým	- auto - destruktivní závislost, psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání, trestná činnost, doping ve sportu - skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalitašikana a jiné projevy násilí, formy sexuálního zneužívání dětí, kriminalita mládeže, komunikace se službami odborné pomoci	6 9.	MeV (fungování a vliv médií ve společnosti)
-vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt, uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi	- bezpečné chování a komunikace - s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení - manipulativní reklama a informace - reklamní vliv, působení sekt	6. – 9.	MeV (fungování a vliv médií ve společnosti)
-projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy, aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc	- dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdrav í- bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. zvládání agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti)	6. – 9.	

Očekávané výstupy _{žák:}	Učivo	Ročník	Průřezová témata
-uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí	- ochrana člověka za mimořádných událostí - klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochran\y obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí	6 9.	

Fyzika (Člověk a příroda)

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět *Fyzika* se vyučuje jako samostatný předmět na 2. stupni s časovou dotací v 6. až 9. ročníku 2 hodiny týdně. Navazuje na předmět *Přírodověda*, který se vyučuje na 1. stupni.

Vyučovaný předmět Fyzika je zaměřen na:

- osvojení základních fyzikálních pojmů a odborné terminologie
- zkoumání příčin přírodních procesů, souvislostí a vztahů mezi nimi
- rozvíjení dovedností objektivně pozorovat a měřit fyzikální vlastnosti a procesy
- vedení žáků k vytváření a ověřování hypotéz, k analýze výsledků a vyvozování závěrů
- dovednosti orientovat se v základních fyzikálních vzorcích, veličinách a jednotkách
- základy 1. pomoci při úrazu elektrickým proudem apod.

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- skupinová práce nebo samostatné práce s využitím pomůcek, přístrojů a měřidel, odborné literatury a počítačů

Tímto předmětem prolínají průřezová témata *Osobnostní a sociální výchova* (rozvíjení schopností poznávání, řešení problémů a rozhodovací dovednosti), *Environmentální výchova* (hodnoty, postoje, praktická etika, základní podmínky života, vztah člověka k prostředí).

Výchovné a vzdělávací strategie k vytváření klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vést žáky k vyhledávání, třídění a propojování informací
- vést žáky k používání odborné terminologie
- vést žáky k samostatnému měření, experimentování a porovnávání získaných informací
- vést žáky k nalézání souvislostí mezi získanými daty

Kompetence k řešení problémů

 zadávat takové úkoly, při kterých se žáci učí využívat základní postupy badatelské práce, tj. nalezení problému, formulace, hledání a zvolení postupu jeho řešení, vyhodnocení získaných dat

Kompetence komunikativní

- vést žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě
- práce ve skupinách je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi

Kompetence sociální a personální

- využívat skupinového vyučování, vést žáky ke spolupráci při řešení problémů
- navozovat situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti
- vést žáky k ochotě pomoci

Kompetence občanské

- vést žáky k šetrnému využívání elektrické energie, k posuzování efektivity jednotlivých energetických zdrojů
- podněcovat žáky k upřednostňování obnovitelných zdrojů ve svém budoucím životě (např. tepelná čerpadla jako vytápění novostaveb)

Kompetence pracovní

- vést žáky k dodržování a upevňování bezpečného chování při práci s fyzikálními
   přístroji a zařízeními
- vést žáky k efektivitě při organizování vlastní práce

Kompetence digitální

- vést žáky k využívání digitálních technologií při pozorování fyzikálních jevů
- podpora využívání digitálních technologií při měření a zpracování naměřených dat
- učit žáky řešit problémy sběrem a tříděním dat z otevřených zdrojů
- vést žáky k tomu, aby při týmové práci, při řešení problémů a při diskuzi o výsledcích úloh používali digitální komunikační prostředky (zejména při distanční výuce)

Vzdělávací obsah předmětu Fyzika

Očekávané výstupy _{žák:}	Učivo	Ročník	Průřezová témata
LÁTKY A TĚLESA - změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa	-měřené veličiny - délka, objem, hmotnost, Teplota a její změna, čas, síla	6.	OSV (rozvoj schopností poznávání)
- uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	 - částicová stavba látek - skupenství látek – souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou - difúze 	6.	
- předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty	- teplota	6.	OSV (řešení problémů a rozhodovací dovednosti)
 využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů 	- hustota	6.	OSV (řešení problémů a rozhodovací dovednosti)
POHYB TĚLES; SÍLY - rozhodne, jaký druh pohybu koná těleso vzhledem k jinému tělesu	- pohyby těles – pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný -pohyb přímočarý a křivočarý	7.	OSV (řešení problémů a rozhodovací dovednosti)
- využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles	- rovnoměrný pohyb těles	7.	OSV (řešení problémů a rozhodovací dovednosti)

Očekávané výstupy _{žák:}	Učivo	Ročník	Průřezová témata
- určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	-gravitační pole a gravitační síla – přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa - tíha, třecí síla, tlaková síla, tlak, skládání sil	7.	OSV (rozvoj schopností poznávání)
MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN - využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	- hydrostatický tlak, atmosférický tlak - Pascalův zákon – hydraulická zařízení Archimédův zákon – vztlaková síla, potápění, vznášení se a plování těles v klidných tekutinách	7.	
ENERGIE	- práce - formy energie – pohybová, polohová, vnitřní, elektrická	8.	OSV (rozvoj schopností poznávání)
- využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem	 výkon pohybová, polohová energie teplo přeměny skupenství 	8.	OSV (řešení problémů, rozhodovací doved.)
 zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí 	- obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie	9.	EV (vztah člověka k životnímu prostředí) OSV (hodnoty, postoje)
ZUKOVÉ DĚJE - rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku	- vlastnosti zvuku - kmitání, vlnění	8.	OSV (rozvoj schopností poznávání)
- posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	 hlasitost odraz zvuku na překážce, ozvěna, pohlcování zvuku 	8.	EV (vztah člověka k životnímu prostředí) OSV (hodnoty, postoje)
ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE - sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	- elektrický obvod	8.	OSV (řešení problémů)
 rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí 	- stejnosměrný a střídavý elektrický proud, elektrické napětí	8., 9.	OSV (rozhodovací dovednosti)
- rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností	- vedení elektrického proudu, polovodiče	8., 9.	OSV (rozhodovací dovednosti)
 využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní 	- magnetické účinky elektrického proudu, elektromagnetická indukce	9.	

Očekávané výstupy _{žák:}	Učivo	Ročník	Průřezová témata
 využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh 	- zdroje světla, stín, zatmění Slunce, Měsíce, odraz světla, zrcadla	7.	
- rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	- lom světla, čočky	8.	OSV (rozhodovací dovednosti)
VESMÍR - objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet	- Sluneční soustava – její hlavní složky, měsíční fáze	9.	OSV (rozhodovací dovednosti) EV (základní podmínky života)

Chemie

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět *Chemie* se vyučuje jako samostatný předmět v 8. a 9. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně.

Vyučovaný předmět Chemie je zaměřen na:

- poznávání základních chemických pojmů, chemických prvků, sloučenin a jejich reakcí
- rozvíjení dovedností objektivně pozorovat a zjišťovat chemické vlastnosti a procesy
- řešení problémů, správně jednat v praktických situacích
- jednoduché chemické výpočty
- poznání jednoduchých chemických pokusů
- získávání a upevňování zásad práce podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a umět poskytnout první pomoc při úrazech nebo při poleptáních nebezpečnými chemickými látkami a přípravky

Formy a metody práce v předmětu chemie se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání a jsou kombinací:

- frontální výuky
- skupinové práce nebo samostatné práce s využitím pomůcek, přístrojů a měřidel, odborné literatury a počítačů
- laboratorní práce
- exkurze
- demonstrační pokusy
- videa

Tímto předmětem prolínají průřezová témata *Enviromentální výchova* (ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy ŽP, vztah člověka k prostředí), *Osobnostní výchova* (rozvoj schopnosti poznávání)

Výchovné a vzdělávací strategie k vytváření klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vést žáky ke zjišťování fyzikálních vlastností látek (barva, skupenství, hustota, teplota...) formou pozorování nebo měření a vlastností chemických formou pokusu (chemické přeměny a podmínky, za kterých nastávají)
- učit žáky hledat souvislosti mezi jevy probíhajícími v laboratořích a v živé i neživé přírodě
- vést žáky ke správnému používání chemického názvosloví, značek a základních chemických výpočtů
- dávat žákům možnost samostatně nebo ve skupinách formulovat závěry na základě pozorování a pokusů

Kompetence k řešení problémů

- předkládat problémové situace související s učivem chemie
- dávat žákům možnost volit různé způsoby řešení
- vést žáky k nacházení příkladů chemických dějů a jevů z běžné praxe

- vést žáky k pochopení chemické podstaty přírodních jevů
- klást důraz na aplikaci poznatků v praxi

Kompetence komunikativní

- dbát na správné používání chemického názvosloví a značek prvků ve verbálním i písemném projevu
- podněcovat žáky k prezentaci zjištěných skutečností
- podněcovat žáky ke vzájemné komunikaci formou skupinové práce

Kompetence sociální a personální

- zadávat úkoly rozvíjející spolupráci mezi žáky (skupina, třídy)
- podněcovat žáky ke smysluplné diskusi
- vytvářet situace, při kterých se žáci učí respektovat názory jiných
- vést žáky k sebedůvěře
- vést žáky k toleranci k ostatním

Kompetence občanské

- vyžadovat dodržování pravidel slušného chování (možnost spoluvytváření interních pravidel)
- předkládat situace, při kterých se žáci učí chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy a respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí
- vést žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích (přivolání pomoci, poskytnutí první pomoci, chování v případě chemické havárie apod.)
- vést žáky k šetrnému využívání přírodních a energetických zdrojů
- předkládat žákům jednoduché analýzy složení spotřebního zboží a potravin v souvislosti s mediální reklamou a vytvářet tak vlastní pohled na případnou škodlivost nebo prospěšnost

Kompetence pracovní

- respektovat pravidla pro práci s chemickými látkami
- vést žáky k bezpečnému a účinnému používání materiálu, pomůcek, přístrojů a vybavení pracoviště
- vyžadovat dodržování vymezených pravidel a povinností z hlediska ochrany zdraví svého i zdraví druhých a ochrany životního prostředí

vést žáky k promyšlenému organizování vlastní práce a získávání správných pracovních návyků

Kompetence digitální

- vést žáky ke kritické práci s informacemi, efektivní komunikaci a vzájemné spolupráci v digitálním prostředí
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí klademe důraz na etické jednání, ohleduplnost a respekt k ostatním

Vzdělávací obsah předmětu Chemie

Očekávané výstupy _{žák:}	Učivo	Ročník	Průřezová témata
POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE - určí společné a rozdílné vlastnosti látek	- úvod do chemie – předmět chemie, chemické a fyzikální děje - chemické metody – pozorování, pokus - vlastnosti a přeměny látek	8.	OSV (rozvoj schopnosti poznávání)
 pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí 	- bezpečnost práce – bezpečnost ve školní laboratoři i v běžném životě, laboratorní řád, první pomoc - nebezpečné látky a přípravky – varovné značky a jejich význam, telefonní čísla první pomoci	8.	
SMĚSI - rozlišuje směsi a chemické látky	- směsi – stejnorodé (roztoky), - různorodé	8.	
 vypočítá složení roztoků, s pomocí připraví prakticky roztok daného složení 	 roztoky – rozpouštění, rozpouštědla, nerozpustné látky, hmotnostní zlomek, koncentrace roztoku, nasycený roztok a nenasycený roztok, zředěný a koncentrovaný roztok 	8.	
- navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi	 laboratorní sklo – běžné laboratorní vybavení, základní dovednosti s laboratorním sklem oddělování složek směsí 	8.	
- rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití	 voda – chemické složení, rozdělení vody podle množství minerálních látek a podle množství nečistot čištění odpadních vod vzduch – složení, čistota ovzduší, ozónová vrstva 	8.	EV (vztah člověka k prostředí, lidské aktivity a problémy životního prostředí)
ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY - používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech	- částicové složení látek – molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal, elektrony, protonové číslo, nukleonové číslo, izotopy, struktura - prvky – čtení značek prvků, ionty – anion, kation - chemická vazba - elektronegativita	8.	

Očekávané výstupy _{žák:}	Učivo	Ročník	Průřezová témata
 orientuje se v periodické soustavě prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti 	- periodická soustava prvků – periodický zákon, skupiny, periody - významné chemické prvky – kovy, nekovy, polokovy	8.	
CHEMICKÉ REAKCE - rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání	 chemické reakce – zákon o zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost redoxní reakce – oxidační a redukční činidlo, oxidace, redukce elektrolýza, řada napětí kovů, koroze 	9.	OSV (rozvoj schopností poznávání)
 aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu 	- faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí - rychlost chemických reakcí - katalyzátory	9.	EV (lidské aktivity a problémy ŽP)
ANORGANICKÉ SLOUČENINY - porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí	 oxidační číslo – koncovky, pravidla určení oxidačního čísla názvosloví halogenidy další významné nekovy názvosloví oxidů, sulfidů skleníkový efekt – vznik kyselých dešťů, vliv na životní prostředí 	8.	EV (lidské aktivity a problémy ŽP)
- orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	- kyseliny a zásady – kyselost a zásaditost roztoků - indikátory - kyseliny – bezkyslíkaté, kyslíkaté (názvosloví, vzorce, názvy) - příklady významných kyselin - zásady – (názvosloví, vzorce, názvy) - příklady významných zásad - soli – neutralizace, názvosloví solí (vzorce, názvy), významní zástupci solí, průmyslová hnojiva, sklo, keramika	8.	
ORGANICKÉ SLOUČENINY - rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	- organická chemie – organické sloučeniny, čtyřvaznost uhlíku, řetězce, vazby, homologická řada - příklady v praxi významných uhlovodíků, významní zástupci, názvosloví	9.	
 zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy 	- ropa, zemní plyn, uhlí, paliva	9.	EV (vztah člověka k prostředí)
 rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití 	- zdroje uhlovodíků – názvosloví a příklady z praxe významných halogenderivátů, alkoholů, fenolů, karboxylových sloučenin, karbonylových sloučenin	9.	
- uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů	- přírodní látky – vlastnosti a význam zástupců sacharidů, tuků, bílkovin a vitamínů - zdroje bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů	9.	EV (základní podmínky života)

Očekávané výstupy _{žák:}	Učivo	Ročník	Průřezová témata
CHEMIE A SPOLEČNOST - zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi	- člověk a chemie – chemizace, recyklace, životní prostředí, odpady - plasty a syntetická vlákna – vlastnosti, použití, polymerace, zástupci	9.	
aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe	 hoření – podmínky hoření, teplota vzplanutí požár- postup při hašení požáru, hasící prostředky první pomoc při popáleninách 	8.	
- orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	 chemie pro člověka – potraviny, výživa, léčiva, pesticidy, insekticidy člověk proti sobě – drogy, doping otravné látky životní prostředí – voda, půda, ochrana životního prostředí 	9.	EV (lidské aktivity a problémy ŽP, vztah člověka k prostředí)

Zeměpis

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět Zeměpis se vyučuje jako samostatný předmět na 2. stupni s časovou dotací v 6. -9. ročníku po 2 hodinách týdně. Navazuje na předmět Vlastivěda, který se vyučuje na 1. stupni.

Vyučovaný předmět je zaměřen na:

- schopnost zařadit národní i mezinárodní události do regionálně geografického rámce a chápat základní územní vztahy
- znalost nejdůležitějších přírodních systémů na Zemi (reliéf, půdy, vodstvo, klima, vegetace) a chápat vnitřní a vnější vztahy ekosystémů
- znalost nejdůležitějších socioekonomických systémů (zemědělství, sídla, doprava, průmysl, obchod, energie, obyvatelstvo atd.) jednak za účelem pochopení vlivu přírodních podmínek na činnost člověka, jednak za účelem pochopení vzniku rozdílných kulturních, náboženských, technických, hospodářských, politických a rozmanitých ekologických systémů
- seznámení se se životem různých národů a společností žijících na Zemi a ocenit kulturní bohatství lidstva

- porozumění strukturám a procesům ve vlastní zemi a v místním regionu jako prostoru denního života
- pochopení výzvy i šance týkající se globálních problémů lidstva

Formy a metody práce jsou podle charakteru učiva a cílů vzdělávání frontální výuka s demonstračními pomůckami, skupinová práce, exkurze, terénní cvičení, projekty, zeměpisná vycházka s pozorováním.

Zeměpis se vyučuje v kmenových třídách, v učebně s projekční technikou, počítačové učebně, v terénu, exkurze.

Předmětem prolinají průřezová témata:

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané (např. naši sousedé v Evropě, naše vlast a Evropa, evropské krajiny, Evropa a svět, státní a evropské symboly, Den Evropy, instituce Evropské unie a jejich fungování, mezinárodní organizace a jejich přispění k řešení problémů, Evropská integrace, co Evropu spojuje a co ji rozděluje)

Multikulturní výchova – Etnický původ, Multikulturalita, Kulturní diference, Lidské vztahy (např. základní problémy sociokulturních rozdílů v ČR a v Evropě, základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti, odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám, základní dokumenty)

Enviromentální výchova – Ekosystémy, Vztah člověka k prostředí, Základní podmínky života (např. les, moře, tropický les, pole, vodní zdroje + hospodářství, sídlo, město, vesnice, kulturní krajina, rekreační funkce krajiny, hydrosféra, atmosféra, pedosféra, litosféra, ochrana čistoty vody, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení, ohrožování ovzduší a klimatické změny, čistota ovzduší, ohrožení půdy, zdroj výživy, rekultivace, změny v potřebě zemědělské půdy, funkce ekosystémů, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, přírodní zdroje).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vést žáka nalézat vhodné způsoby a metody pro efektivní učení a získané poznatky
   propojit do širších celků
- učit žáky získané poznatky efektivně využívat, posuzovat a uplatňovat v procesu učení i v praktickém životě
- učit žáky poznávat smysl a cíl učení
- vést žáky k vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací
- učit žáky získané poznatky využít v praxi
- vést žáky k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů

Kompetence komunikativní

- učit žáky formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřovat se souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- vést žáky zapojovat se do diskuze, obhajovat si své názory a vhodně argumentovat
- vést žáky k vzájemné komunikaci mezi žáky a učitelem
- vést žáky k naslouchání a respektování názorů druhých
- vést žáky k samostatnosti při vytváření prezentací, textů, grafů v písemné i mluvené podobě
- vést žáky k dodržování předem stanovených pravidel komunikace

Kompetence k řešení problémů

- učit žáky správně pochopit problém, vyhledat k němu vhodné informace, diskutovat o možnostech řešení
- učit žáky samostatně řešit problémy a volit nejvhodnější způsoby řešení
- vést žáky k vyhledávání informací z různých zdrojů
- vést žáky k diskuzi na daná témata a odpovědím na otázky

Kompetence sociální a personální

- učit žáky spolupracovat ve skupinách a upevňovat vztahy ve skupině
- učit žáky vzájemně si pomáhat a naslouchat
- vést žáky využívání skupinového vyučování
- vést žáky k ochotě pomáhat a o pomoc požádat

- vést žáky k spoluúčasti na kritériích hodnocení svých výsledků
- vést žáky k diskuzi v malé skupině a v celé třídě

Kompetence občanské

- učit žáky respektovat názory druhých, uvědomovat si svá práva a povinnosti ve škole i mimo školu
- vést žáky chápat základní ekologické souvislosti
- učit žáky rozhodovat se zodpovědně podle dané situace
- vést žáky k dodržování pravidel slušného chování
- vést žáky k vytváření osobních představ o geografickém a životním prostředí
- učit žáky poskytnout podle svých možností účinnou pomoc a chovat se zodpovědně v krizových situacích

Kompetence pracovní

- seznamovat žáky s pravidly bezpečného chování
- vést žáky k ochraně životního prostředí, k ochraně kulturních a společenských hodnot a zdraví
- vést žáky k dodržování pravidel bezpečného chování
- vést žáky k vyhledávání a využívání různých zdrojů informací

Kompetence digitální

- vést žáky k volbě a účelnému využívání vhodných digitálních technologií při činnostech s digitalizovanými geoinformačními zdroji, prameny a programy
- seznamovat žáky s různými možnostmi, jak komunikovat činnosti a výsledky práce s digitalizovanými geografickými reáliemi

Vzdělávací obsah předmětu Zeměpis

Očekávané výstupy _{žák:}	Učivo	Ročník	Průřezová témata
GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE - organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů	- vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy	69.	
- používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii	- základní topografické útvary – liniové, plošné útvary - základní kartografické produkty – plán, mapa, smluvené značky, vysvětlivky - geografická kartografie a topografie – globus, měřítko globusu, zeměpisná síť, poledníky, rovnoběžky, zeměpisné souřadnice - určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti, měřítko a obsah plánů a map	69.	
PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ - prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů	- Země jako vesmírné těleso – tvar, velikost, pohyby Země	67.	
 porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost 	- vnitřní a vnější procesy v krajině	67.	
-rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu	-výškopis a polohopis na mapách -krajinná sféra – litosféra, atmosféra, hydrosféra, pedosféra, biosféra	67.	EV (ekosystémy, základní podmínky života, vztah člověka k prostředí)
REGIONY SVĚTA - lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	- světadíly a oceány – komplexní charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů - modelové regiony světa - Afrika, Austrálie, Amerika, Antarktida	6. – 7.	
 porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států 	- Asie, Evropa	7. – 8.	EV (ekosystémy, základní podmínky života) VEGS (Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané)

Očekávané výstupy _{žák:}	Učivo	Ročník	Průřezová témata
 zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich 	- krajina a její změny - změny klimatu	7. – 9.	EV (vztah člověka k prostředí)
SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ - posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace	 politická mapa dnešního světa obyvatelstvo světa – základní charakteristiky, rozmístění, růst a pohyb obyvatelstva 	8. – 9.	MuV (kulturní diference, etnický původ, multikulturalita)
 posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel 	- obyvatelstvo světa - sídla	8. – 9.	EV (základní podmínky života)
 zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje 	- světové hospodářství – význam a postavení světového průmyslu - zdroje nerostných surovin - průmysl, zemědělství	8. – 9.	
 porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit 	- rozmístění průmyslové výroby, hlavní průmyslové oblasti světa	8. – 9.	
 porovná státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků 	- skupiny států podle velikosti, hustoty zalidnění	8. – 9.	
- lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech	- problémy světových regionů	8. – 9.	MuV (lidské vztahy)
ŽIVOTNÍPROSTŘEDÍ - porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry - rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin	- krajina – přírodní a společenské prostředí	8. – 9.	
 uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) 	- typy a složky krajin - ekosystémy	8. – 9.	EV (ekosystémy, vztah člověka k prostředí)
-uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na živ.prostředí	vztah příroda a společnost – trvale udržitelný rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území	8. – 9.	
ČESKÁ REPUBLIKA - vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy	- místní region – vymezení místního regionu	89.	

Očekávané výstupy _{žák:}	Učivo	Ročník	Průřezová témata
 hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu 	 základní přírodní a socioekonomické Charakteristiky 	89.	
 hodnotí a porovnává na přiměřené úrovní polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu 	 Česká republika – zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje, obyvatelstvo, základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, společenské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě 	89.	EV (ekosystémy, základní podmínky života, vztah člověka k prostředí)
 lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit 	- regiony České republiky	89.	
- uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států	- začlenění České republiky do všech organizací a integrací států	89.	VEGS (Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané)
TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE - ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu	-cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze, orientační body, jevy pomůcky	6. – 9.	
-aplikuje v terénu praktické potupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny	-určování hlav.a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu	6. – 9.	
-uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	- ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelní pohromy, opatření, chování a jednání při nebezpečí v modelových situacích	6. – 9.	

Přírodopis

Obsahové, organizační a časové vymezení předmětů

Vyučovací předmět *Přírodopis* na 2. stupni naší školy navazuje svým vzdělávacím obsahem na předmět *Přírodověda* na 1. stupni. Je vyučován jako samostatný předmět s časovou dotací 2 hodiny týdně v 6. - 9. ročníku. Svou náplní, kterou činí experimenty, pozorování přírodnin, laboratorní úkoly, práce v terénu a účast na ekologických projektech, rozšiřují učivo přírodopisu.

Předmět je zaměřen na rozvoj dovedností a znalostí žáků z oblasti přírody, její ochrany a poznávání. Snahou předmětu přírodopis je objasnit žákům vztahy a fungování v přírodě a vybudovat v nich odpovědnost k ochraně přírody, přírodních zdrojů, jako nejhodnotnějšího dědictví pro další generace nejen lidské populace. Vede je k poznání stavby fungování vlastního těla a odpovědnosti za vlastní zdraví.

Metody práce jsou kombinací frontální výuky s využitím pomůcek a práce ve skupinkách zaměřené na řešení problémů, sebekontrolu, samostatnou práci žáků s využitím internetu, počítačových výukových programů, encyklopedií, atlasů, klíčů, mikroskopů a dalších laboratorních pomůcek. Součástí výuky jsou terénní práce v okolí školy, exkurze do některé z blízkých zoologických zahrad (Hodonín, Brno), exkurze do přírodovědné expozice Moravského zemského muzea v Brně, Planetária Brno a expozice Antropos rovněž v Brně, příprava a organizace oslav Dne Země. Žáci jsou vedeni k třídění odpadu v areálu školy, zapojují se do regionálních i národních ekologických projektů a soutěží.

Do vzdělávacího předmětu přírodopis je začleněno průřezové téma *Environmentální* výchova – Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy ŽP (např. ekosystémy les, voda, tropický deštný les, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí), *Multikulturní výchova* (etnický původ).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vést žáky k samostatnosti při organizaci a řešení přírodovědných úkolů a získávání poznatků z oblasti přírody
- učit žáky vyhledávat a třídit informace, vytvářet mezipředmětové vztahy a komplexnější pohled na přírodní vědy
- motivovat žáky k pozitivnímu vztahu k učení a kritickému hodnocení svých výsledků v rámci sebehodnocení v předmětu přírodopis
- učit žáky získávat základní dovednosti pozorováním s využitím lupy, mikroskopu,
   jednoduchých určovacích klíčů

Kompetence k řešení problémů

- předkládáním otázek vést žáky k vyhledávání odpovědí, využívání zkušeností, úsudků, souvislostí, rozdílů a shod
- učit žáky vnímat, rozpoznávat a pochopit nejrůznější problémové situace v ochraně životního prostředí, souvislosti mezi způsobem života a jeho zdravím
- zadávat samostatné úkoly, referáty, skupinové projekty, jejich textové a grafické zpracování, ústní prezentaci a vlastní zhodnocení práce
- organizovat diskusi nad získanými informacemi, vést k obhajování vyjádřených názorů, respektu k názorům odlišný

Kompetence komunikativní

- vyžadovat souvislé odpovědi na otázky, samostatné formulování závěrů, prezentaci vlastních názorů a myšlenek, vhodné reakce na názory druhých
- naučit žáky využívat informační a komunikační technologie pro kvalitní komunikaci s okolním světem
- seznámit žáky s různými druhy textů a záznamů, obrazových materiálů, grafů a dalších přírodovědných pomůcek
- skupinovou výukou a zadáváním projektů připravovat žákům situace, kdy budou nuceni k vzájemné komunikaci a zvládnutí týmové práce
- organizovat akce, v nichž se budou žáci setkávat s "mimoškolními" dospělými, připravovat žáky na diskusi s neznámou autoritou

Kompetence sociální a personální

připravovat žáky na práci ve skupinách, vytváření jejích pravidel, umožnit jim prožít pocit spolupráce, vést je k rozdělování úkolů, vzájemné podpoře při jejich plnění a pozitivnímu ocenění vykonaného

Kompetence občanské

- předkládat dostatek informací, které povedou u žáků k pochopení základních ekologických souvislostí a environmentálních problémů
- naučit žáky respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí, podporovat ochranu životního prostředí a trvale udržitelného rozvoje společnosti

- prakticky procvičovat první pomoc při úrazech a probírat jednání v různých krizových situacích (přírodní katastrofy)
- učit myslet v souvislostech, chápat dokonalou provázanost, která v přírodě existuje,
   uvědomovat si vlastní zodpovědnost za stav životního prostředí

Kompetence pracovní

- naučit žáky kontrolovat své chování v zájmu ochrany svého zdraví i zdraví druhých,
   kulturních a společenských hodnot
- seznámit žáky s pravidly bezpečnosti práce v odborné učebně přírodopisu při praktických cvičení, terénních úkolech, exkurzích
- upozornit na nebezpečí při práci s organickým materiálem a nutnosti dodržování základů osobní hygieny

Kompetence digitální

- vést žáky k dodržování pravidel chování při interakci v digitálním prostředí, k ochraně osobních údajů
- vést žáky ke zdravému používání online technologií, k uvědomění si zdravotních rizik,
   která mohou nastat při jejich dlouhodobém používání, a k jejich předcházení
- motivujeme žáky ke zkoumání přírody s využitím online aplikací
- dávat žákům prosto k plánování a realizaci pozorování a pokusů s účelným využitím digitálních technologií

Vzdělávací obsah předmětu Přírodopis

Očekávané výstupy _{žák:}	Učivo	Ročník	Průřezová témata
OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA - rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů	- vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam (výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty, názory na vznik života) - rostlinná a živočišná buňka - bakterie	6. – 9.	EV (základní podmínky života)
 vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti 	- pohlavní a nepohlavní rozmnožování - přenos dědičných informací	6. – 9.	
- uvede příklady dědičnosti v praktickém životě	- dědičnost - proměnlivost organismů a přizpůsobení prostředí	6. – 9.	
- uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	- viry a bakterie (výskyt, význam a praktické využití)	67.	
BIOLOGIE HUB -rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků	- houby bez plodnic a s plodnicemi- charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy -stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace, první pomoc při otravě houbami - parazitismus - symbióza - hniložijnost -lišejníky (výskyt a význam)	67.	
BIOLOGIE ROSTLIN - odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům	- buňka - pletivo - základní orgány rostlinného těla	67.	
 vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin 	- fyziologie rostlin (základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu a rozmnožování) -stavba a význam jednotlivých částí těla rostlin	67.	
- rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů	- systém rostlin (poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, nahosemenných a krytosemenných rostlin) - rostliny ekosystému les, louky, pole, voda a lidská sídla	67.	EV (základní podmínky života, lidské aktivity a problémy život. prostředí)
BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ - porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	- stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla (živočišná buňka, tkáně, orgány, orgánové soustavy, rozmnožování)	6. – 9.	

Očekávané výstupy _{žák:}	Učivo	Ročník	Průřezová témata
- rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	- vývoj, vývin a systém živočichů (významní zástupci prvoků, žahavců, ploštěnců, hlístů, měkkýšů, kroužkovců, členovců a strunatců	6. – 9.	EV (základní podmínky života, lidské aktivity a problémy ŽP)
- odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	- rozšíření, význam a ochrana živočichů (hospodářsky a epidemiologicky významné druhy	6. – 9.	
 zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se zvířaty 	- péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva) - projevy chování živočichů	6 9.	
BIOLOGIE ČLOVĚKA - určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	- anatomie a fyziologie (stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy, vyšší nervová činnost)	89.	
- orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka	- historický vývoj člověka od jednodušších ke složitějším bytostem	89.	(etnický původ)
- objasní vznik a vývin nového jedince od početí až po stáří	rozmnožování člověka vývin nového jedince dědičnost u člověka	89.	
 rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života 	- nemoci a prevence, závažná poranění, život ohrožující stavy, epidemie, pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka - úrazy (příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při poskytování první pomoci)	89.	
NEŽIVÁ PŘÍRODA - rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím vybraných pomůcek	- Země – vznik a stavba - nerosty a horniny (vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků)	89.	
- rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody	- vnější a vnitřní geologické procesy (příčiny a důsledky) - půdy (složení, vlastnosti a význam půdy - vývoj zemské kůry a organismů na Zemi (geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí	89.	EV (základní podmínky života)
- uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi	- podnebí a počasí ve vztahu k životu – význam vody a teploty prostředí pro život -klimatické změny -mim. události způsobené přírod. vlivy – povodně, bouře, kalamity aj., ochrana před nimi	89.	EV (základní podmínky života)

Očekávané výstupy _{žák:}	Učivo	Ročník	Průřezová témata
ZÁKLADY EKOLOGIE -uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	-organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, organismy a prostředím	6. – 9.	
- na příkladu objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému	-organismy a prostředí – populace, společenstva	6. – 9.	EV (základní podmínky života)
-vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam	-přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému	6. – 9.	EV (ekosystémy)
-uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí	-ochrana přírody a životního prostředí – globální problémy a jejich řešení, chráněná území	6. – 9.	EV (vztah člověka k prostředí)
PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY - aplikuje praktické metody poznávání přírody	- praktické metody poznávání přírody (pozorování lupou a mikroskopem, zjednodušené určování klíče a atlasy, založení herbáře) - poznávání živé a neživé přírody	6. – 9.	

Umění a kultura

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu Hudební výchova

Předmět *Hudební výchova* se vyučuje na 2. stupni jako samostatný předmět od 6. do 9. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně.

Tento předmět vede žáka na 2. stupni prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a schopnosti komunikace v této oblasti. Dle možností jsou využity ukázky nástrojové hry žáků navštěvujících ZUŠ.

Formy a metody práce v předmětu *Hudební výchova* se užívají podle charakteru učiva:

- skupinová práce
- samostatná práce
- kolektivní práce

Předmětem *Hudební výchova* prolínají průřezová témata *Osobnostní a sociální výchova* (rozvoj schopností poznávání, kreativita), *Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech* (Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět) a *Mediální výchova* (vnímání autora mediálních sdělení), *Multikulturní výchova* (kulturní diference).

Obsahové, organizační a časové vymezení předmětu Výtvarná výchova

Předmět Výtvarná výchova se vyučuje na 2. stupni od 6. do 9. ročníku.

Časová dotace na 2. stupni je v 6. a 7. ročníku 1 hodina týdně, v 8. až 9. ročníku po 2 hodinách týdně. Výuka tohoto předmětu probíhá ve kmenové třídě nebo třídě, která je určena pro výuku Vv.

Výtvarná výchova je zaměřena na:

- rozvíjení a uplatnění vlastního vnímání, myšlení, prožívání a fantazie žáka
- užívání různých uměleckých prostředků
- chápání umění a kultury jako neoddělitelné součásti lidské existence

V předmětu Výtvarná výchova se využívá individuálního projevu žáků k vyjádření jejich osobních zážitků, názorů a představ, ale podle možností také práce ve skupinách a součástí jsou i návštěvy výstav výtvarných prací.

Předmětem *Výtvarná výchova* se prolínají průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova (rozvoj schopností poznávání, kreativita, komunikace), Multikulturní výchova (kulturní diference), Mediální výchova (stavba mediálních sdělení, vnímání autora mediálních sdělení).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků v oblasti umění a kultura

Kompetence k učení

- vnímat s porozuměním, práce s literaturou ilustrátorů a malířů, skladatelů, historie, atd., třídění informací, rozlišení podstatné a nepodstatné informace
- vést žáky k sebehodnocení, obhajoba své práce
- využívat samostatné práce a organizování akcí s využitím nápadů a tvořivosti žáků (dle schopností a talentu v estetické oblasti)
- zapojení žáků do soutěží, projektů, výstav, školních a mimoškolních prezentací
- snažit se vytvářet takové situace, při kterých žáci zažijí úspěch (ocenění úspěchů, motivace k další práci)
- vést žáky k osvojování základních výtvarných a hudebních pojmů, získávání teoretických i praktických poznatků o malbě, kresbě, grafických technikách, užitém umění, o práci s různými materiály, o modelování a prostorovém vytváření, o hudbě
- vést žáky prostřednictvím vlastní tvorby k vnímání jedinečnosti okamžiku, k prožití práce a vytvoření světa představ a fantazie

Kompetence k řešení problémů

- naučit žáky pojmenovat problém řešení situace, zhodnocení výhod a nevýhod, porovnání (psychologický význam barev, hra s barvou, s tóny atd.)
- naučit žáky rozhodnout se a vést je k zodpovědnosti
- vést žáky k organizaci postupu práce

- vyhledávání informací pro řešení problému (knihovna, praxe, media, příroda ....)
- zapojovat celý kolektiv při řešení problému
- využít experiment, představu a intuici v tvůrčí práci
- využívají získaných vědomostí a dovedností k objevování různých variant řešení

Kompetence komunikativní

- učit žáky obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat, ale i vyslechnout názory druhých a vhodně na ně reagovat
- vést žáky k výstižnému vyjadřování myšlenek (prožitek z uměleckého díla)
- vést žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, učiteli i ostatními
- spolupráce s knihovnou, návštěvy a besedy
- podporovat přátelské vztahy mezi třídami, společné akce a výstavy
- pochopení umění jako specifický způsob poznání a užívání jazyka jako prostředku komunikace
- chápání umění a kultury ve vzájemné provázanosti, umět vyjádřit, jak na člověka umělecké dílo působí

Kompetence sociální a personální

- používat skupinovou práci žáků (vést žáky k vzájemné toleranci, vstřícnosti, schopnosti komunikovat)
- učit žáky stanovit pravidla chování a respektovat je (chování k sobě navzájem i k dospělým, vzájemně si pomáhat)
- učit žáky vyjádřit odmítavý postoj ke všemu, co narušuje dobré vztahy
- rozvíjet v dětech zdravé sebevědomí (mít rád sám sebe)
- vést žáky k toleranci v nadání (ale i rasové, náboženské rozdíly), k toleranci k handicapovaným a sociálně slabším lidem
- rozvoj kreativního jedince se smyslem pro originalitu a vlastní výraz

Kompetence občanské

- učit žáky zodpovědnosti, samostatnosti, být flexibilní
- učit žáky orientovat se ve společenském dění (estetika, design)
- vést ke schopnosti nalézat a vnímat krásu a estetické hodnoty v přírodě i ve světě vytvořeném lidmi, uvědomovat si jejich význam pro plnohodnotný život člověka

zapojit žáky do kulturního dění (koncerty, výstavy) a vytvářet pozitivní postoj
 k uměleckým dílům (hudebním, výtvarným)

Kompetence pracovní

- vést žáky k samostatnosti (plánování a organizace práce, příprava pomůcek, dokončení práce, úklid pracovního místa)
- prakticky i teoreticky se seznámit s výtvarnými technikami a prostředky
- výchova k bezpečnosti, hygieně, zručnosti, sebeobslužnosti
- klást důraz na dělbu práce v kolektivu
- spoluvytvářet vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu
- využití praktických exkurzí (např. příroda, výstavy, koncerty)
- využití názorných pomůcek
- vhodná motivace k práci (smysl práce, pocit z dobře vykonané práce)

Kompetence digitální

- umožňovat žákům aktivně a smysluplně využívat elektronické hudební nástroje,
   digitální aplikace i dostupné programy jako nástroje pro reprodukční, produkční i vlastní tvůrčí počiny
- dát žákům příležitost zaznamenávat, snímat a přenášet i prezentovat hudbu a hudební
   zvukové projekty prostřednictvím digitálních technologií
- žáci mají možnost vyhledávat a sdílet inspirační zdroje uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům
- vést žáky k užívání různorodých vizuálně obrazných prostředků včetně digitálních technologií při vlastní tvorbě
- vést žáky k sdílení a prezentaci tvůrčího záměru, témat a výsledků tvůrčí práce v rovině tvorby, vnímání a interpretace

Vzdělávací obsah předmětu Hudební výchova

Očekávané výstupy žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
- využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	 vokálně instrumentální aktivity (individuální a společné) hlasová hygiena 	6. – 9.	OSV (rozvoj schopností poznávání, kreativita)
 uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluveném projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, 	- tóniny, hudební improvizace, dynamika a její proměny	6. – 9.	
- reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	- rytmické a melodické zákonitosti	6. – 9.	
- orientuje se v zápise písní a skladeb různých stylů a žánrů, tyto písně či skladby na základě individuálních schopností a získaných dovedností svým způsobem realizuje	- notový záznam, jeho proměny vzhledem k žánru a charakteru hudby	6. – 9.	
- rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě	- taneční kroky, pantomima	6. – 9.	
- orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	- analýza významných prvků skladby - hudební formy	6. – 9.	MeV (vnímání autora med. sdělení)
- zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období	- hudební dílo a případně její autor, doba vzniku, život autora	8. – 9.	VEGS (Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět)
- vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	- módnost a modernost	6. – 9.	MeV (vnímání autora med. sdělení) MuV (kulturní diference)

Vzdělávací obsah předmětu Výtvarná výchova

Očekávané výstupy _{žák:}	Učivo	Ročník	Průřezová témata
-vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků - variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků	-vizuálně obrazné vyjádření, jeho prvky ve vztazích a uspořádání -linie, tvary, světlo, barva, textura	6. – 9.	MeV (stavba mediálních sdělení)
 zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie 	-lineární, světlostní a barevné vztahy	6. – 9.	OSV (kreativita)
 zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace 	-vztahy vnímání zrakem a ostatními smysly -reflexe ostatních uměleckých druhů a podnětů z okolí	6. – 9.	OSV (rozvoj schopností poznávání)
-vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření,	-kombinace a variace vlastní tvořivostí, podnětem je např. tiskovina, reklama	6. – 9.	OSV (kreativita)
-rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku	-prostředky pro vyjádření emocí, nálad, fantazie, představ i zkušenosti -manipulace s objekty, pohyby těl	6. – 9.	
-interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	-typy vizuálně obrazných vyjádření -hračky, objekty, texty, volná malba -přístupy k obrazným vyjádřením	6. – 9.	MuV (kulturní diference)
-ověřuje komunikační účinky vybraných upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	-zaujímání osobního postoje, nabývání komunikačního obsahu a jeho proměny	6. – 9.	OSV (komunikace)

Tělesná výchova

Obsahové, organizační a časové vymezení předmětu

Předmět Tělesná výchova je vyučován jako samostatný vyučovací předmět na 2. stupni s časovou dotací 2 hodiny týdně. Výuka TV probíhá ve školní tělocvičně, na hřišti a v přírodě v okolí školy.

Předmět TV je zaměřen na:

- vytváření elementárních pohybových dovedností
- koordinaci pohybu tělesné schránky v souvislosti s rozvojem základních pohybových dovedností
- rozvoj pohybových dovedností, překonávání zábran
- začlenění pohybu jako součásti zdravého životního stylu
- probuzení zájmu o další pohybové aktivity
- vytváření základních zdravotně pohybových a hygienických návyků
- bezpečnost a míru odpovědnosti za zdraví své i svých spolužáků
- výchovu ke vztahům ve skupině, motivování a respektování jednotlivce i svého okolí

V předmětu *Tělesná výchova* se uplatňují metody práce převážně v hravém pojetí s důrazem na prožitek. K dosažení cílů se využívá skupinové či frontální práce a individuální přístup učitele.

Předmětem prolinají průřezová témata Environmentální výchovy (vztah člověka k prostředí), Osobnostní a sociální výchovy (seberegulace a sebeorganizace, sebepoznání a sebepojetí, psychohygiena, mezilidské vztahy, komunikace, hodnoty, postoje, praktická etika) a Multikulturní výchova (lidské vztahy).

Okruhy učiva možné zařadit do tělesné výchovy z předmětu Výchova ke zdraví

- výživa a zdraví, zásady zdravého stravování
- tělesná a duševní hygiena, otužování, význam pohybu pro zdraví
- režim dne
- stres a jeho vztah ke zdraví, kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti

seberegulace a sebeorganizace činností a chování, cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací, stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- organizovat akce s využitím nápadů a tvořivosti žáků
- zajistit vhodné pracovní podmínky
- snažit se vytvářet takové situace, při kterých žáci zažijí úspěch
- zohledňovat rozdíly v možnostech a tempu jednotlivých žáků
- kriticky hodnotit své výsledky i výsledky druhých

Kompetence k řešení problému

- naučit žáky pojmenovávat problém (prostřednictvím situačních her)
- zapojovat celý kolektiv při řešení problému
- uvážlivě rozhodovat
- vést žáky k přípravě různých aktivit (sportovní soutěže)
- zapojovat žáky do sportovních soutěží

Kompetence komunikativní

- učit žáky obhajovat svůj názor vhodnými argumenty, ale i vyslechnout názory druhých
- vést žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, učiteli i ostatními
- podporovat přátelské vztahy mezi třídami i jinými školami

Kompetence sociální a personální

- využívat týmové práce
- stanovit si pravidla chování a respektovat je
- učit žáky vyjádřit odmítavý postoj ke všemu, co narušuje dobré vztahy
- rozvíjet v dětech zdravé sebevědomí
- podílet se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- vést žáky k toleranci (rasové, handicapovaní..)

Kompetence občanské

- učit žáky zodpovědnosti, samostatnosti
- využívat hry zaměřené na stmelení kolektivu
- posilovat vzájemnou důvěru

Kompetence pracovní

- vést žáky k samostatnosti (příprava, používání a úklid pomůcek)
- klást důraz na bezpečnost, hygienu, sebeobslužnost
- učit žáky dělbu práce v kolektivu
- vhodně motivovat žáky (prožitek z dobře vykonané práce, z výsledků ...)

Kompetence digitální

- seznámit žáky s různými možnosti získávání poznatků (v digitálním i fyzickém prostředí) a s tím, jaký význam pro zdraví má intenzita pohybového zatížení a doba trvání pohybových aktivit (naplňování pyramidy pohybu)
- klást důraz na provádění kompenzačních cvičení, která snižují zdravotní rizika spojená s používáním digitálních technologií

Vzdělávací obsah předmětu Tělesná výchova

Očekávané výstupy _{žák:}	Učivo	Ročník	Průřezová témata
- aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem - usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví	 správné držení těla, zvyšování kloubních pohybů, preventivní pohybová činnost, správné zapojení dechu význam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport 	6 9.	OSV (sebepoznání a sebepojetí)
 usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti z nabídky zvolí vhodný rozvojový program 	- celkové posilování svalového aparátu (prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí) - rozvoj vytrvalosti, zdravotně orientovaná zdatnost	6 9.	
- samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností — zatěžovanými svaly - samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednost k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím	 žák je schopen individuálního rozevičení, - strečink celého těla před a po ukončení hodiny na závěr hodiny uvolnění nejzatíženějších partií těla 	6 9.	
- odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím -upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší	 drogy a jiné škodliviny (anabolika, látky zvyšující fyzic. kondici a podporující růst sval. hmoty) reakce těla při zhoršení rozptyl. podmínek, vhodná úprava pohyb. aktivit 	6 9.	OSV (psychohygiena)
 uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost 	 seznámení žáků s vhodným a bezpečného chováním na sportovních akcích konaných ve škole i mimo školu zásady bezpečného používání konkrétních sport. potřeb a nářadí. -první pomoc a improvizované ošetření poranění a odsun raněného 	6 9.	
- posoudí provedení osvojované pohybové činnosti -označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	- sebehodnocení v dané pohybové činnosti - zná a dodržuje pravidla dané pohybové činnosti - sami označí zjevné nedostatky a jejich příčiny	6 9.	OSV (psychohygiena) MuV (lidské vztahy)
 užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu 	- komunikace v TV (tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky)	6 9.	MuV (lidské vztahy) OSV (komunikace)
- dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	- týmová hra dle platných či dohodnutých pravidel, hry, závody, soutěže	6 9.	

Očekávané výstupy _{žák:}	Učivo	Ročník	Průřezová témata
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	pohybové hry - závody družstev i jednotlivců s různým zaměřením gymnastika Akrobacie— kotouly, stoj na rukou se záchranou, přemet stranou se záchranou, přeskoky, trampolína Cvičení na nářadí kruhy - kotoul vpřed a vzad, houpání v sedě, rotace kolem své osy hrazda - vzpor na rukách, kotoul vpřed, kotoul vpřed a následně vzad, šplh na laně a tyči úpoly - význam úpolových sportů pro sebeobranu - přetahy, přetlaky estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmic. doprovodem základy rytmické gymnastiky, soulad pohybu s hudbou Sportovní hry vybíjená, košíková, minikopaná, florbal, odbíjená, fotbal Netradiční sportovní hry – ringo, softbal Lyžování, bruslení - LVK pro 2. stupeň, bruslení na ledové ploše na asfaltovém hřišti turistika + pobyt v přírodě vytyčení trasy podle mapy dle zdatnosti žáků, uplatňování pravidel bezpeč. silnič. provozu v roli chodce, ochrana přírody, základy orient. běhu Atletika atletická abeceda, rychlé běhy na krátkou trať, postupné zrychlování, štafety, hody, skok daleký, skok vysoký, vytrvalostní běh 800-1500m	6 9.	OSV (psychohygiena, seberegulace, sebeorganizace) (hodnoty, postoje, praktická etika)
- naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	- historie olymp. her, Olympismus - chování fair play, významné soutěže a sportovci	6 9.	OSV (psychohygiena, mezilidské vztahy)
- rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	- pravidla osvojovaných pohybových činností a jejich aplikace při hře v poli	69.	MuV (lidské vztahy)
- sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	- statistická zjištění - měření délky, rychlosti, výšky, práce se stopkami, pásmem, posuzování pohybových dovedností, evidence, vyhodnocování	6 9.	
- zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy - spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	- aktivní (samostatná) organizace prostoru a pohyb. činností	6 9.	EV (vztah člověka k prostředí)
- zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	- práce s tabulkou (výsledkovou listinou) doplňování příslušných dat, čtení potřebných dat, zjišťování potřebných dat	6 9.	

Očekávané výstupy _{žák:}	Učivo	Ročník	Průřezová témata
 dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky 	- tvorba jídelníčku, pitný režim, energetický denní příjem a výdej, obsah živin ve stravě	6 9.	
Žák uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu.	Turistika a pobyt v přírodě-přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla.	69.	
Žák projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy, aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní pomoc.	Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví-bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. Zvládání agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti).	69.	
Žák uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí.	Ochrana člověka za mimořádných událostí- klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí	69.	
Žák rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života.	Nemoci, úrazy a prevence-epidemie. Životní styl-pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka.	69.	
Respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování.	Sexuální dospívání a reprodukční zdraví- zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita; problémy těhotenství a rodičovství mladistvých, poruchy pohlavní identity.	69.	
Žák uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi.	Podnebí a počasí ve vztahu k životuvýznam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na život člověka. Mimořádné události způsobené přírodními vlivy-příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné události v ČR (povodně, kalamity)a ochrana před nimi.	69	

Pracovní činnosti (Člověk a svět práce)

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět *Pracovní činnosti* je součástí vzdělávací oblasti *Člověk a svět práce* a je na naší škole vyučován na 2. stupni jako samostatný předmět v 6. a 7. ročníku s časovou dotací 1

hodina týdně. Vyučuje se v prostorách školních dílen a školního pozemku, kde součástí vybavení je i dílenský řád, jehož dodržování je pro každého žáka i pro učitele závazné.

Předmět *Pracovní činnosti* je hlavně zaměřen na:

- tvorbu a čtení technické dokumentace (náčrt, technický výkres)
- seznámení s technickými materiály
- osvojení technologických postupů
- získání základních dovedností při obrábění technických materiálů
- provádění jednoduchých pěstitelských činností
- seznámení se s pěstováním vybraných druhů rostlin
- osvojení základů ošetřování pokojových rostlin
- dodržování zásad hygieny a bezpečnosti práce včetně osvojení znalostí první pomoci při úrazech

Předmětem Pracovní činnosti prolínají průřezová témata Osobnostní a sociální výchova (řešení problémů a rozhodovací dovednosti), Environmentální výchova (vztah člověka k prostředí, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí)

Metody práce v tomto předmětu jsou:

- demonstrační ukázka (základní pracovní operace)
- samostatná práce
- skupinová práce (montáže a demontáže, hledání řešení)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vést žáky k plánování a organizování činnosti, k volbě vhodných postupů (např. při práci s technickými materiály)
- umožnit žákům samostatně experimentovat
- vést žáky k sebehodnocení
- umožnit žákům praktické osvojování podle návodu
- vést žáky k poznávání vlastností materiálů a surovin a jejich použitelnost

Kompetence k řešení problému

- učit žáky hledat vhodná a i nová řešení při obdobných zadání při práci s tech. materiály
- učit žáky se nenechat odradit případným nezdarem

Kompetence komunikativní

- vést žáky ke schopnosti vyjadřovat se při práci výstižně, logicky, naslouchat názorům druhých, zapojovat se do diskuse, vhodně argumentovat
- učit žáky využívat získané dovednosti ke kvalitní spolupráci s ostatními lidmi
- vést žáky ke schopnosti obhájit své rozhodnutí
- předkládat dostatek podnětů a příležitostí pro prezentaci práce žáků
- seznámit žáky s přesným významem pojmů souvisejících s prací s technickými materiály

Kompetence sociální a personální

- vést žáky k účinné spolupráci ve skupině, podílet se společně na vytváření pravidel,
   práce v týmu a příjemné atmosféry (ve skupině přiřazovat žákům různé role)
- vést žáky k sebedůvěře a sebeúctě
- učit žáky oceňovat zkušenosti jiných lidí, respektovat různá hlediska, v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat, vést je k ohleduplnosti na pracovišti

Kompetence občanské

- vést žáky k pochopení základních principů, na nichž spočívají zákony a společenské normy, a výhod dodržování zásad zdravého životního stylu
- učit žáky respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí při různých činnostech člověka, chápat základní ekologické problémy, rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví
- umožnit tvořivý přístup žáka podle zadané práce
- vést žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích ohrožujících život a zdraví člověka

Kompetence pracovní

- vést žáky k bezpečnému a účinnému používání materiálů, nástrojů a vybavení, dodržování vymezených pravidel
- spolu se žáky hledat možná rizika při různých činnostech a minimalizovat je
- předkládat žákům srovnání hospodárnosti různých postupů, které vedou ke stejnému cíli
- vést žáky ke snaze provést práci co nejlépe
- učit žáky využívat znalosti a zkušenosti získané v jiných vzdělávacích oblastech,
   dodržovat hygienu práce

Kompetence digitální

- motivovat žáky k využívání digitálních technologií a digitálních zdrojů k učení,
   osobnostnímu rozvoji, spolupráci a komunikaci v týmu
- prakticky seznamovat žáky s možnostmi tvorby vlastního digitálního obsahu při realizaci a prezentaci projektů a (týmových) úkolů

Vzdělávací obsah předmětu Pracovní činnosti

Očekávané výstupy _{žák:}	Učivo	Ročník	Průřezová témata
PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY - dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím - poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty - používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu	-řád školní dílny -bezpečnost práce s materiály -bezpečnost práce s nástroji, nářadím a upínacími přípravky -základy první pomoci při úrazech	6. – 7.	
 užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku 	-technické náčrty a výkresy -návody -technické informace	6. – 7.	
- organizuje a plánuje svoji pracovní činnost	-organizace práce, důležité technologické postupy	6. – 7.	
- provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň	-vlastnosti materiálů a jejich použití (dřevo, kov, plasty -technologie výroby -význam techniky, zneužití -technika a tradiční řemesla	6. – 7.	EV (vztah člověka k prostředí)
- řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí	-základní pracovní operace a postupy -měření a rýsování, řezání, pilování, vrtání, stříhání, ohýbání, dlabání, broušení a leštění, povrchové úpravy (moření, nátěry a laky)	6. – 7.	
DESIGN A KONSTRUOVÁNÍ - sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model	-schematické značky a schéma -návod a postup -aplikace na elektrotechnických a elektronických stavebnicích	6 7.	OSV (řešení problémů a rozhodovací dovednosti)
- provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení	-montáž a demontáž mechanických zařízení -údržba zařízení	6 7.	OSV (řešení problémů a rozhodovací dovednosti)
 navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj. 	-návrh konstrukčních prvků -realizace konstrukčních prvků -ověření navrhovaných parametrů	6 7.	OSV (řešení problémů a rozhodovací dovednosti)

Očekávané výstupy žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
-dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy, poskytne první pomoc při úrazu	- bezpečnost práce, první pomoc	6 7.	
- volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin	 základní podmínky pro pěstování půda a její zpracování, výživa rostlin a půdy zelenina – osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování vybraných druhů zeleniny ovocné rostliny – druhy ovocných rostlin, způsob pěstování, uskladnění a zpracování léčivé rostliny, koření – způsob pěstování, rostliny a zdraví člověka, léčivé účinky rostlin, rostliny jedovaté, rostliny jako drogy a jejich zneužívání, alergie 	6 7.	EV (lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí)
- pěstuje a využívá květiny pro výzdobu	 okrasné květiny, základy ošetřování pokojových květin květina v interiéru a exteriéru, řez, jednoduchá vazba, úprava květin 	6 7.	
-používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu	- pomůcky k pěstování rostlin	6 7.	
 prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty 	- chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu, kontakt se známými a neznámými zvířaty	6 7.	
-dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty	-jedovaté rostliny, rostliny jako drogy a jejich zneužívání, alergie - hygiena a bezpečnost chovu -kontakt se známými a neznámými zvířaty	6 7.	

Volba povolání (Člověk a svět práce)

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět V*olba povolání* je součástí vzdělávací oblasti *Člověk a svět práce* a částečně je svým obsahem zapracován do oblasti *Člověk a společnost*. Časová dotace je v 8. ročníku 1 hodina týdně. Výuka probíhá v kmenových třídách nebo v počítačové učebně.

Žáci jsou na hodinách vedení k získání pro život významných dovedností, potřebných ke správnému rozhodování v budoucí profesní kariéře. Hodiny jsou zaměřeny na vyhledávání informací týkajících se jejich budoucí profesní kariéry, jejich třídění a vyhodnocování. V maximální možné míře je využíván internet, katalog profesí, videotechnika, atlasy škol. Náplň hodin jim umožňuje pracovat na svém sebepoznání, zdokonalovat se v plánování, rozhodování, komunikačních dovednostech, upevňování schopnosti prezentace vlastních názorů, zvyšování kultury jejich osobního projevu.

Do předmětu jsou začleněna průřezová témata *Osobnostní a sociální výchova* (rozvoj schopnosti poznávání, sebepoznání a sebepojetí), *Mediální výchova* (kritické čtení a vnímání mediálního sdělení, interpretace vztahu mediálního sdělení a reality, fungování a vliv médií ve společnosti) *a Výchova demokratického občana* (občan, občanská společnost a stát).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učit žáky vyhledávat, třídit, vyhodnocovat a zpracovávat informace
- motivovat žáky k pozitivnímu vztahu k učení, vést je k pochopení vztahu mezi školní prací a životem ve společnosti

Kompetence k řešení problémů

- předkládáním otázek a úkolů vést žáky k zamýšlení se nad problémy, hledání řešení,
   využívání zkušeností, úsudků, souvislostí a rozdílů
- učit žáky vnímat, rozpoznávat, chápat a řešit nejrůznější problémové situace, které mohou v jejich profesním i osobním životě nastat, vést je k poznání, že na řešení těchto

situací nemusí být sami, ale že hodně bude záležet právě na nich a jejich osobních postojích

Kompetence komunikativní

- vyžadovat souvislé odpovědi na otázky, samostatné formulování závěrů, prezentaci vlastních názorů a myšlenek, vhodné reakce na názory druhých
- naučit žáky využívat informační a komunikační technologie pro kvalitní komunikaci s okolním světem
- seznámit žáky s různými druhy textů a záznamů, obrazových materiálů, grafů, tabulek, atlasů a přehledů, učit je se v nich orientovat
- skupinovou výukou a zadáváním úkolů připravovat žákům situace, kdy budou nuceni k vzájemné komunikaci a zvládnutí týmové práce

Kompetence sociální a personální

připravovat žáky na práci ve skupinách, vytváření jejích pravidel, umožnit jim prožít pocit spolupráce, radosti z vlastního přínosu, vést je k rozdělování úkolů, vzájemné podpoře při jejich plnění a schopnosti vyhodnotit vykonané

Kompetence občanské

- vést je k pochopení povinnosti stát se přínosným členem společnosti
- vést žáky k pochopení vlastní zodpovědnosti za životní rozhodnutí

Kompetence pracovní

vést žáky k dodržování dohodnutých postupů a termínů, respektování stanovených zásad, vyhodnocení výsledků vlastní práce, uvědomění si vlastních kvalit, ocenění vlastního přínosu i přínosu ostatních

Kompetence digitální

vést žáky k efektivnímu využívání digitálních technologií v souvislosti se světem práce, pracovními činnostmi, výběrem budoucího povolání a vzdělávací dráhy

Vzdělávací obsah předmětu Volba povolání

Očekávané výstupy _{žák:}	Učivo	Ročník	Průřezová témata
- orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí	- druhy povolání - charakteristiky profesí (pracovní prostředí, pracovní prostředky, pracovní úkony, kvalifikační, zdravotní a osobnostní požadavky) - rovnost příležitostí na trhu práce, - informační základna pro volbu povolání	8.	OSV (rozvoj schopnosti poznávání)
- posoudí své možnosti při rozhodování a volbě vhodného povolání a profesní přípravy	- sebepoznání, sebehodnocení, sebepojetí, plánování, - osobní zájmy a cíle, osobní vlastnosti a schopnosti -vlivy na volbu profesní orientace	8.	OSV (sebepoznání a sebepojetí)
- využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání	 využívání poradenských služeb (IPS, PPP, burzy škol, DOD) práce s informacemi nutnými pro volbu povolání (atlasy, brožury, letáky, internet) náplň učebních a studijních oborů pracovní příležitosti v regionu 	8.	MeV (kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; interpretace vztahu mediálních sdělení a aktivity; fungování a vliv médií)
- prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh	 psaní profesního životopisu nácvik přijímacího pohovoru odpovědi na inzerát, pohovor u zaměstnavatele způsoby hledání zaměstnání komunikace s vrstevníky i neznámými lidmi 	8.	VDO (občan, občanská společnost a stát)

Technické práce (šk. rok 2013/14)

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu Technické práce

Vyučovací předmět *Technické práce* je součástí vzdělávací oblasti a je vyučován na druhém stupni v 9. ročníku s časovou dotací 3 hodiny týdně.

Má za úkol navázat na znalosti z předchozích ročníků a rozšířit dovednosti v daných oblastech. V oblasti pracovního vyučování se naučí žáci zvládat jednoduché opravy v domácnosti, číst technickou dokumentaci a osvojí si různé technologické postupy.

Technické práce jsou zaměřeny hlavně na:

- prohloubení dovedností a návyků získaných v pracovním vyučování, jejich uplatnění v praxi
- schopnost poradit si s běžnými opravami v domácnosti
- schopnost řešit problémy v reálných životních situacích
- elektromontážní práce, práce s polovodiči
- práce na školním pozemku, pařeništi, na školní zahradě

Metody práce v tomto předmětu jsou:

- samostatná práce, skupinová práce (pomoc při společné práci, kterou nezvládne jeden člověk sám)
- zobrazování reálných situací
- demonstrační ukázka (názorné předvedení úkonu, ukázka hotového výrobku)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- umožnit žákům experimentálně pracovat ve výuce
- naučit žáky samotně hodnotit svoji práci
- vést žáky k plánování a organizování činnosti, aby dokázali volit vhodné postupy při různých pracích
- naučit žáky vytvářet syntézu z jednotlivých oblastí bloku předmětů

Kompetence k řešení problémů

- práce s chybou, i nesprávně zvolená cesta má pozitivní vliv na tvorbu poznatků
- z více možných řešení vybrat to, které je nejefektivnější

Kompetence komunikativní

- naučit žáky vyjadřovat a formulovat své myšlenky a názory v logickém sledu, žák by se měl vyjadřovat jasně a výstižně jak v ústním, tak písemném projevu
- žák umí vyslechnout názory druhých, zhodnotí je a vybere správnou variantu k dosažení cíle
- předkládat dostatek podnětů a příležitostí pro prezentaci prací žáků
- vést žáky k tomu, aby dokázali obhájit svá rozhodnutí

Kompetence sociální a personální

- umět spolupracovat ve skupině, podílet se společně s učiteli na vytváření pravidel práce v kolektivu
- vést žáky k sebedůvěře a úctě
- učit žáky oceňovat zkušenosti druhých, v případě potřeby umět poskytnout pomoc, nebo o ni požádat
- vytvářet si pozitivní představu o sobě, čímž se podporuje sebedůvěra jedince a klást důraz na samostatný rozvoj osobnosti

Kompetence občanské

- rozumět základním pravidlům, na nichž fungují společenské zákony a normy, být si vědom svých práv i povinností ve škole a v celé společnosti
- umět zodpovědně volit řešení podle dané situace, nebát se poskytnout pomoc
- respektovat požadavky na kvalitu životního prostředí rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

- využívat vědomosti, dovednosti a návyky získané v jiných vzdělávacích oblastech pro dosažení cíle v právě prováděné činnosti
- snažit se, aby žáci prováděli práci co nejlépe
- snažit se předcházet úskalím při různých činnostech

Vzdělávací obsah předmětu Technické práce

Očekávané výstupy _{žák:}	Učivo	Ročník	Průřezová témata
 dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce s nástroji a nářadím, poskytují první pomoc při úrazu, používá vhodných pracovních pomůcek 	-řád školní dílny -první pomoc při úrazech	9.	
-užívá elektrotechnickou dokumentaci - organizuje a plánuje svoji pracovní činnost	 technické informace elektrotechnická schémata zapojování zásuvky zapojování jednopólového, sériového, schodišťového vypínače a vypínače A5 	9.	
- ovládá základní elektronická zapojení	 elektronická schémata a značky rezistor, kondenzátor, polovodičová dioda, tranzistor klopné obvody logické obvody 	9.	
- ovládá základní technické opravy a údržbu v domácnosti	 oprava elektrických přístrojů (s bezpečným napětím 24V) základní stavební práce 	9.	
 volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin 	 základní podmínky pro pěstování půda a její zpracování, výživa rostlin a půdy zelenina – osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování vybraných druhů zeleniny 	9.	
Rý-získá návyky přesné práce, pečlivost při provádění úkolů	 používání správných rýsovacích nástrojů správné rozvržení plochy rysu 	9.	
Rý- zvládá pravidla přesného měření a vytvoření měřítka pro narýsování výkresu	- měřítko technického výkresu - zmenšení a zvětšení, poměr	9.	
Rý- rozvoj prostorového vidění a jeho zobrazení do roviny	- zobrazení prostorových útvarů v rovině	9.	
Rý užívá technické písmo	velká latinská abeceda číslice a značky	9.	
Rý -učí se číst technické výkresy, orientuje se v technických náčrtcích	- náčrtek a rys - půdorys, bokorys a nárys - osová souměrnost	9.	

6. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Pravidla pro hodnocení žáků

Hodnocení se řídí \$ 51 až 53školského zákona, \$ 11 vyhlášky č. 48/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Obecné zásady hodnocení:

- 1. Cílem a základem každého hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu, tj. co se naučil, zvládnul, v čem se zlepšil, v čem chybuje a jak postupovat dále.
- 2. Hodnocení by mělo vést k pozitivnímu vyjádření a mělo by být pro žáky motivující.
- Prostřednictvím hodnocení nesmí docházet k rozdělování žáků na úspěšné a neúspěšné, schopné a neschopné a nemělo by být zaměřeno na srovnání žáka s jeho spolužáky.
- 4. Hodnocení je vždy zcela individuální, žák je hodnocen s ohledem na své možnosti a schopnosti, je posuzován jeho individuální pokrok.
- 5. Pro celkové hodnocení používáme klasifikaci, pouze na žádost rodičů a doporučení PPP se u žáků s SPUCH používáme slovní hodnocení.
- 6. Žáky cíleně vedeme k sebehodnocení a sebekontrole.
- 7. Důležitým prvkem procesu učení je práce s chybou. Žák má právo udělat chybu s vědomím toho, že chybovat je normální, neboť je to nedílná součást procesu každého učení. Chyba a následná práce s ní je příležitostí ke zlepšení.
- 8. O souhrnných písemných pracích jsou žáci informováni nejpozději v předchozí vyučovací hodině daného předmětu (s ohledem na rozsah a náročnost). Na jeden den je možné naplánovat jenom jednu takovou práci.
- 9. O prospěchu a chování žáka jsou třídním učitelem a příslušnými vyučujícími informováni zákonní zástupci žáka zejména zápisy v žákovské knížce a na třídních schůzkách rodičů.
- 10. Stanovená základní pravidla pro hodnocení a klasifikaci žáků jsou zcela závazná pro všechny vyučující a musí být všemi vyučujícími dodržována.
- 11. Přednost dáváme pozitivnímu vyjádření. Hodnocení musí být pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné.
- 12. Chování žáka hodnotíme samostatně ve vztahu k požadavkům, které vyplývají z pravidel chování (školní řád) s přihlédnutím k osobnostním zvláštnostem a k věku žáka.

Způsob získávání podkladů pro hodnocení

Známku učitel nezískává výpočtem průměrné známky za klasifikační období. U předmětů naukových musí být žák klasifikován za pololetí (písemně nebo ústně) nejméně čtyřikrát. U výchovných předmětů může učitel stanovit zcela odlišný způsob stanovení výsledné známky (např. vyšší důraz na hodnocení aktivity, kladného vztahu k danému předmětu apod.). V tom případě je povinen s ním prokazatelně seznámit žáky.

Hodnotí se zejména stupeň osvojení předepsaného učiva, aktivita, samostatnost, tvořivost a zájem o učení a pracovní činnosti. Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů.

Hodnocení probíhá průběžně i celkově, na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm. Na prvním stupni číslicí, na druhém slovní ekvivalent.

Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu. Při dlouhodobějším pobytu žáka mimo školu (lázeňské léčení, léčebné pobyty, dočasné umístění v ústavech apod.), vyučující respektuje známky žáka, které sdělí škola při instituci, kde byl žák umístěn.

Případy zaostávání žáků v učení a nedostatky v jejich chování se projednají na pedagogické radě. V případě mimořádného zhoršení prospěchu žáka informuje rodiče vyučující předmětu.

Stupně hodnocení výsledků vzdělávání

- Stupeň 1 (výborný): Žák samostatně a tvořivě uplatňuje a interpretuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení úkolů (zejména praktických); jeho ústní i písemný projev je samostatný, přesný a výstižný. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s nepodstatnými nedostatky. V předmětech s převahou výchovného zaměření je aktivní, projevuje zájem a to i v případě menší míry vrozených schopností.
- Stupeň 2 (chvalitebný) : Žák samostatně a tvořivě, ale s menším podnětem vyučujícího, uplatňuje a interpretuje získané poznatky a dovednosti při řešení úkolů. Ústní písemný projev má menší nepřesnosti správnosti ve a výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti je bez podstatných nedostatků. V předmětech s převahou výchovného zaměření projevuje zájem, ale jeho aktivita nemá trvalý charakter.

- Stupeň 3 (dobrý): Žák při uplatňování a interpretaci osvojených poznatků a dovedností je částečně veden vyučujícím, ale dokáže sám dojít k cíli. V ústním i písemném projevu se objevují nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti, ale celkový výsledek je stále ještě v souladu s očekávanými výsledky. V předmětech s převahou výchovného zaměření je žák jen výjimečně aktivní, dopouští se chyb, má malý zájem rozvíjet své schopnosti.
- Stupeň 4 (dostatečný): Žák dokáže jen s obtížemi a se značnou pomocí vyučujícího uplatňovat a interpretovat osvojované poznatky a dovednosti v praxi. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Závažné nedostatky a chyby dokáže v určité míře s pomocí opravit, ale často nepřesně. V předmětech s převahou výchovného zaměření žák neprojevuje téměř žádnou snahu, není aktivní, nerozvíjí dovednosti a to ani s pomocí vyučujícího.
- Stupeň 5 (nedostatečný): Žák není schopen ani kusé poznatky a dovednosti uplatnit a interpretovat při řešení teoretických a praktických úkolů, je nesamostatný, v ústním a písemném projevu má podstatné nedostatky, nevyjadřuje se srozumitelně, nejeví zájem o zlepšení. V předmětech s převahou výchovného zaměření je pasivní, bez zájmu, není schopen aplikovat minimální dovednosti. ani

Chování

- Stupeň 1 (velmi dobré): Žák uvědoměle dodržuje pravidla a normy chování. Méně závažných přestupků se dopouští výjimečně.
- Stupeň 2 (uspokojivé): Chování žáka je v podstatě v souladu s obsahem školního řádu a obecných norem chování. Žák se dopustí závažnějšího přestupku, nebo se opakovaně dopouští méně závažných přestupků, zpravidla po udělení důtky ředitele školy. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.
- Stupeň 3 (neuspokojivé): Žák se dopustí závažného přestupku proti ustanovením školního řádu nebo obecných norem chování nebo se opakovaně dopouští, závažných přestupků po udělení stupně 2 z chování.

Sebehodnocení žáků

V souladu s cíli základního vzdělávání budou žáci vedeni k sebehodnocení. Smyslem sebehodnocení je připravit a postupně dovést děti k osvojení si dovednosti. Cílem metody sebehodnocení je poskytnout žákům příležitost, jak poučeně hodnotit sebe a svou práci, jaká opatření a jaký směr volit na své vzdělávací cestě k dosahování vyšší míry úspěšnosti.

7. Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Hodnocení se řídí \$ 51 až 53školského zákona, \$ 11 vyhlášky č. 48/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů

. Ve škole mohou být integrováni žáci s postižením smyslovým, tělesným, mentálním nebo s vývojovými poruchami učení a chování. Při hodnocení a klasifikaci vychází učitel z doporučení a závěrů PPP a hodnocení je vždy zcela individuální. Žák je hodnocen s ohledem na své možnosti a schopnosti, je posuzován jeho individuální pokrok. Žáci integrovaní na základě Doporučení PPP nebo jiného SPC jsou vzděláváni i hodnoceni na základě plnění Individuálního vzdělávacího plánu. Na žádost rodičů a při doporučení poradenského zařízení mohou být hodnoceni slovně.

Při slovním hodnocení se uvádí:

ovládnutí učiva předepsaného osnovami

- ovládá bezpečně
- ovládá
- v podstatě ovládá
- ovládá se značnými mezerami
- neovládá

úroveň myšlení

- pohotové, bystré, dobře chápe souvislosti
- uvažuje celkem samostatně
- menší samostatnost myšlení
- nesamostatné myšlení
- odpovídá nesprávně i na návodní otázky

úroveň vyjadřování

- výstižné, poměrně přesné
- celkem výstižné
- nedostatečně přesné
- vyjadřuje se s obtížemi
- nesprávné i na návodní otázky

úroveň aplikace vědomostí

• spolehlivě, uvědoměle užívá vědomostí a dovedností

- dovede používat vědomosti a dovednosti, dopouští se drobných chyb
- s pomocí učitele řeší úkoly, překonává obtíže a odstraňuje chyby, jichž se dopouští
- dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
- praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí učitele

píle a zájem o učení

- aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
- učí se svědomitě
- k učení a práci nepotřebuje mnoho podnětů
- malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
- pomoc a pobízení k učení jsou neúčinné

Slovní hodnocení také obsahuje naznačení dalšího rozvoje žáka, zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet dalším neúspěchům. Použití slovního hodnocení není pouhé mechanické převádění číselného klasifikačního stupně do složitější slovní podoby. Smyslem hodnocení je objektivně posoudit jednotlivé složky školního výkonu dítěte.

9. Školní družina

Charakteristika zařízení

Školní družina (dále jen ŠD) při ZŠ Nenkovice má dvě oddělení, která mají možnost navštěvovat žáci od 1. do 4. tř. Jedna třída je umístěna ve druhém patře školní budovy, druhá v přízemí.

Školní družina je výchovným partnerem rodiny a školy.

Vzdělávací cíle

- prožívat radostné chvíle, jistotu a bezpečí
- rozvíjet osobnost dítěte
- podněcovat děti k tvořivému myšlení, logickému uvažování a řešení problémů
- učit děti osvojovat si základy slušného chování při stolování
- učit komunikovat, spolupracovat a respektovat se
- učit se předávat znalosti, zkušenosti a dovednosti v různých oblastech
- utvářet kladný vztah k přírodě a učit chránit svět kolem nás
- nabízet různorodé činnosti s individuálním přístupem k jednotlivým dětem
- vytvářet podmínky a prostor pro odpočinek a relaxaci
- podporovat tělesný rozvoj a zdraví, osobní spokojenost a pohodu dětí
- motivovat k dalšímu poznávání a učení

Délka a časový plán vzdělávání

Délka vzdělávání ve školní družině je stanovena na jeden školní rok, protože každý rok se složení žáků ve ŠD mění. ŠVP současně umožňuje pružně reagovat na skutečnost, že část žáků navštěvuje školní družinu 3-4 roky a přiměřeně k tomu obsah upravovat v rámci daných tematických plánů. Pro konkretizaci obsahu činnosti a příležitostných akcí je zpracován plán práce na daný školní rok.

Formy zájmového vzdělávání

- Pravidelné činnosti
- Příležitostné akce
- Spontánní aktivity
- Odpočinkové činnosti
- Příprava na vyučování

Pravidelné činnosti

- Pobyt venku, odpočinkové a rekreační činnosti
- Hygienické návyky a stolování
- Skupinové práce, soutěže, kvízy
- Sportovní aktivity, informatika, výtvarná, pracovní a hudební výchova
- Hry v přírodě
- Četba, dramatizace
- Vycházky zaměřené na dopravní a brannou výchovu, přírodovědné vycházky
- Využívání všech prostor školy tělocvična, počítačová učebna, kuchyňka, hřiště, zahrada školy
- Rozhovory předcházení úrazům, první pomoc, obsah lékárničky, šikana, bezpečnost před každou činností, akcí

Příležitostné činnosti

- Rozhovory o chování na veřejnosti, v kulturních zařízeních, v dopravních prostředcích, prevence drogové závislosti, kriminality dětí a šikany
- Sportovní soutěže, vycházky
- Dopravní soutěž, přírodovědná soutěž, kvízy
- Činnosti tematické podle ročních období, svátků, současného dění ve společnosti u nás, ve světě, v naší vesnici a ve škole

Spontánní činnosti

- Klidové činnosti po obědě
- Po organizovaných činnostech při pobytu venku následuje možnost spontánních her
- Vychovatelka zajišťuje nejen bezpečnost, ale také navozuje, podněcuje, motivuje některé vlastní aktivity dětí a řeší každodenní konfliktní situace

Odpočinkové činnosti

- Chápeme ve smyslu klidových činností, ale i jako aktivní odpočinek rekreační činnosti
- Četba, dramatizace, hry "na něco", společenské a deskové hry, hry se stavebnicemi, s dětskými kartami, kvartety ...

Příprava na vyučování

- Didaktické hry
- Práce s mapou, literaturou, encyklopedie, multimediální výchova
- Sebevzdělávací činnost přírodovědné kvízy, rébusy, osmisměrky, kvízy pro děti, hlavolamy

Obsah vzdělávání

Obsah vzdělávání vychází z oblasti RVP pro základní vzdělávání kapitoly *Člověk a jeho svět*, která je rozdělena do pěti tematických okruhů:

- **1. Místo, kde žijeme** v tomto tematickém okruhu žáci poznávají nejbližší okolí, organizaci života v rodině, ve třídě, ve škole, v obci a společnosti.
- **2.** Lidé kolem nás v tomto tematickém okruhu si žáci osvojují zásady vhodného chování a jednání s lidmi, poznávají význam a podstatu pojmu tolerance, empatie a vzájemná úcta, poznávají, jak se lidé sdružují, seznamují se základními právy a povinnostmi
- **3. Lidé a čas** tematický okruh je zaměřen na budování správného režimu dne a jeho dodržování, sestavování a naplňování režimu ve školní družině, pěstujeme úctu k času druhých, učíme se využívat svůj čas, využíváme smysluplné volnočasové aktivity
- **4. Rozmanitost přírody** v tematickém okruhu se seznamujeme s proměnlivostí a rozmanitostí živé i neživé přírody
- **5. Člověk a jeho zdraví** v tomto tematickém okruhu mají žáci poznat sami sebe, získávají ponaučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a o odpovědnosti za své zdraví

Podmínky pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami

Respektujeme individualitu každého žáka, vytváříme přiměřené prostředí pro jeho všestranný rozvoj.

Na podmínkách pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami budeme spolupracovat adekvátně s přihlédnutím k jejich handicapu s rodiči a se školou.

Dle stupně a charakteru jejich handicapu bude umožňováno začleňování do volnočasových aktivit a budou zajišťovány podmínky vhodné k rozvoji jejich osobnosti.

Při výběru činností ve ŠD, při motivování a hodnocení žáků bude brán ohled na integraci těch, kteří mají speciální vzdělávací potřeby.

Pro rozvoj talentovaných jedinců bude naše ŠD nabízet další doplňkové aktivity v oblasti jejich zájmu.

Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu a ukončování vzdělávání

O přijetí žáka do školní družiny rozhoduje ředitel školy na základě vyplněných náležitostí v písemné přihlášce.

Činnost školní družiny je určena přednostně pro žáky 1. - 4. tř., k pravidelné docházce však mohou být přijati i žáci starší, pokud oddělení nedosáhlo limitujícího počtu žáků.

Činností družiny se mohou zúčastňovat i žáci nezařazení do družiny, pokud se v nich neúčastní plný počet zařazených žáků stanovený pro oddělení - např. dočasné umístění žáků z vyšších tříd pokud to vyžaduje organizace výuky (dělené vyučovací hodiny, přerušení výuky, apod.).

Materiální vybavení školní družiny

Školní družina má plně k dispozici dvě třídy. Dále využíváme učebny s interaktivními tabulemi, počítačovou učebnu, tělocvičnu, keramickou dílnu a kuchyňku. Družinové třídy jsou rozděleny na části pracovní a herní. První část má snadno čistitelnou podlahovou krytinu a odpovídající nábytek. V herní části tříd jsou koberce. K odpočinku slouží gauč a sedací polštáře. Součástí vybavení jsou počítače, CD přehrávač, společenské hry, stavebnice, dětské knihy a časopisy, sportovní náčiní, potřeby pro výtvarné, hudební a pracovní činnosti. Školní družina využívá přilehlé fotbalové a dětské hřiště.

Personální podmínky

Pedagogické působení ve školní družině zajišťují dvě plně kvalifikované vychovatelky se zaměřením na hudební a výtvarné činnosti. Svoji další kvalifikaci si zvyšují v akreditovaných kurzech a samostudiem.

Ekonomické podmínky

Poplatek za školní družinu činí 120,- Kč na jeden měsíc. Rodiče jej platí jednorázově – 1200 Kč nebo 2x ročně – 600 Kč bezhotovostním převodem na účet školy vždy k 15. 10., ev. k 15. 2. Celá vybraná částka slouží na provoz družiny a doplnění inventáře dle aktuální potřeby.

Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví

ŠD tvoří se ZŠ jednu právnickou osobu, proto bezpečnost a ochrana zdraví dětí je zajišťována v rámci celé školy. Školní řád stanovuje obecná pravidla chování dětí ve škole, z něhož vycházejí jednotlivé vnitřní řády.

S řádem školní družiny děti opakovaně seznamujeme a připomínáme jim jej při různých činnostech. O tomto provádíme záznam do pedagogické dokumentace. Pokud využíváme jiné učebny, řídíme se vnitřním řádem těchto učeben.